

do uchwały Nr/...../2012 Rady Miejskiej w Obornikach z dnia 2012 r.
w sprawie przyjęcia Lokalnego Programu Rewitalizacji
dla Miasta Oborniki na lata 2012-2020

**LOKALNY PROGRAM REWITALIZACJI
DLA MIASTA OBORNIKI NA LATA 2012-2020**

<i>Wstęp</i>	5
I. Charakterystyka miasta Oborniki	7
1.1. Strefa zagospodarowania przestrzennego	7
1.1.1. Położenie	7
1.1.2. Rys historyczny	7
1.1.3. Struktura funkcjonalno-przestrzenna miasta.....	9
1.1.4. Struktura komunikacyjna.....	11
1.1.5. Infrastruktura techniczna	13
1.1.5.1. Wodociągi i kanalizacja.....	13
1.1.5.2. Energetyka i ciepłownictwo	14
1.1.5.3. Gospodarka odpadami	15
1.1.5.4. Telekomunikacja	16
1.1.5.5. Mieszkalnictwo.....	16
1.1.5.6. Obiekty i granice stref ochrony konserwatorskiej	19
1.1.6. System oraz uwarunkowania przyrodnicze miasta	20
1.1.6.1 Struktura gruntów	20
1.1.6.2. Zasoby wodne.....	21
1.1.6.3. Powierzchnia ziemi i gleby.....	21
1.1.6.4. Przyroda.....	22
1.1.6.5. Powietrze atmosferyczne	23
1.1.6.6. Hałas.....	25
1.1.6.7. Fale elektromagnetyczne	25
1.1.6.8. Energia odnawialna	26
1.1.7. Charakterystyka przestrzeni publicznej	26
1.1.8. Analiza zasobów rekreacyjno-turystycznych i możliwości rozwoju turystyki	27
1.1.9. Identyfikacja problemów w sferze zagospodarowania przestrzennego	32
1.2. Sfera gospodarcza	32
1.2.1. Struktura i trendy podstawowych branż gospodarki na terenie miasta	32
1.2.2. Liczba podmiotów gospodarczych z podziałem na sektory.....	34
1.2.3. Główni pracodawcy i zatrudnienie	36
1.2.4. Kierunki rozwoju gospodarki miasta.....	38
1.2.5. Identyfikacja problemów w sferze gospodarczej.....	40
1.2.6. Analiza możliwości budżetowych dotyczących realizacji przedsięwzięć inwestycyjnych	40
1.3. Sfera społeczna	44
1.3.1. Struktura demograficzna.....	44
1.3.2. Struktura społeczna.....	47

1.3.2.1.	Struktura wykształcenia społeczeństwa.....	47
1.3.2.2.	Stan i zróżnicowanie dochodowości gospodarstw domowych.....	49
1.3.2.3.	Poziom przeciętnego wynagrodzenia	51
1.3.2.4.	Opieka społeczna.....	52
1.3.2.5.	Bezrobocie	53
1.3.3.	Infrastruktura społeczna	54
1.3.3.1	Oświata.....	54
1.3.3.2.	Kultura.....	56
1.3.3.3.	Ochrona zdrowia	58
1.3.4.	Struktura organizacji pozarządowych.....	58
1.3.5.	Charakterystyka oraz określenie grup społecznych wymagających wsparcia w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji	62
1.3.6.	Identyfikacja problemów w sferze społecznej:.....	63
<i>II. Nawiązanie do strategicznych dokumentów na poziomie gminy, miasta, powiatu, województwa</i>		63
2.1.	Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2020 roku.....	63
2.2.	Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny na lata 2007-2013.....	66
2.3.	Plan Rozwoju Lokalnego Powiatu Obornickiego na lata 2005 – 2006 (przedłużonym okresem programowania do 2013 roku).....	66
2.4.	Plan Rozwoju Lokalnego wraz ze Strategią Rozwoju Miasta i Gminy Oborniki na lata 2006 – 2013.....	68
<i>III. Założenia Programu Rewitalizacji.....</i>		70
3.1.	Okres prognozowania i hierarchizacja potrzeb.....	70
3.2.	Analiza wskaźnikowa i delimitacja obszarów dysfunkcyjnych.....	71
3.3.	Charakterystyka obszarów i zestawienie projektów.....	75
3.4.	Oczekiwane wskaźniki efektów Lokalnego Programu Rewitalizacji	93
<i>IV. Plan finansowy realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji na lata 2012-2020....</i>		94
<i>V. Wdrażanie i ewaluacja rewitalizacji oraz sposoby komunikacji społecznej.....</i>		98
5.1.	System wdrażania	98
5.2.	Monitorowanie, oceny i sposoby komunikacji społecznej	99
5.2.1.	System monitoringu oraz sposoby oceny Lokalnego Programu Rewitalizacji	99
5.3.	Sposoby inicjowania współpracy pomiędzy sektorem publicznym, prywatnym i organizacjami pozarządowymi.....	100

<i>VI. Podsumowanie</i>	<i>101</i>
<i>Spis tabel</i>	<i>102</i>
<i>Spis wykresów</i>	<i>103</i>

Wstęp

Współczesne społeczeństwo nie należy do homogenicznych. Członków społeczeństwa cechują zróżnicowane: postawy, wartości, pozycje społeczne, potrzeby, a muszą współistnieć w jednym środowisku. Wzrost poziomu i jakości życia części społeczeństwa spowodował zmianę preferencji miejsca zamieszkania, podnosząc tym samym wymagania wobec jakości przestrzeni miejskiej. Przestrzeń miejska, która nie spełnia oczekiwanych standardów, ulega społecznej degradacji, a konsekwencją tej ostatniej jest również degradacja infrastruktury miejskiej. Bowiem na obszarach zamieszkiwanych przez społeczeństwo dotknięte problemami społecznymi - ubóstwem, patologią - stan techniczny zabudowy pogarsza się dużo szybciej niż na obszarach, gdzie społeczność lokalna dba o utrzymanie odpowiedniego stanu budynków. Z uwagi na występowanie w miastach obszarów nieatrakcyjnych z punktu widzenia mieszkańca, inwestora, turysty podejmuje się działania, których celem jest wyprowadzanie takich właśnie obszarów z sytuacji kryzysowej. Środkiem do osiągnięcia tego celu jest rewitalizacja – instrument odnowy miast, oparty na partycypacji społecznej w przywracaniu do życia obszarów zdegradowanych, w trzech sferach: społecznej, gospodarczej i przestrzennej.

Lokalny Program Rewitalizacji – dokument inicjowany przez samorząd terytorialny – stanowi płaszczyznę dialogu między uczestnikami procesu rewitalizacji w celu wypracowania kompleksowych i skutecznych narzędzi do rozwiązywania zdiagnozowanych problemów.

Członkostwu Polski w Unii Europejskiej zawdzięczamy falę płynących funduszy strukturalnych, które kierowane są m. in. na rewitalizację obszarów miejskich. Lokalny Program Rewitalizacji umożliwi podmiotom zaangażowanym w proces rewitalizacji uzyskanie finansowania planowanych działań rewitalizacyjnych ze środków strukturalnych. Dla miast wielkopolskich dokument taki musi odpowiadać wymogom „Wytycznych w zakresie zasad opracowania programów umożliwiających ubieganie się o wsparcie w ramach Inicjatywy JESSICA oraz Działania 4.2. Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego”.

Lokalny Program Rewitalizacji dla Miasta Oborniki na lata 2012-2020 jest zgodny z ww. Wytycznymi i tym samym stwarza perspektywy zewnętrznego finansowania zaplanowanych w nim inwestycji. Zdiagnozowanie problemów występujących na obszarach rewitalizowanych w Obornikach nastąpiło na podstawie ich analizy wskaźnikowej oraz jakościowej. Z uwagi na fakt, że Gmina Oborniki jest Gminą Miejsko-Wiejską trudno jest uzyskać wszelkie ogólnodostępne dane statystyczne, które dotyczą wyłącznie Miasta Oborniki. Dlatego ilekroć w niniejszym dokumencie jest mowa o Mieście Oborniki, oznacza to, że dane infor-

macje dotyczą wyłącznie Miasta, jeśli natomiast mowa jest o Gminie Oborniki, oznacza to, że są to dane dotyczące Gminy Miejsko-Wiejskiej.

Wyjaśnienia wymaga również fakt, że dane niezbędne do przeprowadzenia analizy wskaźnikowej, nie są danymi ogólnodostępnymi, są to dane tworzone na potrzeby opracowania niniejszego dokumentu, przez: Wydział Spraw Obywatelskich Urzędu Miejskiego w Obornikach, Miejsko-Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Obornikach, Komendę Policji w Obornikach. Dlatego też badając wskaźnik poziomu przedsiębiorczości - liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców – wykorzystane zostały jedynie dane dotyczące podmiotów zarejestrowanych w Ewidencji Działalności Gospodarczej Urzędu Miejskiego w Obornikach.

I. Charakterystyka miasta Oborniki

1.1. Strefa zagospodarowania przestrzennego

1.1.1. Położenie

Oborniki są miastem znajdującym się w Województwie Wielkopolskim, w odległości ok. 25 km na północny-zachód od Poznania. Administracyjnie należą do powiatu obornickiego i są siedzibą gminy miejsko-wiejskiej Oborniki. Od północy graniczą z gminą Połajewo (powiat czarnkowsko-trzcianecki) i gminą Ryczywół (powiat obornicki), od północnego – wschodu z gminą Rogoźno (powiat obornicki), od południowego – wschodu z gminą Murowana Goślina (powiat poznański), a od południa z gminami Suchy Las i Rokietnica (powiat poznański). Od strony południowo – zachodniej sąsiaduje z gminą Szamotuły (Powiat Szamotulski), a od strony zachodniej z gminą Obrzycko (powiat szamotulski). Miasto położone jest na Pojezierzu Wielkopolskim. Przez miasto przepływają dwie rzeki: Wełna przez środek miasta oraz Warta w południowej jego części.

Miasto leży na 52° 39' długości geograficznej północnej oraz 16° 49' szerokości geograficznej wschodniej.

1.1.2. Rys historyczny

Historia Obornik sięga mezolitu i pierwszych grup łowiecko-zbierackich jakie zakładały tutaj swoje obozowiska. Okres ten można datować na około 10 tyś. lat temu. Z wcześniejszego okresu, czyli paleolitu, znane są stanowiska jedynie w okolicach Obornik, a nie usytuowane w samym mieście. Przez cały okres pradziejów, od wspomnianego mezolitu, na terenie miasta były zakładane obozowiska i osady. Do tej pory archeolodzy odkryli około 40 stanowisk pochodzących z samej epoki kamienia. Z późniejszych okresów zostało odnalezionych również wiele pozostałości po funkcjonowaniu człowieka. Najprawdopodobniej liczba stanowisk wzrośnie, ponieważ do tej pory nie przeprowadzono dokładnej ich weryfikacji.

Od wczesnego średniowiecza w Obornikach istniał gród. Pierwsza jego faza jest datowana na VII w. Był to gród pierścieniowaty, usytuowany na lewym brzegu rzeki Wełny, na cyplu wytworzonym w miejscu jej ujścia do Warty. W następnej fazie powstał gród obronny z osadą, który istniał pomiędzy IX a XI wiekiem. Niedaleko, od tego miejsca, przebiegał bardzo ważny dla średniowiecznej gospodarki szlak tzw. Solny, biegnący do Kołobrzegu. Na wschód od grodu powstał plac targowy. Usytuowany został w tym miejscu ze względu

na biegnące w okolicy szlaki (Poznań - Oborniki - Rogoźno oraz gnieźnieński). Nie jest wiadome, kiedy miasto uzyskało swoje prawa. Najprawdopodobniej stało się to za panowania księcia Bolesława Pobożnego, gdzieś pomiędzy rokiem 1254 a 1272. Pierwsza źródłowa wzmianka o Obornikach pochodzi z roku 1299 i jest związana z przyjazdem Władysława Łokietka do miasta. Najbardziej pewną informacją dotyczącą posiadania praw miejskich przez Oborniki jest wzmianka z 1339 roku o wójcie i rajcach miasta. Owe przywileje lokacyjne zostały potwierdzone przez Kazimierza Jagiellończyka w roku 1458. Najstarsza znana pieczęć Obornik znajduje się na niedatowanym dokumencie z początku XIV wieku, przechowywanym w archiwum toruńskim. Dokument ten przedstawia pieczęć z wyobrażonym orłem polskim bez korony. W drugiej połowie XIV wieku rozwój grodu został zahamowany przez wojnę domową w Wielkopolsce.

Jak w większości średniowiecznych miast tak i w Obornikach najważniejszym miejscem był rynek o prostokątnym kształcie. Szybki rozwój miasta spowodował całkowite zabudowanie terenu jaki został wyznaczony podczas lokalizacji miasta, dlatego zaczęto zabudowywać obszary leżące poza miastem. Do budowli powstałych właśnie w ten sposób zalicza się np.: szpital i kościół św. Trójcy, kościoły św. Barbary i św. Krzyża. Również poza granicami dawnego grodu wybudowano zamek królewski. Rezydencja była odwiedzana aż dziewięciokrotnie przez Władysława Jagiełłę. Niestety do dnia dzisiejszego nie zachowały się po tych odwiedzinach żadne ślady. W wieku XIV Oborniki zaliczały się do średnich miast Polski, na co wskazuje fakt wystawienia w roku 1458 (na wyprawę przeciwko Krzyżakom) aż 15 żołnierzy. Od 1404 roku oborniczanie mieli możliwość kształcenia się w swoim mieście. Właśnie w tym roku powstała pierwsza szkoła parafialna w Obornikach.

W wieku XVII Oborniki, tak jak i większość Polski, dotknęła wojna ze Szwedami. Dla miasta bardziej uciążliwi niż Szwedzi byli Brandenburczycy stacjonujący w Poznaniu, ponieważ to ich oddział zniszczył w 1656 roku większość miasta. W następnym wieku Oborniki dotknęły kolejne zniszczenia, spowodowane zarówno wojną siedemnastoletnią jak i działaniami związanymi z Konfederacją Barską. Jednak te zniszczenia nie były tak wielkie i doszczętne jak w wieku poprzednim.

W momencie utraty niepodległości przez Polskę, czyli w roku 1793, władze pruskie utworzyły powiat obornicki obejmujący 224 miejscowości. Taka liczba spowodowała, że był to drugi pod względem wielkości powiat po poznańskim. Po utworzeniu Wielkiego Księstwa Poznańskiego w jego granicach znalazły się także Oborniki. Wiek XIX i związana z nim praca organiczna spowodowały powstanie w mieście m.in.: Ligi Polskiej, Towarzystwa Pedagogicznego, Towarzystwa Gimnastycznego „Sokół”, Związku Towarzystw Przemysłowych.

Pod koniec stulecia zaczęła się budowa kościoła ewangelickiego - jednego z największych w Wielkopolsce. Na początku XX wieku miasto zaczęło się zdecydowanie rozbudowywać, szczególnie na północ od rynku. Na rozwój Obornik na pewno miało wpływ połączenie kolejowe z Poznaniem i Piłą istniejące od 1879 roku oraz posiadanie dwóch mostów na Warcie. W styczniu 1919 roku, po wyzwoleniu miasta, zlokalizowana była tutaj siedziba dowództwa okręgu wojskowego. W dwudziestoleciu międzywojennym kryzys gospodarczy zahamował, szczególnie nowe, inwestycje w mieście. Wśród nielicznych należy wymienić: przekształcenie jednego z budynków na ratusz oraz powstanie dzielnicy willowej w północno - wschodniej części miasta. 8 września 1939 roku Oborniki zostały zajęte przez hitlerowców. Miasto zostało wyzwolone, po kilkudniowych walkach z oddziałami niemieckimi, przez żołnierzy radzieckich w nocy z 24 na 25 stycznia 1945 roku – w ramach operacji oskrzydającej od północy niemiecką obronę Poznania. Od tego dnia rozpoczął się nowy okres w historii miasta i gminy.

Okres powojenny to powolna odbudowa społeczna i gospodarcza miasta. W 1954 roku do miasta włączono Rudki, a trzy lata później część Kowanówka (wraz z dworcem kolejowym), Kowanowa oraz tereny przy ul. Łukowskiej. Dalszy rozwój miasta skierowany był w stronę Słonaw. W roku 1975 Oborniki znalazły się w województwie poznańskim. Połowa lat siedemdziesiątych była intensywnym okresem w rozwoju miasta. Rozwijała się struktura przemysłowa i handlowa. W wyniku reformy terytorialnej z dniem 1 stycznia 1999 roku Oborniki stały się ponownie siedzibą powiatu.

1.1.3. Struktura funkcjonalno-przestrzenna miasta

O rozwoju Miasta Oborniki zadecydowała w dużej mierze przebiegająca przez miasto linia kolejowa Poznań – Piła oraz układ komunikacyjny dróg krajowych (nr 11) i wojewódzkich (178 i 187). W przyszłości planuje się budowę obwodnicy miasta w ciągu drogi wojewódzkiej i dróg krajowych, co na pewno wpłynie na kierunek rozwoju miasta.

Struktura przestrzenna Miasta Oborniki pozwala na wyodrębnienie kilku rodzajów terenów, które charakteryzują się odmiennym sposobem użytkowania i przeznaczeniem. Wśród nich można wyróżnić tereny:

- przestrzeni publicznej o charakterze miastotwórczym,
- zabudowy mieszkaniowej śródmiejskiej,
- zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i wielorodzinnej,
- usługowe,

- obiektów produkcyjnych, składów i magazynów,
- parków,
- ogródków działkowych,
- lasów chronionych,
- usług sportów i rekreacji.

Obok terenów, które są bardziej zarysowane na mapie Obornik występują również takie o mniejszym zasięgu jak:

- cmentarz,
- tereny rolnicze,
- obiekty produkcyjne, składy i magazyny z dopuszczeniem usług.

Struktura przestrzenna Obornik odznacza się największą powierzchnią terenów o funkcji mieszkaniowej, głównie jednorodzinnej. W centrum miasta dominuje dość zwarta śródmiej-ska zabudowa wraz z obiektami usługowymi i handlowymi. Również w tej części Obornik znajduje się rynek. Zabudowa wielorodzinna koncentruje się głównie w zachodniej części miasta.

Drugimi co do wielkości obszarami w mieście są lasy chronione oraz inne tereny zielone. Na terenie miasta znajduje się Rezerwat Przyrody Słonawy oraz obszary Natura 2000 – dolina rzeki Wełny i Puszcza Notecka. Przez Oborniki przepływają dwie rzeki: Warta oraz Wełna.

Tereny z przewagą usług znajdują się w centralnej części miasta. Ponadto funkcje usługowe zlokalizowane są na osiedlach, w sąsiedztwie zabudowy mieszkaniowej.

W mieście znajdują się obszary z przewagą obiektów produkcyjnych i magazynowych. Największa koncentracja tego typu obiektów znajduje się na północ od ul. Łukowskiej, głównie po wschodniej stronie linii kolejowej.

Duże znaczenie dla miasta mają tereny związane ze sportem i rekreacją. Obiekty tego typu zlokalizowane są w różnych obszarach miasta. Stadion znajduje się na ul. Objezierskiej, pływalnia na ul. Czarnkowskiej, a hala sportowa przy ul. Obrzyckiej. Przy ulicy Szymańskiego zlokalizowany jest kompleks sportowo-rekreacyjny, który tworzą m.in. tory mini golfa i siłownia zewnętrzna. Na uwagę zasługuje również kompleks sportowo-rekreacyjny przy Szkole Podstawowej nr 2 na ul. Szkolnej, w skład którego wchodzi skatepark. Najmłodszy mieszkańcy Obornik mogą korzystać z licznych placów zabaw. Atrakcją jest plac zabaw zlokalizowany na Osiedlu Leśnym w Obornikach, gdzie znajdują się: ścianka wspinaczkowa, zjeżdżalnia linowa i urządzenia fitness.

Na główną sieć komunikacyjną miasta składają się ulice: Staszica, 11 Listopada, Mostowa, Czarnkowska, Lipowa, Szamotulska, Powstańców Wlkp., Łukowska, Obrzycka, Wymysłowska i Gołszyńska. Przez miasto przebiega linia kolejowa.

Tereny otwarte uzupełniające tkankę urbanistyczną miasta to przede wszystkim ogródki działkowe oraz tereny zieleni publicznej. Przy skrzyżowaniu ulic: Garażowej i Cmentarnej zlokalizowany jest cmentarz.

1.1.4. Struktura komunikacyjna

Układ komunikacyjny Miasta i Gminy Oborniki tworzą:

- Drogi krajowe:
 - nr 11 Kołobrzeg – Koszalin – Piła – Poznań – Ostrów Wlkp. – Tarnowskie Góry;
- Drogi wojewódzkie:
 - nr 178 Oborniki – Czarnków – Trzcianka – Wałcz;
 - nr 187 Pniewy – Szamotuły – Oborniki – Murowana Goślina;
- Drogi powiatowe:
 - nr 2025P;
 - nr 2028P;
 - nr 2035P;
 - nr 2036P;
 - nr 2037P;
 - nr 2042P;
 - nr 2043P;
 - nr 2044P;
 - nr 2045P;
 - nr 2046P;
 - nr 2047P;
 - nr 2048P;
 - nr 2049P;
 - nr 2050P; Oborniki-Wymysłowo-Objezierze
 - nr 2051P;
 - nr 2052P;
 - nr 2053P;
 - nr 2054P;

- nr 2055P; Oborniki-Gołaszyn-Maniewo-Wargowo-Kowalewko
- nr 2056P;
- nr 2057P;
- nr 2058P;
- nr 2059P; Dąbrówka Lesna-Kowanówko-Oborniki
- nr 2060P;
- nr 2061P;
- nr 1343P;
- nr 1847P; Stobnica-Oborniki
- nr 1857P;
- nr 2427 P.

Największy ruch pojazdów na obszarze miasta odnotowuje się na drodze krajowej nr 11 oraz drogach wojewódzkich nr: 178 i 187. Na terenie miasta drogi te przebiegają następująco:

- droga krajowa nr 11 ulicami: 11 listopada, Mostową i Staszica;
- drogi wojewódzkie ulicami: Czarnkowską, Lipową, Szamotulską, Powstańców Wlkp., Łukowską.

Na terenie Miasta Oborniki znajduje się 121 ulic. Droga krajowa i wojewódzkie przebiegają przez miasto ulicami, które nie zostały specjalnie do tego przystosowane. Duże natężenie ruchu tranzytowego jest uciążliwe dla mieszkańców Obornik. Istnieje zdecydowana potrzeba budowy obwodnicy drogowej miasta w ciągu drogi krajowej nr 11 oraz drogi wojewódzkiej, szczególnie nr 178.

Przez teren miasta przechodzi linia kolejowa nr 354 Poznań – Piła, której liczba pasażerów, w obu kierunkach, wynosi około 2000 dziennie;

Obsługą komunikacji miejskiej na terenie Miasta i Gminy Oborniki zajmuje się firma wyłaniana przez Gminę Oborniki w drodze przetargu. Ponadto w ramach regularnego transportu zbiorowego na terenie Gminy Oborniki usługi świadczy również Przedsiębiorstwo Komunikacji Samochodowej. Bardzo dużą grupę korzystającą z publicznego transportu stanowi młodzież gimnazjalna i ponadgimnazjalna oraz studenci dojeżdżający do Poznania na wyższe uczelnie. Z Obornik można dojechać autobusami m. in. do: Poznania, Piły, Szamotuł, Wałcza, Murowanej Gośliny, Ryczywołu, Obrzycka, Rogoźna.

1.1.5. Infrastruktura techniczna

1.1.5.1. Wodociągi i kanalizacja

Miasto posiada 204,1 km czynnej sieci rozdzielczej wodociągowej. Ujęcie wody dla Obornik znajduje się w dolnym odcinku rzeki Wełny i jest ono ujęciem podziemnym ze złoża wodonośnego piętra czwartorzędowego. W roku 2010 z sieci wodociągowej korzystało 17 552 osoby, co stanowiło około 95,77 % wszystkich mieszkańców Obornik. Ilość wody, która została dostarczona do gospodarstw domowych w 2010 roku wyniosła 743 miliony litrów. Woda w mieście dostarczana jest za pomocą Stacji Uzdatniania Wody z dwoma ciągami technologicznymi produkcji wody o wydajności ok. 5000 m³/dobę każdy. Woda dostarczana mieszkańcom Obornik nie budzi żadnych zastrzeżeń pod względem parametrów fizykochemicznych, a sam wodociąg jest w większości zautomatyzowany.

Tabela 1. Wodociągi i kanalizacja w Obornikach w roku 2010

Wodociągi	
parametr [jednostka]	wartość
Długość czynnej sieci rozdzielczej [km]	204,1
Połączenia prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania [szt]	1961
Woda dostarczona gospodarstwom domowym [dam ³]	743
Ludność korzystająca z sieci wodociągowej [osoba]	17552
Kanalizacja	
parametr [jednostka]	Wartość
Długość czynnej sieci kanalizacyjnej [km]	56
Połączenia prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania [szt]	1781
Ścieki odprowadzone [dam ³]	881
Ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej [osoba]	13734

Źródło: Bank Danych Lokalnych

W roku 2010 z sieci kanalizacyjnej korzystało 13734 osoby, co stanowi około 74,94 % populacji całych Obornik. Długość czynnej sieci kanalizacyjnej w tym samym roku wynosiła 56 km.

Oczyszczaniem ścieków na terenie Miasta Oborniki zajmuje się mechaniczno-biologiczna oczyszczalnia ścieków komunalnych zlokalizowana przy ul. Obrzyckiej 131. Całkowita przepustowość oczyszczalni wynosi 6 250 m³ ścieków na dobę (średnia 5 000 m³/d). Oczyszczone ścieki odprowadzane są do rzeki Warty. Na terenie miasta konieczna jest dalsza rozbudowa sieci kanalizacyjnej.

W latach 2010 i 2011 rozbudowano znacznie sieć na terenie gminy, w tym również w śródmieściu Obornik - m.in. z wykorzystaniem środków z UE (ok.46,5mln.)

1.1.5.2. Energetyka i ciepłownictwo

Obszar Gminy Oborniki przecinają 2 linie elektroenergetyczne wysokiego napięcia:

- linia 220 kV Poznań Plewiska - Piła Krzewina;
- linia 110 kV - Czerwonak - Bolechowo - Oborniki – Rogoźno.

We wschodniej części Gminy Oborniki, w rejonie wsi Kowanowo znajduje się stacja transformatorowa GZP Oborniki 110/15 kV. Przewiduje się budowę stacji transformatorowej 110/15 kV Oborniki – Zachód, która ma być zasilana liniami 110 kV jako wcięcie w istniejącą linię Oborniki- Rogoźno.

W Obornikach znajduje się także elektrownia wodna, zlokalizowana na rzece Welnie o mocy 330 kW. W ciągu roku elektrownia jest w stanie wyprodukować 1440 MWh, co daje możliwość dostarczenia energii do około 480 gospodarstw domowych.

Miasto wyposażone jest w sieć gazową o łącznej długości 50130 m, z której korzysta około 83% ludności miasta, czyli 15 275 osób. We wschodniej części miasta, przy drodze prowadzącej do Murowanej Gośliny, znajduje się stacja redukcyjno – pomiarowa I stopnia o przepustowości Q=5000 m³/h. Do tej stacji gaz doprowadzany jest gazociągiem odbiorczym wysokiego ciśnienia o średnicy Ø100 mm z gazociągu magistralnego Ø500 mm Krobia – Szczecin.

Tabela 2. Podstawowe dane dotyczące sieci elektrycznej i gazowej na terenie Obornik w 2010 roku.

Sieć elektryczna	
parametr [jednostka]	Wartość
Odbiorcy energii elektrycznej na niskim napięciu [szt]	6575
Zużycie energii elektrycznej na niskim napięciu [MWh]	13076

Sieć gazowa	
parametr [jednostka]	Wartość
Długość czynnej sieci ogółem [m]	50130
Czynne przyłącza do budynków mieszkalnych i niemieszkalnych [szt]	1801
Odbiorcy gazu [gosp. dom.]	4949
Odbiorcy gazu ogrzewający mieszkania gazem [gosp. dom.]	613
Zużycie gazu [tys.m ³]	3383,5
Zużycie gazu na ogrzewanie mieszkań [tys.m ³]	1525,6
Ludność korzystająca z sieci gazowej [osoba]	15275

Źródło: Bank Danych Lokalnych

1.1.5.3. Gospodarka odpadami

Gmina Oborniki przystąpiła do Związku Międzygminnego "Gospodarka Odpadami Aglomeracji Poznańskiej". Celem Związku jest wspólne wykonywanie zadań publicznych w zakresie tworzenia warunków niezbędnych do utrzymania czystości i porządku na terenach gmin tworzących Związek, w dziedzinie gospodarki odpadami.

Do zadań Związku należy planowanie i wykonywanie zadań z zakresu gospodarki odpadami na terenie gmin – uczestników Związku, w szczególności:

1. zapewnianie objęcia wszystkich mieszkańców zorganizowanym systemem odbierania wszystkich rodzajów odpadów komunalnych;
2. zapewnianie warunków funkcjonowania systemu selektywnego zbierania i odbierania odpadów komunalnych, aby było możliwe:
 - a) ograniczenie składowania odpadów komunalnych ulegających biodegradacji,
 - b) wydzielenie odpadów niebezpiecznych z odpadów komunalnych,
 - c) osiągnięcie poziomów odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych;
3. zapewnienie warunków do budowy, utrzymania i eksploatacji instalacji i urządzeń do odzysku i unieszkodliwiania odpadów komunalnych przez przedsiębiorców;
4. zapewnianie warunków ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji, kierowanych do składowania:
 - a) do dnia 31 grudnia 2010 r. - do nie więcej niż 75 % wagowo całkowitej masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji,
 - b) do dnia 31 grudnia 2013 r. - do nie więcej niż 50 % wagowo całkowitej masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji,

- c) do dnia 31 grudnia 2020 r. - do nie więcej niż 35 % wagowo całkowitej masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji w stosunku do masy tych odpadów wytworzonych w 1995 r.
5. opracowanie projektu wspólnego planu gospodarki odpadami;
 6. prowadzenie szerokiej i pełnej wymiany doświadczeń pomiędzy uczestnikami Związku i innymi jednostkami;
 7. upowszechnianie idei prawidłowego gospodarowania odpadami wśród społeczności lokalnych i zachęcanie do współpracy w tym zakresie;
 8. edukacja ekologiczna..

Związek (na obszarze 10 zrzeszonych w nim Gmin) realizuje cele i zadania Planu Gospodarki Odpadami dla Województwa Wielkopolskiego na lata 2008-2011 z perspektywą na lata 2012-2019 - przyjętego Uchwałą Nr XXII/284/08 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego z dnia 21 marca 2008 r.

Na terenie Gminy Oborniki znajduje się jedno czynne składowisko odpadów innych niż niebezpieczne. Znajduje się ono w Uścikowcu. Jest położone poza terenami zamieszkałymi, a sąsiaduje jedynie z gruntami rolnymi i leśnymi. Powierzchnia składowiska odpadów wynosi 2,45 ha, a jego zarządcą jest Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej Sp. z o.o. w Obornikach.

1.1.5.4. Telekomunikacja

Obszar miasta jest objęty zasięgiem telefonii stacjonarnej i komórkowej. Większość miasta objęta jest także dostępem do szerokopasmowego i radiowego Internetu. W Obornikach dostępny jest również tzw. Internet mobilny, oferowany przez operatorów telefonii komórkowej. Na terenie Gminy realizowane są projekty związane z budową społeczeństwa informacyjnego i przeciwdziałaniem wykluczeniu cyfrowemu. Obok światłowodowych sieci: szkieletowej i dystrybucyjnej, tworzonych w ramach Wielkopolskiej Sieci Szerokopasmowej, powstają sieci innych operatorów telekomunikacyjnych, w tym również sieci radiowe.

1.1.5.5. Mieszkalnictwo

Na koniec 2010 roku baza mieszkaniowa Obornik liczyła 6166 mieszkań. W całym analizowanym okresie, czyli od 2006 do 2010 roku, widoczny jest wzrost liczby mieszkań na terenie Obornik. W 2010 roku, w porównaniu do 2006 roku, liczba mieszkań wzrosła o 308, liczba izb o 1041, a powierzchnia użytkowa mieszkań o 22883 m².

Tabela 3. Zasoby mieszkaniowe według własności w Obornikach w latach 2006-2010

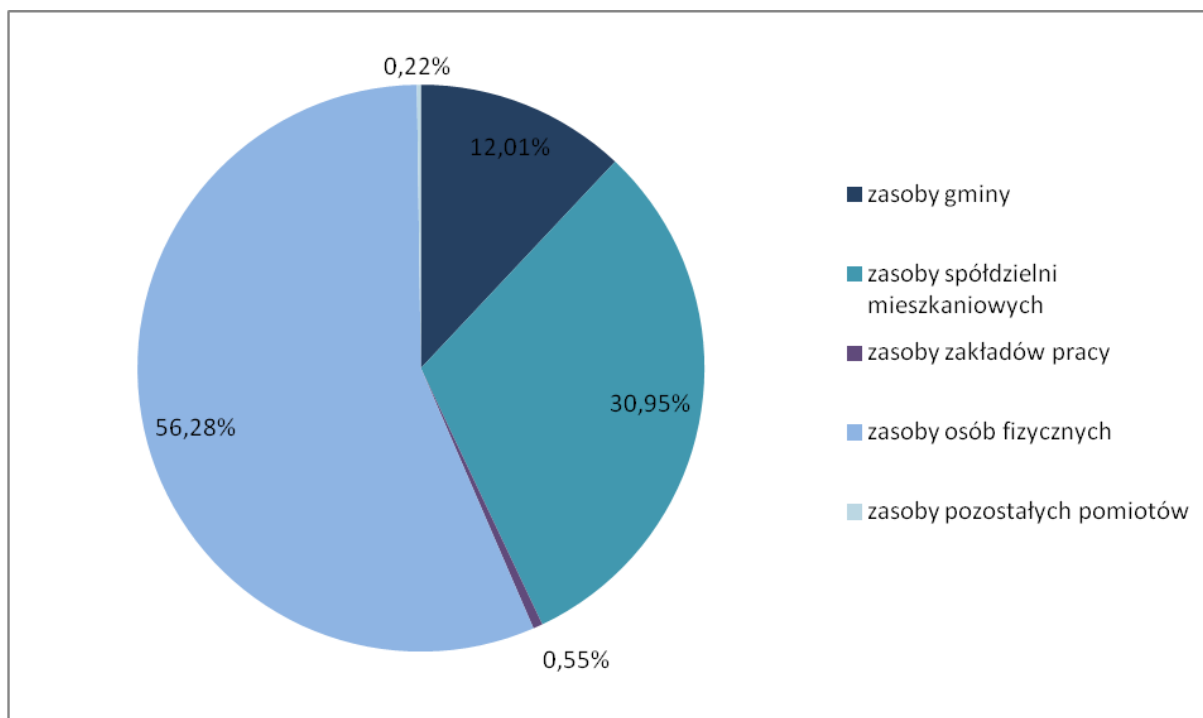
parametr [jednostka]	wartości w latach				
	2006	2007	2008	2009	2010
Ogółem					
mieszkania [szt]	5858	5862	5914	6086	6166
izby [szt]	22096	22138	22364	22898	23137
powierzchnia użytkowa mieszkań [m ²]	405100	406377	411163	422100	427983
zasoby gmin					
mieszkania [szt]	702	704	-	-	-
izby [szt]	2011	2019	-	-	-
powierzchnia użytkowa mieszkań [m ²]	32274	32449	-	-	-
zasoby spółdzielni mieszkaniowych					
mieszkania [szt]	2321	1814	-	-	-
izby [szt]	7993	6247	-	-	-
powierzchnia użytkowa mieszkań [m ²]	121142	94688	-	-	-
zasoby zakładów pracy					
mieszkania [szt]	46	32	-	-	-
izby [szt]	136	94	-	-	-
powierzchnia użytkowa mieszkań [m ²]	2258	1586	-	-	-
zasoby osób fizycznych					
mieszkania [szt]	2750	3299	-	-	-
izby [szt]	11833	13739	-	-	-
powierzchnia użytkowa mieszkań [m ²]	247193	277204	-	-	-
zasoby pozostałych podmiotów					
mieszkania [szt]	39	13	-	-	-
izby [szt]	123	39	-	-	-
powierzchnia użytkowa mieszkań [m ²]	2233	450	-	-	-

Źródło: Bank Danych Lokalnych

W roku 2007 ponad 56 % wszystkich mieszkań było własnością osób fizycznych, a prawie 31% znajdowało się w zasobach spółdzielni mieszkaniowej. Zaobserwować można

spadek liczby mieszkań należących do spółdzielni mieszkaniowej na rzecz osób fizycznych. Od końca 2006 do końca 2007 roku o 9% zmniejszyła się liczba mieszkań należących do spółdzielni mieszkaniowych w stosunku do ogólnej liczby mieszkań w Obornikach.

Wykres 1. Struktura własności lokali mieszkaniowych w Obornikach [2007]

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Banku Danych Lokalnych

Ponad 97 % wszystkich mieszkań, w roku 2010, było wyposażonych w bieżącą wodę. W tym samym roku łazienkę posiadało prawie 93% mieszkań, a centralnie ogrzewanych było prawie 87% mieszkań.

Tabela 4. Wyposażenie mieszkań w podstawowe media

parametr [jednostka]	wartości w latach				
	2006	2007	2008	2009	2010
wodociąg [mieszkanie]	5704	5709	5761	5933	6013
ustęp splukiwany [mieszkanie]	5526	5534	5586	5758	5838
łazienka [mieszkanie]	5402	5410	5462	5634	5714
centralne ogrzewanie [mieszkanie]	5020	5029	5081	5253	5333
gaz sieciowy [mieszkanie]	5026	5028	5075	5157	5231

Źródło: Bank Danych Lokalnych

Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania w Obornikach, w przeliczeniu na 1 osobę, wyniosła w 2010 roku 23,7 m². W tym samym roku przeciętna wielkość mieszkania wyniosła 69,4 m².

Tabela 5. Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania

parametr [jednostka]	wartości w latach				
	2006	2007	2008	2009	2010
1 mieszkania [m ²]	69,2	69,3	69,5	69,4	69,4
na 1 osobę [m ²]	22,7	22,8	23	23,6	23,7

Źródło: Bank Danych Lokalnych

1.1.5.6. Obiekty i granice stref ochrony konserwatorskiej

Na terenie miasta Oborniki znajduje się wiele ciekawych zabytków. Część z nich została wpisana do Rejestru Zabytków Województwa Wielkopolskiego. Pozostałe wpisano do Ewidencji Zabytków. Istotnym jest fakt wpisania do Rejestru Zabytków układu urbanistycznego. Powoduje to ścisłą jego ochronę. Ogółem do Rejestru Zabytków zostały wpisane 4 obiekty oraz wspomniany już układ urbanistyczny, a także jedno stanowisko archeologiczne. Pełen wykaz przedstawia Tabela 6.

Tabela 6. Wykaz obiektów na terenie Miasta Oborniki wpisanych do Rejestru Zabytków

Lp.	Obiekt	Data powstania	Nr rejestru zabytków i data wpisu
1.	Układ urbanistyczny miasta		[545/49/A] 23.02.1956
2.	ul. Kościelna, kościół p.w. Wniebowzięcia NMP	XIV/XV w.; 1814r.	[2395/A] 12.12.1932
3.	ul. Lipowa 10, kościół ewangelicki, ob. rzym.- kat., p.w. św. Józefa	XIX/XX w.	[2233/A] 19.05.1992
4.	Ul. Sądowa, skrzydło d. klasztoru franciszkanów, ob. magazyn	1768 r.	[1169/A] 17.07.1970
5	ul. Zwycięstwa, kościół fil. p.w. Świętego	1766 r.	[1217/A] 3.09.1970

	Krzyża		
6	grodzisko na terenie miasta Oborniki		[0008/A2052/A] 24.09.1999

Gmina prowadzi również Ewidencję Zabytków, w której do 2011 roku wpisanych zostało 295 obiektów nieruchomości oraz zespołów zabytków. Przykładowe zabytki znajdujące się w Ewidencji Zabytków przedstawia Tabela 7.

Tabela 7. Wybrane zabytki na terenie Obornik wpisane do Ewidencji Zabytków

Lp.	Obiekt	Data powstania
1.	Ul. Armii Poznań nr 18, budynek mieszkalny, ob. Obornicki Ośrodek Kultury	l. 30-te XX w.
2.	ul. Czarnkowska 42, budynek d. zespołu tartaczego, ob. dom	XIX/XX w.
3.	ul. Młyńska 27, młyn murowany	pocz. XX w.,
4.	ul. Ogrodowa nr 9, d. mykwa żydowska	k. XIX w
5.	ul. Staszica, Zespół dworca kolejowego (budynek dworca, parowozownia, budynki magazynowe i mieszkalne, szalet, wieża ciśnień i bud. przy niej)	k. XIX w.
6.	ul. Szpitalna nr 2, szpital mur.	1900 r. , rozbud. 2001 r.
7.	ul. Zamkowa nr 1, budynek mieszkalny	k. XIX w.

1.1.6. System oraz uwarunkowania przyrodnicze miasta

1.1.6.1 Struktura gruntów

Analiza struktury gruntów w Obornikach wskazuje na duże zalesienie miasta - lasy i zadrzewienia stanowią prawie 32% wszystkich użytkowanych gruntów. Grunty orne stanowią około 20% powierzchni wszystkich gruntów, a najwięcej, czyli 44,2 %, jest pozostałych gruntów, które nie klasyfikują się w wyżej wymienionych kategoriach.

Tabela 8. Użytkowanie gruntów w Mieście Oborniki w ha

Lp.	Kategoria użytku	Powierzchnia w ha	Powierzchnia w %
-----	------------------	-------------------	------------------

1.	Użytki rolne	grunty orne	270	19,18%
		sady	1	0,07%
		łąki	31	2,20%
		pastwiska	35	2,49%
2.	Lasy i zadrzewienia	449	31,89%	
3.	Pozostałe grunty	622	44,18%	

1.1.6.2. Zasoby wodne

Cały obszar miasta należy do zlewni rzeki Warty, natomiast sieć rzeczną na terenie gminy tworzy przede wszystkim rzeka Warta oraz jej dopływy jak np.: Wełna, Samica Kierska. Zarówno Warta jak i Wełna przepływają przez Oborniki, Warta w zachodniej i południowej części, a Wełna przez sam środek miasta.

Sieć wód powierzchniowych jest dosyć dobrze rozwinięta, stanowi ona około 1% powierzchni Miasta i Gminy Oborniki.

1.1.6.3. Powierzchnia ziemi i gleby

Krajobraz Miasta i Gminy Oborniki jest urozmaicony. Samo ukształtowanie terenu jest pochodzenia polodowcowego i tworzy krajobraz młodoglacjany. Teren Gminy Oborniki znajdował się na obszarze najmłodszego zlodowacenia - bałtyckiego, a dokładniej w zasięgu jego fazy poznańskiej. Ukształtowanie rzeźby terenu było wynikiem rozcięcia wysoczyzny morenowej przez doliny wód roztopowych i rynny lodowcowe. W trakcie tych procesów powstały takie formy terenu jak: równiny sandrowe, wzniesienia morenowe, terasy piaszczyste i rzeczne, sandry, wydmy oraz dolinki erozyjno-denudacyjne.

Gmina Oborniki wchodzi w skład czterech mezoregionów. Północno – wschodnia część gminy znajduje się w obrębie Kotliny Gorzowskiej, która jest największą częścią pradolin Toruńsko- Eberswaldzkiej. Południowa część gminy wchodzi w skład Pojezierza Poznańskiego, a środkowa i południowo-wschodnia jej część leży na obszarze Pojezierza Gnieźnieńskiego. Na opisywanym terenie znajduje się Przełom Warty, który oddziela Pojezierze Wielkopolskie od Gnieźnieńskiego.

Najniższy punkt opisywanego terenu znajduje się w okolicach Obornik i leży 44,7 m n.p.m. Najwyżej zlokalizowane miejsce znajduje się na terenie miejscowości Bogdanowo

i leży 94,5 m n.p.m. Różnica między najniższym a najwyższym punktem na terenie gminy wynosi ponad 50 m.

Na terenie Gminy Oborniki przeważają gleby pseudobielicowe, brunatne właściwe oraz wylugowane. Zajmują one około 70% powierzchni wszystkich użytków rolnych na opisywanym terenie. Udział gleb innego rodzaju jest zdecydowanie mniejszy. Około 20% zajmują czarne ziemie właściwe i zdegradowane, a 10% gleby hydrogeniczne (mursze, murszowate, mułowo-rofowe i mady).

Duże obszary na terenie Gminy to gleby kompleksu żytniego, które stanowią 72% powierzchni wszystkich gruntów ornych. 19 % gruntów należy do kompleksu o najwyższej jakości czyli pszennego. Na opisywanym obszarze pozostałe grunty orne zalicza się do kompleksu zbożowo-pastewnego.

1.1.6.4. Przyroda

Gmina Oborniki charakteryzuje się dużą lesistością, która stanowi 38,5% jej terenu czyli 131 km². Gmina terytorialnie przynależy do Nadleśnictwa Oborniki, położonego na terenie województwa wielkopolskiego w 5 powiatach (obornickim, szamotulskim, czarnkowsko-trzcianeckim, chodzieskim i poznańskim). Obszar Miasta Oborniki należy do terenów szczególnie urozmaiconych pod względem przyrodniczym. Znajduje się tutaj rezerwat faunistyczny Słonawy oraz dwa obszary Natura 2000 (Dolina Wełny i Puszcza Notecka).

Rezerwaty przyrody:

Rezerwat Słonawy powstał w celu ochrony miejsc tarliskowych łososia, troci wędrownej, certy, lipienia oraz pstrąga potokowego. Utworzony w 1957 roku rezerwat faunistyczny obejmuje powierzchnię 2,92 ha. Zlokalizowany jest całkowicie na terenie Miasta Oborniki, a dokładniej obejmuje jednokilometrowy odcinek rzeki Wełny od ujścia do miejsca, w którym znajduje się aktualnie elektryczny młyn na rzece Wełnie - dawniej w sąsiedztwie tego miejsca zlokalizowany był Młyn Słonawy - (łącznie z 3 m pasem po obu jej brzegach) oraz prawy brzeg Warty (od ujścia Wełny po 100 m w górę i w dół oraz od tych miejsc do środkowej linii nurtu rzeki). Występowaniu wielu gatunków ryb sprzyja zmienna głębokość rzek oraz ich czystość. Poza wymienionymi wcześniej rybami, na terenie rezerwatu występują takie gatunki jak: kleń, brzana, jelec, boleń, koza i głowacz białopłetwy.

Obszary Natura 2000:

Dolina Wełny (PLH300043) jest to obszar, który został zakwalifikowany jako spełniający kryteria obszarów o znaczeniu wspólnotowym. Wraz z innymi obszarami, które zostały zakwalifikowane w ten sam sposób, znalazł się w czwartym zaktualizowanym wykazie terenów

o znaczeniu wspólnotowym na mocy Decyzji Komisji z dnia 10 stycznia 2011 roku (Dz.U.L33 z 10.01.2011., s. 384 – 386). Powierzchnia obszaru wynosi 1 447 ha i częściowo znajduje się na terenie miasta Oborniki. Cały obszar zlokalizowany jest na odcinku rzeki Wełny - od ujścia Strugi Sokołowskiej do ujścia Wełny do Warty, czyli pomiędzy miejscowościami Oborniki i Rogoźno. Powołany obszar Natura 2000 – Dolina Wełny ma za zadanie ochronę ichtiofauny i siedlisk związanych z rzeką o średniej wielkości. Ponadto ma na celu ochronę przyujściowych fragmentów rzek: Strugi Sokołowskie, Flinty i Zaganki. Na tym terenie swoje siedliska mają takie gatunki jak: skójką grubo skorupowa, głowacz białopłetwy, koza, piskorz, troć wędrowną, brzana, bóbr, zbiorowiska włosienicznika oraz niżowe ziołorośla nadrzeczne.

Puszcza Notecka (PLB300015) zakwalifikowana jako obszar specjalnej ochrony. Obszar ten został powołany na mocy rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 21 lipca 2004 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 (Dz. U. Nr 229, poz. 2313; z 2007 r. Nr 179, poz. 1275 oraz z 2008 r. Nr 198, poz. 1226). Według rozporządzenia na terenie gminy Oborniki znajduje się 11 001,9 ha z całkowitej powierzchni obszaru Puszczy Noteckiej, która wynosi 178 255,8 ha. Cały obszar specjalnej ochrony leży na terenie aż czterech powiatów (tj. poznańskiego, leszczyńskiego, pilskiego i gorzowskiego). Obszar Puszczy Noteckiej stanowi zwarty i jednolity kompleks leśny w międzyrzeczu Noteci i Warty. Jest to największy na terenie Polski obszar wydm śródlądowych o maksymalnej wysokości do 98 m n.p.m. W środkowym odcinku obszaru uformowały się wały o przebiegu południkowym, same wydmy pokryte są głównie monotonnym, jednowiekowym lasem sosnowym. Na opisywanym terenie znajduje się ponad 50 jezior, a na brzegach tych jezior i w zagłębieniach terenu występują torfowiska. W Puszczy Noteckiej występuje wiele gatunków ptaków, z czego 30 z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej oraz 11 z Polskiej Czerwonej Księgi. Wśród nich takie jak: bielik, kania czarna, kania ruda, bąk, podgorzałka, puchacz, rybołów, trzmielojad, gągoł, nurogęś, bocian czarny, błotnik stawowy, ortolan i żuraw.

1.1.6.5. Powietrze atmosferyczne

W roku 2011 strefa wielkopolska, do której zaliczono Gminę Oborniki, w łącznej ocenie w oparciu o kryteria określone dla ochrony zdrowia została zaliczona do strefy C¹. Ocena ta różni się znacznie od wyników ocen rocznych prowadzonych we wcześniejszych latach

¹ Ocena jakości powietrza w strefach w Polsce za rok 2011 opracowana przez PMS-IOŚ

(do 2009 roku włącznie). Spowodowane jest to zmianą klasyfikacji stref, a dokładniej powstaniem stref o dużych obszarach w miejsce mniejszych bardziej licznych. Taki podział obowiązuje od 2010 roku. Strefę klasyfikuje się na podstawie stężeń występujących na terenach potencjalnie najbardziej zanieczyszczonych daną substancją. Powoduje to, że przekroczenie normy na niewielkim obszarze wpływa na końcowy wynik klasyfikacji danej strefy. Dlatego ważne jest podkreślenie faktu, iż zaliczenie strefy do klasy C nie oznacza złej jakości powietrza w całej strefie, a jedynie sygnalizuje, że na terenie danej strefy, w tym wypadku wielkopolskiej, oznacza występowanie miejsc o zwiększonym zanieczyszczeniu powietrza, w których należy podjąć działania zmieniające tę sytuację.

Na terenie strefy wielkopolskiej stwierdzono przekroczenie wartości kryterialnych określonych zanieczyszczeń przede wszystkim dla pyłu PM10, ozonu oraz benzo(a)pirenu – B(a)P. Pod tymi względami strefę wielkopolską zaliczono do klasy C. W strefach, które zostały zakwalifikowane do klasy C dla danego zanieczyszczenia wymagane jest prowadzenie działań mających na celu osiągnięcie odpowiednich poziomów dopuszczalnych lub poziomów docelowych substancji w określonym terminie. W omawianej strefie nie stwierdzono przekroczeń innych wartości kryterialnych określonych zanieczyszczeń.

Duży udział w zanieczyszczeniu powietrza atmosferycznego Obornik mają tzw. emisje niskie. Do emisji niskiej zalicza się emisje pyłów i szkodliwych gazów pochodzących z domowych pieców grzewczych oraz kotłowni w małych zakładach produkcyjnych, które nie podlegają obowiązkowi posiadania zezwoleń na wprowadzanie substancji do powietrza. W tych miejscach spalanie węgla odbywa się w sposób nieefektywny. Ze względu na dużą ilość występowania źródeł emisji niskiej nie jest możliwe ich pełne monitorowanie. Konsekwencją tego jest brak możliwości określenia dokładnej ilości dostających się z nich do atmosfery zanieczyszczeń. W tzw. sezonie grzewczym niska emisja jest najbardziej dokuczliwa. Spowodowane jest to zwiększeniem się źródeł emisji spowodowanych spadkiem temperatury.

W celu zmniejszenia niekontrolowanej emisji zanieczyszczeń do powietrza atmosferycznego przez domowe piecyki oraz małe zakłady propaguje się systemy alternatywnego ogrzewania gospodarstw oraz zwiększenie działań w kierunku termomodernizacji budynków.

Duży udział w zanieczyszczeniu powietrza w Obornikach związany jest z zanieczyszczeniami komunikacyjnymi. Są to zanieczyszczenia, które powstają w wyniku eksploatacji dróg przez pojazdy mechaniczne. Dzielą się one na dwie grupy. Pierwsza, szczególnie uciążliwa, gazowa, powstaje w trakcie spalania paliw przez pojazdy mechaniczne. Druga to pyły, które tworzą się w wyniku tarcia i zużywania elementów pojazdów. Największa uciążliwość

tego zjawiska w Obornikach skupia się wokół drogi krajowej oraz dróg wojewódzkich przebiegających przez miasto.

1.1.6.6. Hałas

Największy wpływ na klimat akustyczny Miasta Oborniki ma hałas komunikacyjny drogowy. Ze względu na swoją powszechność charakteryzuje się dużym zasięgiem. Czynniki jakie wpływają na poziom hałasu drogowego to przede wszystkim: natężanie ruchu, udział transportu ciężkiego oraz stan techniczny pojazdów i infrastruktury.

W Obornikach głównym czynnikiem wpływającym na natężony hałas komunikacyjny jest przebiegająca przez miasto droga krajowa nr 11 oraz drogi wojewódzkie 178 i 187, dlatego najbardziej narażeni na hałas są mieszkańcy ulic, którymi bieżą te drogi na terenie miasta. Średni dobowy ruch pojazdów na drodze krajowej nr 11 w obrębie Miasta Oborniki wynosi 16685 pojazdów/dobę². Jest to zdecydowanie wyższy wynik niż średnia krajowa dla dróg krajowych, która wynosi 8298 pojazdów/dobę. Zmniejszenie natężenia hałasu umożliwiłaby obwodnica miasta, szczególnie w ciągu drogi krajowej nr 11.

Na poziom hałasu w Obornikach ma wpływ także przebiegająca przez miasto linia kolejowa relacji Poznań – Piła. Jest ona bardzo ważna dla mieszkańców, ponieważ ułatwia komunikację ze stolicą Wielkopolski. Jej wpływ na klimat akustyczny miasta jest zdecydowanie mniejszy niż hałas spowodowany ruchem samochodowym. Natężenie ruchu kolejowego w porównaniu z ruchem samochodowym jest zdecydowanie mniejsze i ograniczone przez swoją specyfikę.

1.1.6.7. Fale elektromagnetyczne

Źródłem promieniowania elektromagnetycznego są zwykle: stacje radiowe, telewizyjne i telefonii komórkowej. Do urządzeń emitujących fale elektromagnetyczne zalicza się także urządzenia medyczne, diagnostyczne, terapeutyczne, przemysłowe i gospodarstwa domowego oraz systemy przesyłowe energii elektrycznej. Na terenie miasta Oborniki za emitowanie fal elektromagnetycznych odpowiadają przede wszystkim:

² Dane według Transprojekt – Warszawa Sp. z o. o

- linia elektroenergetyczna wysokiego napięcia 220 kV relacji Poznań Plewiska – Piła Krzewina;
- linia elektroenergetyczna wysokiego napięcia 110 kV relacji Czerwonak – Bolechowo – Oborniki – Rogoźno;
- stacja transformatorowa średniego napięcia GZP Oborniki 110/15 kV;
- urządzenia nadawcze, diagnostyczne i inne, będące w posiadaniu policji, straży pożarnej, pogotowia i zakładów przemysłowych;
- stacje bazowe sieci telefonii komórkowej.

W miejscach stref ochronnych związanych z występowaniem sieci elektroenergetycznej obowiązują ograniczenia zagospodarowania (w tym zakaz budowy) i użytkowania terenu, które wynikają z przepisów prawa. Uszczegółwienie owych ograniczeń powinno znaleźć się w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego.

1.1.6.8. Energia odnawialna

Na terenie miasta Oborniki w 2011 roku została oddana do użytku nowa elektrownia wodna na rzece Wełnie. Jej budowa rozpoczęła się w 2009 roku i już po dwóch latach oddano do użytku elektrownię o mocy 330 kW z zamontowanymi dwoma hydrozespołami. Rocznie jest w stanie wyprodukować 1440 MWh, co odpowiada przeciętnemu zużyciu energii w około 480 gospodarstwach domowych. Elektrownia spełnia wymogi dotyczące ochrony środowiska, m.in. dzięki tzw. przepustce dla ryb, która umożliwia im swobodną wędrówkę w stronę źródła i ujścia rzeki.

W 2012 r. uruchomiona została, pierwsza w Gminie Oborniki, elektrownia wiatrowa. Znajduje się ona w miejscowości Uściskowo, ma 65 m. wysokości i 850 kw. mocy.

Ogólnodostępnym odnawialnym źródłem energii jest energia słoneczna. Coraz częściej mieszkańcy Miasta i Gminy Oborniki sięgają po ten rodzaj energii odnawialnej montując na prywatnych posesjach kolektory słoneczne. Pozyskiwana w ten sposób energia służy głównie do podgrzewania wody do codziennego użytku oraz dogrzewania pomieszczeń.

1.1.7. Charakterystyka przestrzeni publicznej

Jednym z zadań statutowych Gminy jest utrzymanie: ulic, placów, zieleni gminnej i innych przestrzeni publicznych miasta. Dbanie o zadawalający stan przestrzeni publicznej

wpływa na stworzenie dobrych warunków życia mieszkańców i atrakcyjność miasta dla potencjalnych oraz obecnych inwestorów. Aktualnie stan przestrzeni publicznej w Obornikach można określić jako zadowalający. Przede wszystkim dzięki zrealizowanym w ostatnich latach inwestycjom. Miasto skutecznie buduje, przebudowuje i modernizuje ulice zwiększając ich przepustowość, podłączając nowe miejsca do sieci komunikacyjnej miasta oraz zapewniając bezpieczeństwo jazdy. W 2011 roku realizowano inwestycje m.in. na ulicach: Droga Leśna, Malinowa, Gen. T. Kutrzeby, Gen. S. Maczka, Gen. M. Bałtucia, Gen. R. Abrahama.

Budynki publiczne oraz szkoły są systematycznie modernizowane i remontowane. W 2011 roku przeprowadzono termomodernizację budynków: Szkoły Podstawowej nr 2 oraz Gimnazjum nr 3, Biblioteki Publicznej Miasta i Gminy im. Antoniego Małeckiego w Obornikach wraz z zagospodarowaniem przestrzeni publicznej przed budynkiem Biblioteki, która stanowi miejsce plenerowych wystaw i zajęć; w 2012 r.: Przedszkola nr 1 „Bajeczka”, a w 2013 roku planowana jest termomodernizacja Zespołu Szkół w Obornikach.

Zagospodarowanie terenów zielonych w Obornikach jest wystarczające, aby spełniały one swoje funkcje estetyczne i rekreacyjne. Przyczyniło się do tego przede wszystkim dogodne położenia miasta pod względem przyrodniczym oraz rozbudowana baza rekreacyjna. Jedną z większych inwestycji z zakresu dostępności terenów zielonych dla mieszkańców miasta i turystów, jest realizowana od 2012 roku: „Rewitalizacja, zagospodarowanie i rozbudowa infrastruktury parku przy rzece Wełnie (Łazienki Obornickie)”.

1.1.8. Analiza zasobów rekreacyjno-turystycznych i możliwości rozwoju turystyki

Zarówno Miasto jak i Gmina Oborniki posiadają dużą bazę turystyczną. W samym Mieście Oborniki znajduje się kilka interesujących zabytków, a także obiektów sportowych oraz rekreacyjnych. Mają one zdecydowany wpływ na rozwój turystyki w regionie.

Wśród obiektów rekreacyjnych należy wymienić na pierwszym miejscu, mieszczącą się przy ulicy Czarnkowskiej 84, pływalnię. W skład pływalni wchodzi: basen sportowy, basen rekreacyjny, brodzik dla dzieci, zjeżdżalnia o długości 80 m, sauna fińska, fitness klub, solarium, rolletic, salon masażu, salon urody, bar, sklep sportowy. Oferta pływalni skierowana jest zarówno do osób wyczynowo uprawiających sport (basen sportowy) jak również dla sympatyków rekreacyjnego pływania, a nadto oferuje zniżki rodzinom.

W okresie letnim w Obornikach funkcjonuje kąpielisko miejskie, zlokalizowane przy ul. Kowanowskiej, ze strzeżoną plażą. Przy kąpielisku funkcjonuje wypożyczalnia sprzętu wodnego oraz boisko do siatkówki plażowej i streetballu.

Przy ulicy Łopatyńskiego 2 zlokalizowany jest park linowy „Adrenalina”. Usytuowany jest nad rzeką Wełną przy ruinach mostu Wronieckiego. Obszar całego parku linowego obejmuje 6 tys. m² lasu. W swojej ofercie ma dwie trasy przeszkód, pole do paintballa, ścianę wspinaczkową oraz organizację spływów kajakowych.

Stadion miejski przy ulicy Objezierskiej 2 jest miejscem, z którego korzystać mogą: szkoły, kluby, zakłady pracy, stowarzyszenia oraz osoby indywidualne. Wiele imprez organizowanych jest właśnie na stadionie, np.: dożynki, festyny, pokazy strażackie. Również tutaj rozgrywane są mecze piłkarskiej drużyny MKS Sparta Oborniki.

Hala sportowa przy ulicy Obrzyckiej 88 jest służy przede wszystkim: szkołom, klubom, zakładom pracy i stowarzyszeniom. Jest ciekawym miejscem pod względem turystycznym, ponieważ organizowane są tutaj liczne turnieje: piłkarskie, siatkówki, tenisa stołowego, karate i inne.

Korty tenisowe są zlokalizowane przy stadionie miejskim. Obiekt jest użytkowany przez TTZ Oborniki, które organizuje różnego rodzaju turnieje, jak np. turniej tenisa ziemnego o puchar prezesa TTZ.

Oborniki dysponują kompleksem boisk przy ulicy Ks. Szymańskiego. W skład tego kompleksu wchodzi boiska: do piłki nożnej o nawierzchni syntetycznej, wielofunkcyjne do piłki ręcznej i koszykówki, do tenisa ziemnego z dwoma kortami, do siatkówki oraz bieżnia ze „skoczną w dal”. Do kompleksu boisk przylega nowoczesny skatepark, pole do mini-golfa oraz siłownia.

Na terenie Miasta Oborniki działa Motoklub, który zbudował Tor Motocrossowy. Jest to tor o ukształtowaniu stadionowym, na którym są rozgrywane zawody. Powstał w miejscu starej zwirowni. Obecnie na torze rozgrywane są zarówno zawody motocrossowe jak i rowerowe MTB oraz rajd samochodowy „FAMUŁA”. Na zawody o randze ogólnopolskiej, organizowane przez Motoklub, przyjeżdżają zawodnicy i fani tej dyscypliny z całego kraju.

Oborniki dysponują bazą hotelowo-gastronomiczną. W 2011 roku liczba podmiotów PDK zarejestrowanych na terenie miasta w sekcji I - działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi wynosiła 63³. Od 2008 do 2011 roku baza hotelowo-gastronomiczna powiększyła się z 58 do 63 podmiotów. Wśród bazy noclegowej w Obornikach przeważają hotele. W mieście nie ma żadnego schroniska, ale istnieje możliwość wynajęcia kwater prywatnych. W okolicach Obornik znajdują się również:

- hotele, np. Pałac w Objezierzu,

³ Według danych z Banku Danych Lokalnych

- gospodarstwa agroturystyczne, np. Art Natura w Kowanówku,
- pole namiotowe w Kowanówku,

które uzupełniają bazę noclegową miasta.

W mieście działalność gastronomiczną prowadzi kilka barów, pizzerii, restauracji, kawiarni oraz pubów.

Przez teren Miasta i Gminy Oborniki przebiegają dwie trasy rowerowe:

- Oborniki - Jaracz - Oborniki; trasa rozpoczyna się na Rynku w Obornikach, przebiega ul. Czarnkowską, dalej wzdłuż doliny Wełny, przez Kowanówko, do Jaracza Młyn i powrót do Obornik przez lasy Rożnowickie; długość trasy wynosi 26 km, a do jej największych atrakcji zaliczamy: kościół p.w. Św. Krzyża o konstrukcji szachulcowej, dworek eklektyczny z przełomu XIX i XX wieku, dwupniowa sosna – pomnik przyrody - pnie zrosnięte na wysokości ok.7m, punkt widokowy nad rzeką Wełną, Muzeum Młynarstwa i Wodnych Urządzeń Przemysłu Wiejskiego, gospodarstwo Agroturystyczne „NATURA”,
- Przyrodniczo-leśna trasa "Rezerwaty" - Pierścieniem Wokół Miasta i Gminy Oborniki; Trasa ta wytyczona jest w formie pierścienia wokół Miasta i Gminy Oborniki na terenie czterech sąsiednich nadleśnictw tj.: Obornik, Łopuchówka, Durowa i Krucza. Początek swój ma w Obornikach na parkingu przy pływalni, następnie prowadzi na służę Wełny do rezerwatu „Słonawy”. Kolejne rezerваты znajdujące się na trasie to: Rezerwat „Śnieżycowy Jar” – w Uchorowie; Rezerwat „Buczyna” – w Pacholewie; Rezerwat „Promenada” – w Wełnie; Rezerwat „Wełna” – w Jaraczu; Rezerwat „Bagno Chlebowo” – w Chlebowie; „Wilczy Park” i ścieżka „Dolina Kończaka” – w Stobnicy; Rezerwat „Świetlista Dąbrowa” i ścieżka „Dębowy Las” w Danielach; Rezerwat „Dołęga” – w Sycynie. Długość trasy wynosi 90 km.

Tereny przyrodnicze Gminy Oborniki można poznawać poruszając się oznakowanymi szlakami pieszymi i konnymi (okolice Rożnowa), a także szlakiem kajakowym rzeka Wełna. Rzeką Wełną (szczególnie w dolnym biegu od Rogoźna do Obornik) to jeden z piękniejszych i bardziej urozmaiconych szlaków kajakowych w Wielkopolsce. W Gminie Oborniki szlak kajakowy przepływa przez: Kowanówko, Rudki, Oborniki, Rezerwat Przyrody „Słonawy”, Ujście Wełny do Warty.

Rynek

Został utworzony po lokacji Miasta Oborniki, we wschodniej części placu targowego. Rynek zachował swój oryginalny układ ze średniowiecza, który zyskał dzięki dwóm przebiegającym tędy drogom: traktowi poznańskiemu i szlakowi gnieźnieńskiemu. Z prostokątnego rynku

wychodzą po dwie ulice z każdego narożnika. Do dnia dzisiejszego zachował się tylko jeden dom z dawnej parterowej zabudowy, mianowicie XIX-wieczny budynek nr 8. Na Rynku znajduje się też 5 secesyjnych kamienic z początku XX wieku.

Średniowieczny układ starego miasta

W Obornikach czytelny jest średniowieczny układ ulic, który biegnie od rynku w kierunku Warty, następnie nad jej brzegiem oraz ul. Ogrodową i dalej obiega Rynek od strony północnej. Obszar po dawnym grodzie pozostał niezabudowany. Inaczej jest z miejscem, w którym kiedyś znajdował się zamek starostów i folwark, czyli teren dzisiejszej ulicy Zamkowej.

Kościół p.w. Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny

Jest to najstarszy zabytek w Obornikach. Został zbudowany w XV i XVI w. jako kościół gotycki już pod wezwaniem Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny. W pierwotnej formie był to obiekt jednonawowy. Dopiero w XVI wieku została dobudowana nawa boczna. Jak wiele budynków, ten także, został kilkakrotnie niszczonej przez pożary i inne zniszczenia. Miały one miejsce w latach: 1655, 1757 i 1814. Powodem wielokrotnego przebudowywania kościoła były różnego rodzaju zniszczenia. Przez całą swoją historię zyskał m.in. kwadratową wieżę, kaplice Matki Boskiej Różańcowej, zakrystię i kruchtę boczną. Ostatnia gruntowna konserwacja i odrestaurowanie kościoła odbyło się w latach 2006 – 2007.

Z okresu budowy obiektu pochodzi najprawdopodobniej portal w wieży i sama wieża. Warty uwagi jest późnobarokowy murowany ołtarz z obrazem Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny z przełomu XVIII i XIX wieku. Z ciekawych zabytków w kościele warto uwagi są: płaskorzeźba Matki Boskiej Różańcowej, krucyfiks z XVII w., kielich z XVII w. czy krata żelazna z XVIII w.

Kościół p.w. św. Józefa Oblubieńca Najświętszej Maryi Panny

Kościół p.w. św. Józefa został wzniesiony według projektu Augusta Menkena dla gminy ewangelickiej. Według Rejestru Zabytków zbudowano go w latach 1896-1904 przez Laurego z Obornik. Kościół jest neogotycki, orientowany, jednonawowy. W rzucie poziomym kościół jest kształtem zbliżony do krzyża. W zachodniej części znajduje się wieża. W czasie II Wojny Światowej zniszczeniu uległo 35 % powierzchni świątyni, w szczególności jej wieży. W roku 1945 obiekt został przekazany Kościołowi Katolickiemu, a trzy lata później został przystosowany do potrzeb liturgii rzymskokatolickiej. W roku 1971 przebudowano prezbiterium według wskazań Soboru Watykańskiego II. W kościele zachowały się witraże z roku 1910.

Kościół św. Krzyża

Obecny kościół został zbudowany w roku 1766 w konstrukcji szachulcowej. Pierwsza świątynia pod wezwaniem św. Krzyża istniała w Obornikach na pewno w 1504 roku, taką wzmiankę można znaleźć w źródłach historycznych. Kościół ten pełnił funkcję pomocniczą dla kościoła p.w. Najświętszej Marii Panny. Drewniana świątynia, która istniała w tym okresie spłonęła. Nowa budowla, również zbudowana z drewna, posiada większą wieżę, zwieńczoną hełmem barokowym, niż poprzednia i zupełnie inną bryłę. Z dawnego wyposażenia pozostała rokokowa ambona, a większość pochodzi z jego budowy w XVIII wieku. Na początku XX wieku, w 1914 roku, kościół został odrestaurowany. W czasie II Wojny Światowej kościół został przekazany katolikom niemieckim. W latach 1981-1982 odbyła się konserwacja wnętrza kościoła.

Zabytkowa jest także późnobarokowa brama (z końca XVIII w.) znajdująca się w ogrodzeniu otaczającym kościół św. Krzyża.

Dawny klasztor oo. Franciszkanów

Pierwszy budynek klasztoru był drewniany. Obecna budowla, która powstała w 1768 roku jest murowana. Po pierwszym kompleksie zachowała się kaplica wraz z częścią mieszkalną, aktualnie budynek jest w złym stanie technicznym. Kościół, który znajdował się obok klasztoru - p.w. św. Macieja - spłonął w roku 1814 i został rozebrany. Cmentarz znajdujący się przy klasztorze franciszkańskim został zabudowany.

Zbór staroluterański

Budynek znajduje się przy ul. Kowalskiej. Jest to budowla jednonawowa, zbudowana na planie prostokąta, powstała w 1 poł. XIX wieku. Okna w budynku są ostrołukowe. Od strony zachodniej dobudowana została niższa zakrystia oraz mieszkanie. Obecnie nie pełni funkcji religijnej.

Łaźnia żydowska i obrzezania

Łaźnia żydowska znajdowała się przy obecnej ul. Ogrodowej 11. Została zbudowana w połowie XIX wieku. Jest to budynek parterowy, murowany z palonej cegły, nieotynkowany. Został zbudowany na osi kwadratu, a na jego elewacji znajduje się ryzalit na planie prostokąta, w którym umieszczone są drzwi. Budynek był później chaotycznie rozbudowywany. Obecnie pełni funkcję mieszkalną.

Budynek dawnej symultanowej szkoły

Obiekt znajduje się przy obecnej ulicy Sądowej 3. Zbudowany został w 1 poł. XIX wieku jako budynek piętrowy z dwuspadowym dachem. Na parterze znajdowały się dwie sale lekcyjne i mieszkanie dla nauczyciela, natomiast na piętrze zlokalizowane było drugie mieszka-

nie. Szkoła była przeznaczona dla ludności katolickiej, ewangelickiej i żydowskiej. Obecnie budynek pełni funkcję mieszkalną.

Budynek dawnej apteki „Pod orłem”

Dawna apteka znajdowała się na dzisiejszej ul. Powstańców Wielkopolskich 1. Budynek został zbudowany w 1 poł. XIX wieku. Dom jest dwukondygnacyjny utrzymany w stylu klasycystycznym. Posiada nieliczne zdobienia na ścianach.

1.1.9. Identyfikacja problemów w sferze zagospodarowania przestrzennego

- duże natężenie ruchu samochodowego, w tym tranzytowego, ze względu na brak obwodnicy;
- małe wykorzystanie źródeł energii odnawialnej;
- przekroczenie poziomu hałasu na niektórych terenach położonych przy drogach;
- niewystarczająca liczba miejsc parkingowych;
- brak pełnego skanalizowania miasta.

1.2. Sfera gospodarcza

1.2.1. Struktura i trendy podstawowych branż gospodarki na terenie miasta

Dziedziną wiodącą w rozwoju gminy jest gospodarka, która warunkuje poziom dobrobytu ludności, wpływa na dochody gminy i pośrednio na typ i stopień urbanizacji.

Jak wynika z danych BDL, największy udział w budowaniu struktury rynku należy do podmiotów gospodarczych sekcji G (handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle). Liczba tych jednostek w badanym okresie spadła jednak o 4i, co oznacza spadek w 2011 r. stosunku do roku 2009 na poziomie 5,62%.

Do najprężniej rozwijających się sekcji zaliczyć należy także sekcję F (budownictwo), sekcję C (przetwórstwo przemysłowe), sekcję H (transport i gospodarka magazynowa), sekcję M (działalność profesjonalna, naukowa i techniczna), sekcja S i T (Pozostała działalność usługowa oraz Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby) oraz sekcję Q (opieka zdrowotna i pomoc społeczna). Niemniej w stosunku do roku 2009, rok 2011 przyniósł im odpowiednio: w sekcji F spadek o 4,3%, w sekcji C spadek o 5,62%, w sekcji H spadek o 2,42%,

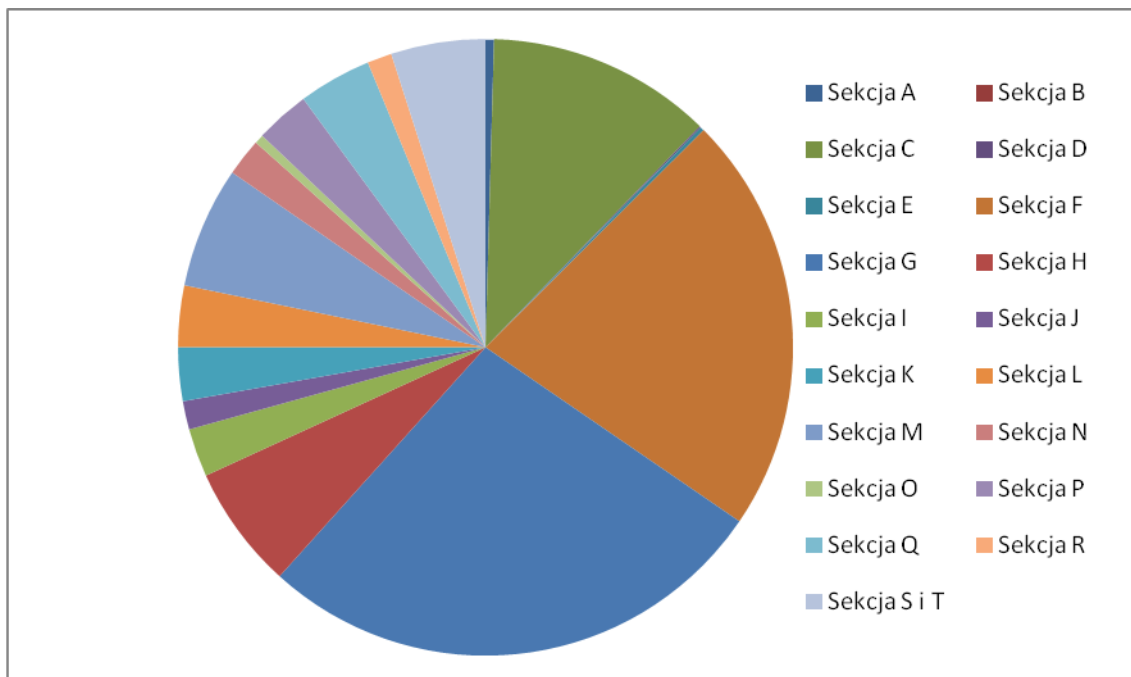
w sekcji M spadek o 3,07% liczby podmiotów, oprócz sekcji S i T , gdzie odnotowano wzrost o 4,24%.

Tabela 9 Liczba podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w Obornikach w latach 2009-2011

sekcje PKD	2009	2010	2011
Ogółem	2546	2542	2480
sekcja A rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	11	9	11
sekcja B górnictwo i wydobywanie	1	0	0
sekcja C przetwórstwo przemysłowe	322	319	293
sekcja D wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i powietrze do układów klimatyzacyjnych	2	2	2
sekcja E dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	5	5	5
sekcja F budownictwo	571	578	546
sekcja G handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	712	696	672
sekcja H transport i gospodarka magazynowa	165	164	161
sekcja I działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	62	61	63
sekcja J informacja i komunikacja	35	37	37
sekcja K działalność finansowa i ubezpieczeń	69	72	70
sekcja L działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	62	68	80
sekcja M działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	163	157	158
sekcja N działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	43	44	49
sekcja O Administracja publiczna i działalność wspierająca	13	13	12
sekcja Q opieka zdrowotna i pomoc społeczna	98	95	95
sekcja P edukacja	63	66	71
sekcja R Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	31	31	32
sekcja S i T pozostała działalność usługowa oraz Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby	118	125	123

Źródło: opracowanie własne na podstawie informacji z BDL

Wykres 2. Udział procentowy poszczególnych sekcji gospodarki w roku 2011

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych

1.2.2. Liczba podmiotów gospodarczych z podziałem na sektory

W sektorze publicznym w latach 2008 – 2010 odnotowano spadek zarejestrowanych podmiotów. Liczba jednostek gospodarczych w 2010 r. była mniejsza o 11,66% w porównaniu do 2007r. Niemniej w 2011r. nastąpił ich wzrost o 10 jednostek w stosunku do 2010r., czyli o około 18,87%.

Biorąc pod uwagę sektor prywatny, począwszy od 2008 r. również obserwuje się tendencje spadkowe liczby jednostek gospodarczych. W 2008 r. zaewidencjonowanych zostało 2629 podmiotów, a w 2011 roku odnotowano 2417 jednostek. Liczba jednostek zmniejszyła się o 207, tzn. spadła o 8,06%.

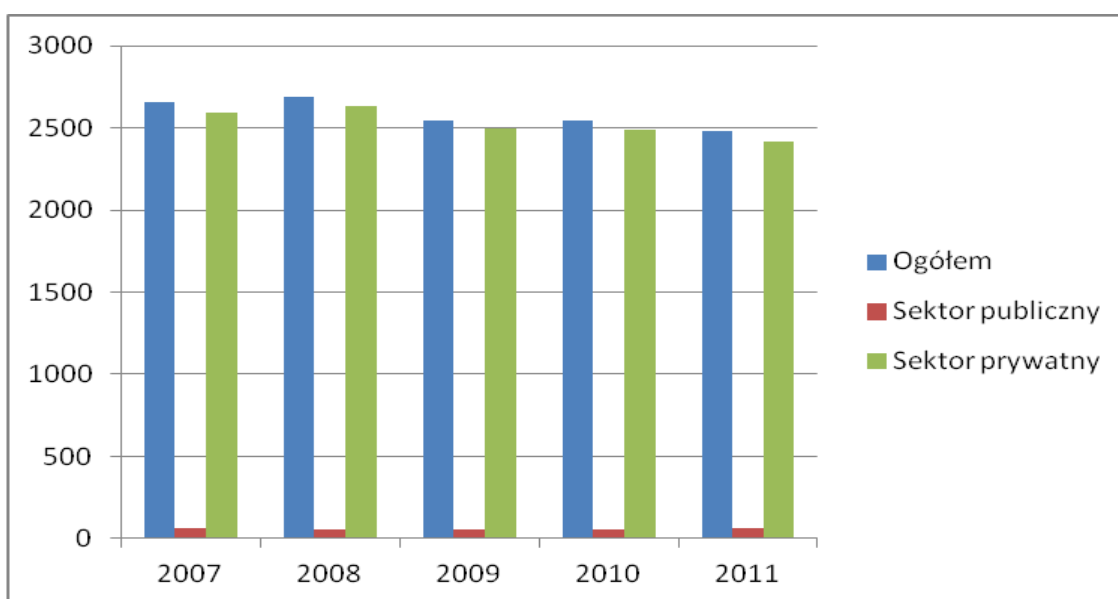
Tabela 10. Liczba zarejestrowanych i wyrejestrowanych podmiotów gospodarczych w latach 2007 – 2011

Podmioty zarejestrowane w rejestrze REGON	2007	2008	2009	2010	2011
Ogółem	2653	2687	2546	2542	2480

Sektor publiczny	60	58	53	53	63
Sektor prywatny	2593	2629	2493	2489	2417
Podmioty wyrejestrowane z rejestru REGON					
Sektor publiczny	-	-	6	1	1
Sektor prywatny	-	-	288	164	221

Źródło: Bank Danych Lokalnych

Wykres 3. Podmioty zarejestrowane w rejestrze REGON w latach 2007 - 2011

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Banku Danych Lokalnych

Analizując dane Banku Danych Lokalnych w okresie 2007-2011, zauważyć można największy udział podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w sektorze prywatnym, stanowią one 97,46% podmiotów gospodarki narodowej ogółem. W latach 2008 - 2011 ogólna liczba jednostek tego sektora była zmienna, a głównym powodem wahań były zmiany w liczbie działalności gospodarczych prowadzonych przez osoby fizyczne. W roku 2011 jednostki gospodarcze prowadzone przez osoby fizyczne stanowiły 82,33% ogółu sektora prywatnego.

Liczba jednostek sektora publicznego, stanowiącego zaledwie 2,16 % rynku, w roku 2008 wynosiła 58 jednostek, w następnym roku spadła do 53 jednostek. Niemniej w roku 2011 odnotowano wzrost podmiotów w sektorze publicznym do 63 jednostek. Największy wzrost w analizowanym okresie, odnotowany został w liczbie stowarzyszeń i organizacji społecznych (o 18,52%) oraz spółek handlowych (o 17,24%). Szczegółowe dane prezentuje

poniższa tabela.

Tabela 11. Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze REGON wg sektorów własnościowych w latach 2008 - 2011

		2008	2009	2010	2011
Podmioty gospodarki narodowej ogółem	jed.gosp	2687	2546	2542	2480
Sektor publiczny					
Podmioty gospodarki narodowej ogółem	jed.gosp.	58	53	53	63
państwowe i samorządowe jednostki prawa budżetowego ogółem	jed.gosp.	39	35	36	35
spółki handlowe	jed.gosp.	6	6	6	6
spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego	jed.gosp.	1	1	1	1
Sektor prywatny					
podmioty gospodarki narodowej ogółem	jed.gosp.	2629	2493	2489	2417
osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	jed.gosp.	2211	2089	2071	1990
spółki handlowe	jed.gosp.	119	121	122	127
spółki handlowe z udziałem kapitału zagranicznego	jed.gosp.	29	31	29	34
Spółdzielnie	jed.gosp.	11	11	11	11
Fundacje	jed.gosp.	2	2	2	2
stowarzyszenia i organizacje społeczne	jed.gosp.	27	29	29	32

Źródło: Bank Danych Lokalnych

1.2.3. Główni pracodawcy i zatrudnienie

W latach 2008 – 2011 wielkość zatrudnienia w gminie Oborniki przejawia tendencję zwyżkową. W 2011 r. trend wzrostowy zwiększył się o 2,66% w stosunku do poprzedniego roku. Biorąc pod uwagę cały analizowany okres, zauważa się spadek zatrudnienia kobiet w ostatnich dwóch latach. W 2011 r. wielkość ta zmalała w stosunku do 2009 r. o 0,44 %.

Tabela 12. Wielkość zatrudnienia w latach 2008 - 2011

	2008	2009	2010	2011
Ogółem	7030	7245	7281	7475
Kobiety	2947	3193	3150	3136
Mężczyźni	4083	4052	4141	4339

Źródło: Bank Danych Lokalnych

Sfera gospodarcza gminy Oborniki jest bogata i różnorodna. Dogodne położenie gminy na skrzyżowaniu ważnych szlaków komunikacyjnych, bliskość dużej aglomeracji poznańskiej, a także aktywność lokalnego biznesu, sprzyjają jej rozwojowi. Można zauważyć pewne trendy – przeważają branże: budowlana, rolno-spożywcza, elektromaszynowa oraz drzewno-meblarska. Ważną rolę odgrywają usługi w zakresie handlu, ze znaczną liczbą dużych obiektów handlowych (w tym marketów) w mieście.

W samym mieście Oborniki, jako największym ośrodku przemysłowym w powiecie, działa kilka firm o ugruntowanej pozycji. W 1974 roku rozpoczęło działalność Przedsiębiorstwo Produkcji Lekkiej Obudowy Hal Przemysłowych „Metalplast”. Zakład ten rozpoczął produkcję płyt warstwowych, które stały się wyrobem znanym w całym kraju, a także poza jego granicami. Na bazie tego zakładu prosperuje obecnie RUUKKI Polska Sp. z o.o. ul. Łukowska 7 w Obornikach. Ponadto firma ta dostarcza na rynek m.in. komponenty, systemy i zintegrowane rozwiązania oparte na metalach dla przemysłu budowlanego oraz maszynowego. Produkowane w Obornikach płyty warstwowe wykorzystywane są w fasadach, dachach, konstrukcjach budynków modułowych, ścianach działowych i sufitach. Płyta warstwowa ma również zastosowanie w budowie obiektów dla przemysłu spożywczego i pomieszczeniach wymagających zachowania czystości.

Płyta warstwowa, zwana także „płytą obornicką” przyczyniła się do znacznego rozwoju obornickiej gospodarki oraz do powstania w latach dziewięćdziesiątych ubiegłego stulecia wielu małych i średnich przedsiębiorstw, które wykorzystują płytę jako główny materiał budowlany. Należą do nich takie firmy jak:

- AgroPanel Obornickie Centrum Płyty Warstwowej,
- Producent Płyt Warstwowych „REMO” s.c.,
- Firma „Królczyk” Tomasz Królczyk,
- PPUH PROMETPLAST Jerzy Chorążyczewski.

Szereg procesów społecznych i gospodarczych, które nastąpiły na przestrzeni ostatnich dziesięcioleci zmieniły charakter gminy z rolniczo-przemysłowego na przemysłowo – rolniczo - usługowy. Obecnie w dziedzinach usług rolniczych, budownictwa, transportu, handlu hurtowego, detalicznego i rzemiosła działa około 2000 podmiotów gospodarczych. Wiele z nich ma na rynku ugruntowaną pozycję. Prosperują tu m. in. takie firmy jak: Bols Sp. z o.o. Oborniki – producent wyrobów spirytusowych, P.P.H.U. PRO-MONT Krzysztof Piekarski – projektowanie, wykonawstwo i montaż konstrukcji stalowych oraz montaż lekkiej obudowy płytami warstwowymi, M&W Construction – budowa i montaż nowoczesnych pawilonów, PW TOMBUD Tomasz Wicherek – realizacja obiektów przemysłowych wykonanych w systemie lekkiej zabudowy, Cotta Polsterwerke Sp. z o.o. - produkcja i sprzedaż mebli tapicerowanych.

Miasto Oborniki nie uniknęło problemów z jakimi boryka się obecnie gospodarka w całym kraju. Przy obecnej koniunkturze zaczęły pojawiać się problemy z rentownością podmiotów gospodarczych, co potwierdza zmniejszająca się liczba podmiotów gospodarczych. Niemniej o sile obornickiej gospodarki stanowi prywatny sektor małych i średnich przedsiębiorstw.

1.2.4. Kierunki rozwoju gospodarki miasta

Kierunki rozwoju zarówno miasta jak i całej gminy przedstawione są w Planie Rozwoju Lokalnego wraz ze Strategią Rozwoju Gminy i Miasta Oborniki. W dokumencie tym wyodrębniono m.in.: cele strategiczne główne i cząstkowe oraz przyporządkowano im określone metody realizacji i zadania. Podkreślono także, że władze samorządowe muszą – realizując stale zadania zgodne z długofalowymi celami strategicznymi rozwoju gminy – wykazywać się dużą elastycznością i umiejętnie korzystając z nadarzających się okazji, dynamizować rozwój gospodarczy i poprawiać standard życia lokalnej społeczności. Istotne jest zwłaszcza sterowanie tym rozwojem w taki sposób, by należycie wykorzystywać i stymulować powstawanie w swej gminie korzyści lokalizacyjnych, oraz możliwie najlepiej je wykorzystać dla wzrostu konkurencyjności lokalnej gospodarki.

Główne kierunki rozwoju Gminy Oborniki to:

I. Rozwój infrastruktury technicznej w zakresie:

1. Infrastruktury wodociągowo-kanalizacyjnej: budowa i modernizacja sieci wodociągowej; budowa i modernizacja sieci kanalizacji sanitarnej.
2. Gazownictwa: rozbudowa sieci gazowej na obszarze gminy.

3. Drogownictwa: rozbudowa i modernizacja sieci dróg gminnych; modernizacja i budowa przepraw mostowych; budowa obwodnic miasta Oborniki; modernizacja istniejących powiązań drogowych z Poznaniem; budowa ścieżek rowerowych; budowa i modernizacja chodników; budowa i modernizacja oświetlenia; budowa i modernizacja parkingów.
4. Gospodarka odpadami stałymi: wdrażanie systemu gospodarki odpadami; rozwiązanie problemu składowania odpadów.
5. Gospodarki odpadami stałymi: remonty komunalnych zasobów mieszkaniowych; zapewnienie lokali socjalnych; rozwój taniego budownictwa mieszkaniowego.
6. Sfery wizualno-przestrzennej: program uruchomienia miejskiego systemu informacji przestrzennej (SIP).

II. Wspieranie rozwoju gospodarczego w zakresie:

1. Rolnictwa: restrukturyzacja i modernizacja rolnictwa oraz rozwój infrastruktury związanej z rolnictwem.
2. Pozyskiwania inwestorów i współpracy z przedsiębiorcami: promocja miasta i gminy; program integracji lokalnego środowiska gospodarczego oraz współpracy z administracją samorządową.
3. Rozwoju turystyki: wspieranie rozwoju turystyki.

III. Rozwój usług społecznych w zakresie:

1. Oświaty i sportu: rozbudowa, remonty i doposażanie placówek oświatowych; budowa i modernizacja obiektów sportowych; rozbudowa i modernizacja pływalni; restrukturyzacja sieci szkół podstawowych i gimnazjalnych na terenie gminy.
2. Kultury: remonty i rozwój działalności świetlic na wsiach; poprawa bazy lokalowej instytucji kultury; organizacja imprez kulturalnych o znaczeniu ponadlokalnym; ochrona materialnego dziedzictwa historycznego i kulturalnego gminy (w tym organizacja Muzeum Regionalnego).
3. Pomocy społecznej: wspieranie osób najbardziej potrzebujących (niepełnosprawnych, bezrobotnych, bezdomnych), współpraca z organizacjami pozarządowymi; likwidacja barier architektonicznych przy budynkach użyteczności publicznej; pomoc ofiarom przemocy domowej.
4. Bezpieczeństwa: współpraca na rzecz zapewnienia bezpieczeństwa w gminie (Urząd Miejski, Straż Miejska, Policja, Straż Pożarna, Pogotowie Ratunkowe);

doposażanie jednostek, działających na rzecz bezpieczeństwa; budowa systemów monitoringu wizyjnego na terenie Miasta i Gminy.

Realizacja powyższych celów ma zagwarantować osiągnięcie misji Gminy Oborniki, która bazując na lokalnej społeczności i inwestorach zewnętrznych dąży do rozwoju przemysłu, rolnictwa, usług i turystyki. Opierając się o zasadę zrównoważonego rozwoju zmierza do zapewnienia wysokiego poziomu życia mieszkańców.

1.2.5. Identyfikacja problemów w sferze gospodarczej

- niski poziom aktywności gospodarczej mieszkańców;
- sukcesywny spadek liczby przedsiębiorstw począwszy od 2008 roku, co wskazuje na dużą liczbę małych firm, które nie posiadają kapitału pozwalającego na rozwój, bądź też rezerw umożliwiających utrzymanie się na rynku podczas spadków koniunktury;
- spadek liczby zatrudnionych kobiet;
- dynamicznie wzrastające bezrobocie, w tym rosąca liczba kobiet o statusie osoby bezrobotnej.

1.2.6. Analiza możliwości budżetowych dotyczących realizacji przedsięwzięć inwestycyjnych

Zadania publiczne realizowane przez Gminę w zakresie jej statutowych kompetencji możliwe są do realizacji dzięki ułożeniu odpowiedniego planu finansowego, zwanego budżetem. Aby zostały wprowadzone w życie założenia niniejszego dokumentu, Gmina Oborniki planuje zabezpieczyć odpowiednie środki na realizację projektów rewitalizacyjnych, w których bierze udział.

Na potrzeby niniejszego Lokalnego Programu Rewitalizacji przeprowadzona została analiza sytuacji finansowej w gminie, wykazująca możliwość sprostania zadaniom nakreślonym w Programie oraz zapewnienie trwałości realizowanych projektów.

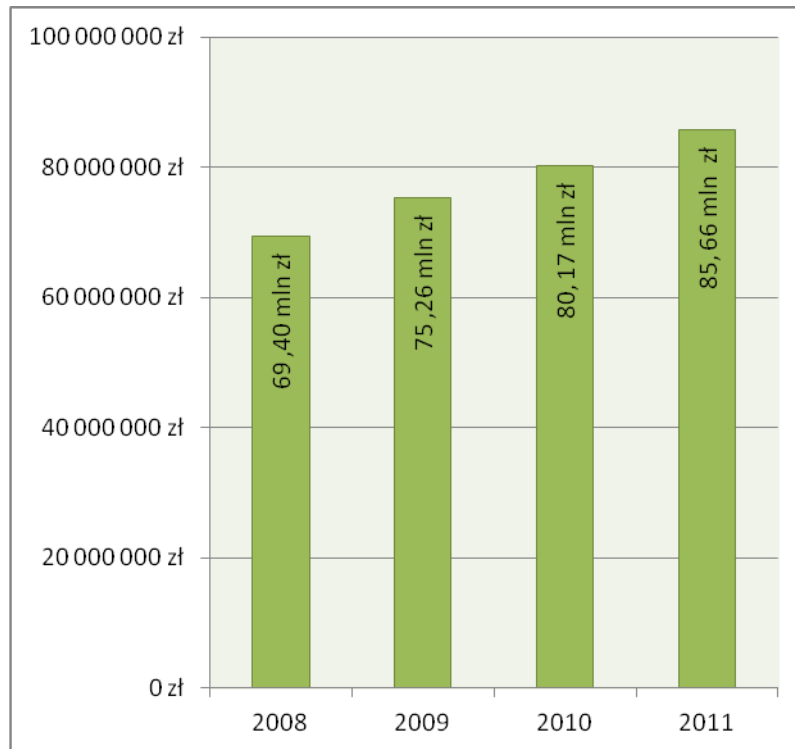
W latach 2008 - 2011 dochody Gminy charakteryzowały się tendencją wzrostową. W roku 2011 przyrost dochodów wynosił 23,43 % w porównaniu z rokiem 2008.

Tabela 13. Wielkość dochodów w latach 2008 - 2011

Rok budżetowy	2008	2009	2010	2011
Ogółem dochody	69407223,46	75264048,87	80174703,71	85667709,5

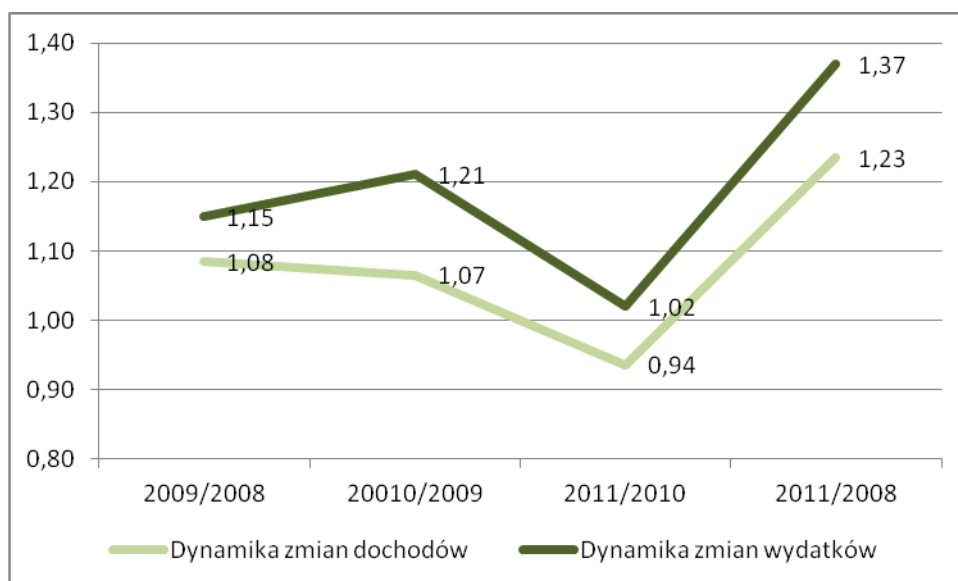
Źródło: Bank Danych Lokalnych

Wykres 4. Dochody budżetu Gminy Oborniki w latach 2008 - 2011

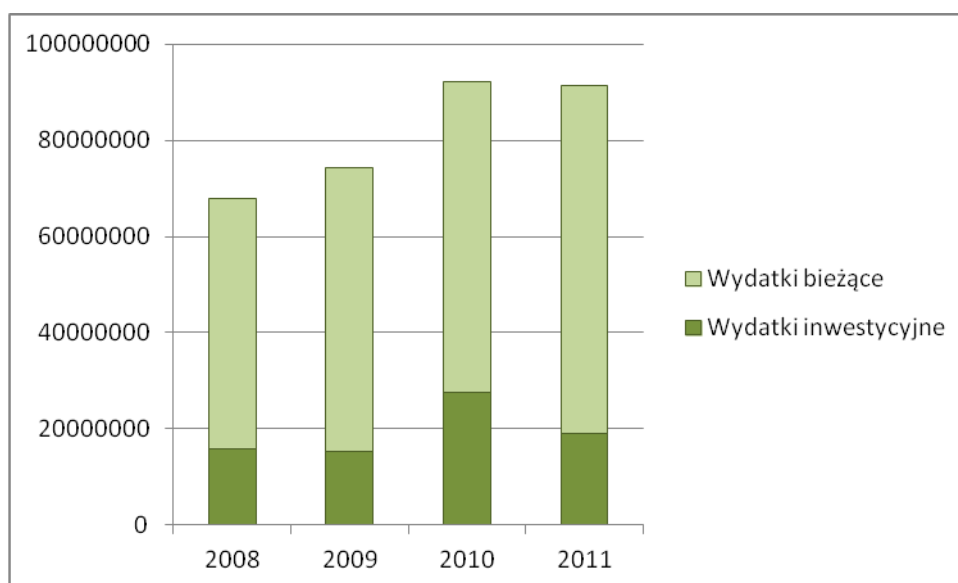
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Banku Danych Lokalnych

Wykres 5. Dynamika zmian dochodów i wydatków ogółem w latach 2008 - 2011

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Banku Danych Lokalnych

Wykres 6. Wydatki budżetowe w latach 2008 - 2011

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Banku Danych Lokalnych

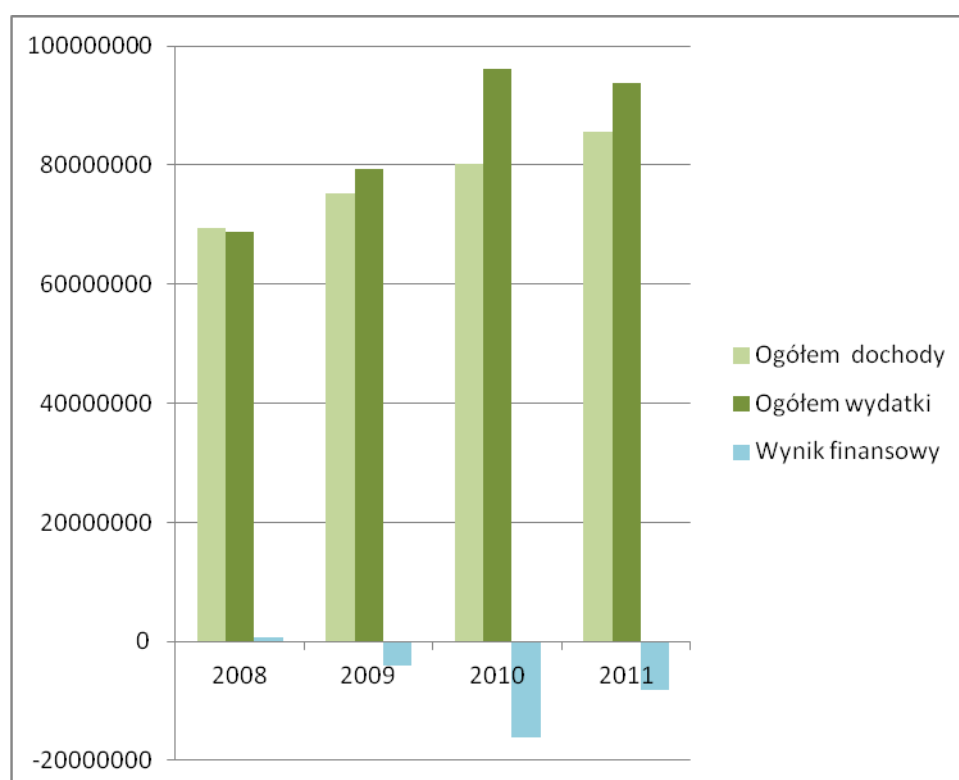
Podobnie wygląda sytuacja zmiany wydatków w Gminie, które wzrosły w analizowanym okresie z 68,7 mln zł w 2008 roku do 93,8 mln zł w 2011 r. Następstwem aktywności władz lokalnych w zakresie realizacji nowych inwestycji są wahania wydatków inwestycyjnych. Ulegały one zmianom w całym analizowanym okresie, od 15,8 mln zł w 2008 r. do ponad 27,5 mln zł w 2010 r.

Tabela 14. Sytuacja finansowa Gminy Oborniki w latach 2008 - 2011

Rok budżetowy	2008	2009	2010	2011
Ogółem dochody	69407223,46	75264048,87	80174703,71	85667709,50
Ogółem wydatki	68726894,38	79297881,10	96214726,57	93876428,73
Deficyt	0	-4033832,23	-16040022,86	-8208719,23
Nadwyżka	+680329,08	-	-	-

Źródło: Bank Danych Lokalnych

Wykres 7. Sytuacja finansowa Gminy Oborniki w latach 2008 - 2011

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Banku Danych Lokalnych

Sytuacja finansowa Gminy Oborniki od trzech lat, tj. w: 2009, 2010, 2011 roku charakteryzuje się przewagą wydatków nad dochodami, czego efektem jest ujemny wynik finansowy (w roku 2007 i 2008 uzyskiwano wynik finansowy dodatni).

Samorząd Obornik realizuje szereg inwestycji, które w większości są dofinansowywane ze źródeł zewnętrznych, głównie Unii Europejskiej. Refundacja tych środków następuje po zakończeniu i rozliczeniu danego przedsięwzięcia, niemniej na sfinansowanie zadania gmina musi zabezpieczyć fundusze we własnym zakresie. Stąd zadania te są najczęściej finansowane z kredytów.

Rada Miejska w Obornikach podejmując uchwałę Nr XVI/195/11 z dnia 29 grudnia 2011r. w sprawie budżetu Gminy Oborniki na rok 2012 przewidziała (przy dochodach w kwocie 82.080.353 zł i wydatkach w wysokości 96.436.669 zł) powstanie deficytu w kwocie 8.932.507,00 zł, który zostanie sfinansowany przychodami z tytułu zaciągniętych pożyczek i kredytów na rynku krajowym.

W celu określenia stanu finansów publicznych Gminy Oborniki zbadano wartości odpowiednich wskaźników na podstawie Wieloletniej Prognozy Finansowej. W roku 2012 i 2013 wartości wskaźników nie przekroczą dopuszczalnych poziomów, o których mowa w art. 169 i 170 ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 249 poz. 2104), tj.: 60% dla wskaźnika łącznego długu do dochodów oraz 15% dla wskaźnika obsługi długu. Natomiast w latach 2014 – 2022 zostanie zachowana relacja, o której mowa w art. 243 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 roku o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157,poz.1240 ze zmianami).

Jak wynika z analizy, pomimo przewagi wydatków nad dochodami w analizowanym okresie, Gmina nie przekroczyła ustawowych wskaźników finansowych.

Biorąc pod uwagę wysoki prognozowany deficyt budżetowy oraz tendencje większego wzrostu wydatków niż dochodów w ostatnich latach, niemożliwe będzie sfinansowanie przez Gminę całego szeregu działań rewitalizacyjnych. Niniejszy dokument zawiera zatem, oprócz projektów finansowanych i utrzymywanych przez Gminę, również projekty lokalnych przedsiębiorców, z których część będzie miała możliwość ubiegania się o pożyczkę w ramach inicjatywy JESSICA. Połączenie działań władz lokalnych z działaniami lokalnej społeczności umożliwi zatem finansową realizację założeń Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Miasta oraz pozwoli utrzymać jego rezultaty.

1.3. Sfera społeczna

1.3.1. Struktura demograficzna

Na dzień 31 marca 2011 r. (na dzień NSP) w obrębie gminy miejsko-wiejskiej Oborniki zameldowanych było 32.844 osób, w tym na terenie miasta Oborniki – 18.336 osób, pozostałe – 14.508 osób na terenie wiejskim. Na przestrzeni analizowanych ostatnich 4 lat, w gminie nastąpił wzrost liczby ludności, a w konsekwencji wzrost gęstości zaludnienia z 94 osób na km² w 2007 roku do 96 osób na km² w 2010. Współczynnik feminizacji społeczeństwa gminy Oborniki w 2007 r. wynosił 103 kobiety na 100 mężczyzn i utrzymuje

się na stałym poziomie.

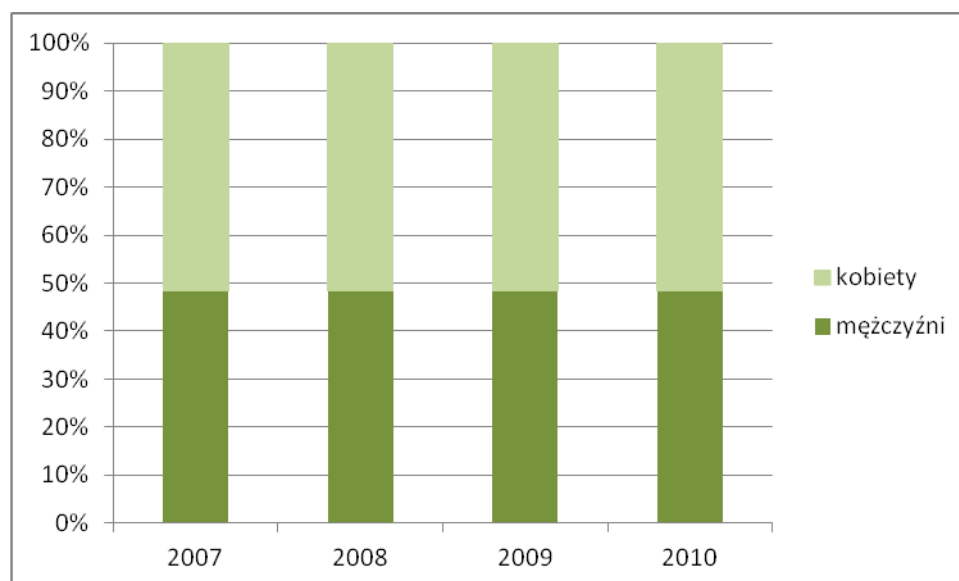
W obrębie samego miasta Oborniki odnotowuje się stopniowy wzrost liczby zameldowanych mieszkańców.

Tabela 15. Ludność posiadająca stałe miejsce zameldowania w Obornikach w latach 2007 - 2010

	2007	2008	2009	2010
ogółem	17862	17823	17890	18033
mężczyźni	8626	8603	8646	8714
kobiety	9236	9220	9244	9319

Źródło: Bank Danych Lokalnych

Wykres 8. Ludność posiadająca stałe miejsce zameldowania w Obornikach w latach 2007 - 2010

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Banku Danych Lokalnych

W 2007 r. w Obornikach ludność w wieku produkcyjnym stanowiła 66,6% ogółu społeczeństwa. Niemniej w ostatnich dwóch latach wykazuje tendencję spadkową, w 2010 r. wielkość ta wynosiła 66,2%. W okresie objętym badaniem pojawia się niepokojące zjawisko polegające na sukcesywnym spadku (spadek o 1,24 procent w roku 2010 do roku 2007 r.) liczby osób w wieku przedprodukcyjnym, na rzecz grupy osób w wieku poprodukcyjnym. Sytuacja ta jest charakterystyczna dla ogółu społeczeństwa polskiego. Proces starzenia się

społeczeństwa nie przynosi natychmiastowych negatywnych skutków, jednak w przyszłości może spowodować zbyt duże obciążenie demograficzne i zatrzymanie rozwoju gospodarczego.

**Tabela 16. Liczba ludności wg ekonomicznych grup wieku oraz płci w latach 2007-2010
(faktyczne miejsce zamieszkania)**

	2007		2008		2009		2010	
	Ogółem	W %	Ogółem	W %	Ogółem	W %	Ogółem	W %
Populacja ogółem								
Ogółem	31812	100	32092	100	32228	100	32528	100
Mężczyźni	15663	49	15780	49	15857	49,2	16017	49,2
Kobiety	16149	51	16312	51	16371	50,8	16511	50,8
Wiek przedprodukcyjny								
Ogółem	6846	100	6821	100	6771	100	6761	100
Mężczyźni	3577	52,3	3566	52,3	3526	52,1	3519	52,1
Kobiety	3269	47,7	3255	47,7	3245	47,9	3242	47,9
Wiek produkcyjny								
Ogółem	21185	100	21391	100	21442	100	21532	100
Mężczyźni	10914	51,5	11051	51,7	11173	52,1	11282	52,4
Kobiety	10271	48,5	10340	48,3	10269	47,9	10250	47,6
Wiek poprodukcyjny								
Ogółem	3781	100	3880	100	4015	100	4235	100
Mężczyźni	1172	31	1163	30	1158	29	1216	28,7
Kobiety	2609	69	2717	70	2857	71	3019	71,3

Źródło: Bank Danych Lokalnych

W okresie objętym badaniem, w Obornikach odnotowano dodatni wskaźnik przyrostu naturalnego. Najwyższy, bo wynoszący 6,5 % zaobserwowano w 2010 r., natomiast najniższy w 2009 r. kształtujący się na wysokości 3,8%.

Tabela 17. Przyrost naturalny a zgony w latach 2007-2010

	2007	2008	2009	2010
Urodzenia żywe na 1000 ludności	13	13,1	12,7	13,5
Zgony na 1000 ludności	8,6	8,6	8,9	7,1
Przyrost naturalny na 1000 ludności	4,4	4,5	3,8	6,5

Źródło: Bank Danych Lokalnych

Tabela 18. Migracje wewnętrzne i zagraniczne w latach 2007-2010

	2007	2008	2009	2010
Saldo migracji wewnętrznych				
Ogółem	35	115	75	88
Mężczyźni	14	38	38	48
Kobiety	21	76	37	40
Saldo migracji zewnętrznych				
Ogółem	-4	-8	-4	2
Mężczyźni	-2	-4	-2	1
Kobiety	-2	-4	-2	1
Saldo migracji ogółem				
	31	107	71	90

Źródło: Bank Danych Lokalnych

Z przeprowadzonej analizy wynika, że wzrost liczby ludności jest skutkiem migracji ludności jak i utrzymującego się przyrostu naturalnego.

1.3.2. Struktura społeczna

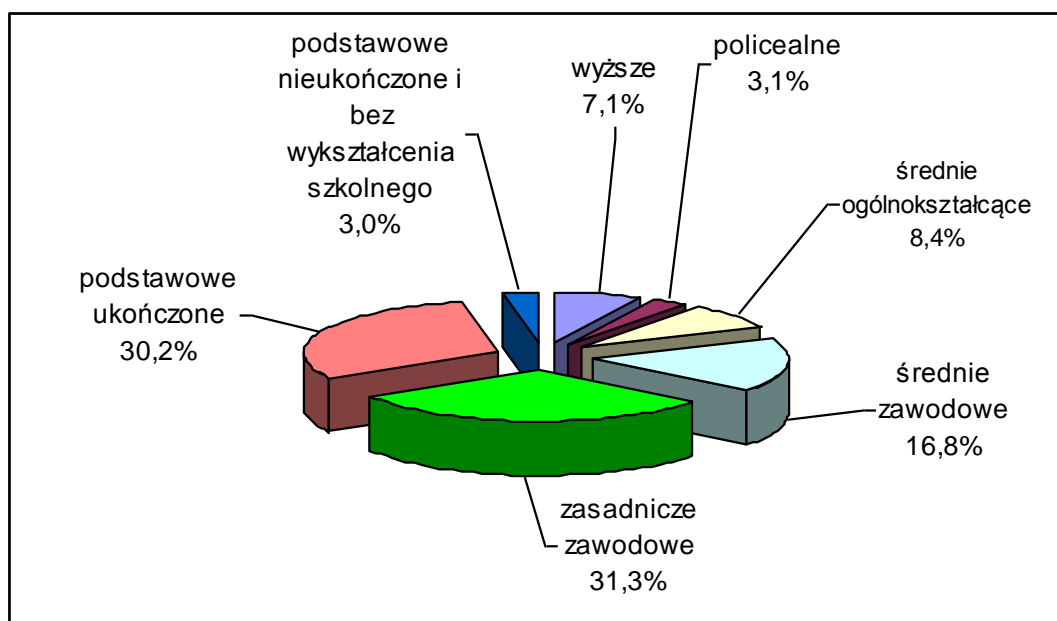
1.3.2.1. Struktura wykształcenia społeczeństwa

W roku 2002 przeprowadzono Narodowy Spis Powszechny, który umożliwił określenie struktury wykształcenia ludności. Należy podkreślić, że wykształcenie ludności gminy jest bardzo ważnym elementem charakteryzującym zasoby regionu, gdyż wskazuje na przyszły potencjał wykształconych i wykwalifikowanych pracowników.

W populacji osób w wieku 13 lat i więcej w Gminie Oborniki największy udział stanowi ludność z wykształceniem zasadniczym zawodowym oraz podstawowym (po około 30% liczby mieszkańców). Trzecią co do liczebności grupą pod względem wykształcenia jest ludność posiadająca średnie wykształcenie. Udział grupy ludności z wykształceniem wyższym zbliżony jest do średniej krajowej.

Według NSP przeprowadzonego w 2002 r. struktura wykształcenia ludności w Obornikach przedstawiają się następująco:

Wykres 9. Poziom wykształcenia wśród ludności powyżej 13 lat

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Banku Danych Lokalnych

Przewaga osób z niskim wykształceniem wpływa niekorzystnie na rozwój gospodarczy miasta. Osobom tym trudniej jest znaleźć pracę i są bardziej podatne na problemy związane z patologiami i ubóstwem.

Struktura wykształcenia mieszkańców Obornik wskazuje na wyższy udział kobiet niż mężczyzn w strukturze wykształcenia, dotyczącej szkolnictwa wyższego, policealnego, średniego ogólnokształcącego i zawodowego oraz podstawowego. W grupie z wykształceniem zasadniczym zawodowym dominują mężczyźni. Mężczyzn mających jakiegokolwiek wykształcenie jest ponad 1,6% więcej niż kobiet.

Tabela 19. Struktura wykształcenia mieszkańców Obornik według płci w 2002 roku

Rodzaj wykształcenia	Jednostka	Mężczyźni	Kobiety
wyższe	osoba	574	762
policealne	osoba	124	450
średnie ogólnokształcące	osoba	477	1203
średnie zawodowe	osoba	1386	1442
zasadnicze zawodowe	osoba	2955	1571
podstawowe ukończone	osoba	1542	2297
podstawowe nieukończone i bez wykształcenia	osoba	183	198

Źródło: Bank Danych Lokalnych

1.3.2.2. Stan i zróżnicowanie dochodowości gospodarstw domowych

Liczba rodzin i gospodarstw domowych miasta Oborniki na tle Gminy i Powiatu przedstawiona została w poniższej tabeli. W Obornikach zamieszkuje 33,3% rodzin całego powiatu obornickiego.

Tabela 20. Liczba gospodarstw domowych i rodzin z dziećmi w Obornikach w 2002 r.

Obszar	Gospodarstwa domowe	Rodziny z dziećmi
Powiat obornicki	16615	9466
Gmina Oborniki	9377	5414
Obszar wiejski Oborniki	3522	2262
Miasto Oborniki	5855	3152

Źródło: Bank Danych Lokalnych

W wyniku procesu zanikania wielopokoleniowych gospodarstw domowych w całym kraju, w Obornikach dominują gospodarstwa jednorodzinne. Wśród nich ponad 37% to gospodarstwa 4 i więcej osobowe. Na terenie miasta nie występują gospodarstwa domowe nierodzinne 3- i 4- osobowe.

Tabela 21. Stan gospodarstw domowych w Obornikach w 2002 r.

Wyszczególnienie	Liczba
Ogółem	5855
Jednorodzinne ogółem	4424
Jednorodzinne 2 osobowe	1188
Jednorodzinne 3 osobowe	1321
Jednorodzinne 4 i więcej osób	1915
Dwurodzinne	347
Trzy i więcej rodzinne	8
Nierodzinne ogółem	1076
Nierodzinne 1 osobowe	1003
Nierodzinne 2 osobowe	65
Nierodzinne 3 osobowe	0
Nierodzinne 4 i więcej osobowe	0

Źródło: Bank Danych Lokalnych

Analiza danych zebranych podczas Narodowego Spisu Powszechnego 2002 wykazuje, że głównym źródłem utrzymania gospodarstw domowych jest praca najemna poza rolnictwem, co stanowi 44,83%. Zaledwie 0,63% gospodarstw domowych w mieście utrzymuje się z pracy w rolnictwie. Ponad 40,7 % gospodarstw domowych wskazało jako swoje główne źródło dochodu niezarobkowe (emerytury, renty, zasiłki).

Tabela 22. Główne źródła utrzymania gospodarstw domowych w Obornikach w 2002 r.

Źródło utrzymania	Liczba
Praca najemna poza rolnictwem	2625
Praca najemna w rolnictwie	37
Praca na rachunek własny poza rolnictwem	691
Praca na rachunek własny w rolnictwie	18
Emerytura pracownicza, kombatancka i pochodne	1003
Emerytura rolna	17
Renta z tytułu niezdolności do pracy	815

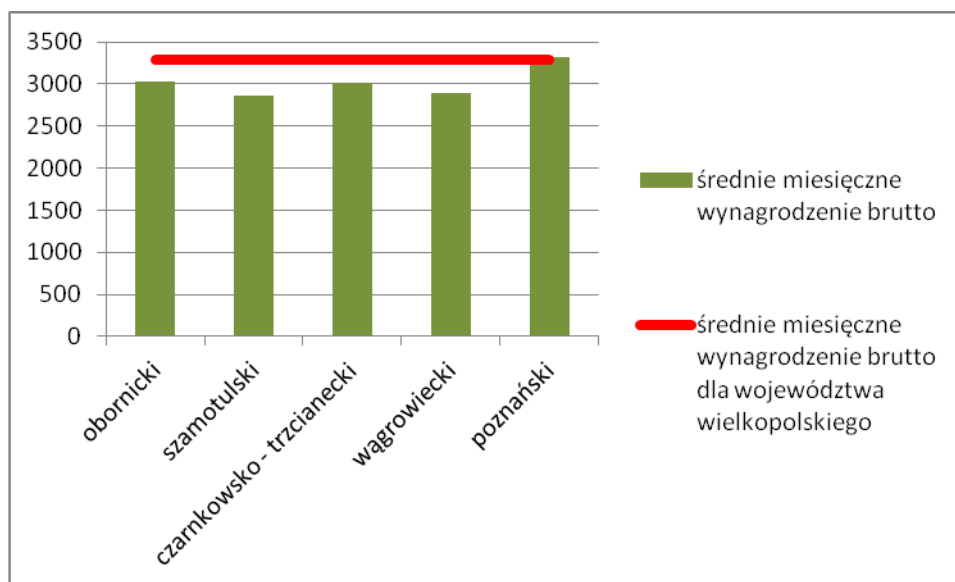
Renta socjalna	13
Renta rodzinna	268
Zasiłek dla bezrobotnych	77
Zasiłek pomocy społecznej	46
Inne niezarobkowe źródło	144

Źródło: Bank Danych Lokalnych

1.3.2.3. Poziom przeciętnego wynagrodzenia

Na podstawie danych Banku Danych Lokalnych można stwierdzić, że przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w powiecie obornickim jest na trzecim miejscu w porównaniu z sąsiednimi powiatami. Porównując wynagrodzenie, o którym mowa wyżej do przeciętnego wynagrodzenia dla całego województwa wielkopolskiego (w 2011r. - 3284,41 zł) należy stwierdzić, że stanowi 92,31% jego wysokości, natomiast w relacji do średniej krajowej stanowi 83,6% jej wartości.

Wykres 10. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto (w PLN) wg powiatów w 2011 r.

Źródło: Rocznik Statystyczny

1.3.2.4. Opieka społeczna

Zapotrzebowanie na świadczenia pomocy społecznej w Obornikach w latach 2008 – 2011 rosło dosyć znacząco. Liczba rodzin korzystających ze pomocy Miejsko-Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Obornikach wzrosła w roku 2011, w stosunku do 2008 r., o 7,82%.

W latach 2008 – 2011 liczba rodzin dotkniętych ubóstwem ulegała wahaniom wykazując tendencje zwyżkowe, w roku 2011 wzrosła o 5,43% w stosunku do roku 2009. Wzrosła także w tym okresie liczba rodzin dotkniętych alkoholizmem, w roku 2011 w porównaniu do 2008 r.- nastąpił wzrost, aż o 39%.

W porównaniu z rokiem 2008, w 2011 nastąpił również wzrost liczby osób dotkniętych niepełnosprawnością, długotrwałą chorobą, bezrobociem, bezradnością opiekuńczo-wychowawczą, trudnościami w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego.

Tabela 23. Powody przyznawania pomocy społecznej w Obornikach w latach 2008 - 2011

Dysfunkcje	Lata			
	2008	2009	2010	2011
Ogółem	2.185	2.326	2.347	2.425
ubóstwo	522	515	525	543
sieroctwo	2	2	1	0
bezdomność	10	11	11	18
potrzeba ochrony macierzyństwa	193	211	212	183
bezrobocie	343	405	472	474
niepełnosprawność	333	352	340	359
długotrwała choroba	465	488	458	489
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	251	265	251	261
przemoc w rodzinie	1	5	4	1

alkoholizm	39	41	41	57
trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	19	20	30	32
zdarzenie losowe	5	7	2	7
sytuacja kryzysowa	2	3	0	1

Źródło: Ośrodek Pomocy Społecznej w Obornikach

1.3.2.5. Bezrobocie

Według danych GUS, na koniec 2008 r. w Powiatowym Urzędzie Pracy było zarejestrowanych 610 bezrobotnych z terenu Obornik. W analizowanym okresie liczba bezrobotnych zwiększała się sukcesywnie, w 2011 r. wzrosła w stosunku do 2008 r. o prawie 100%. Obserwuje się wzrastające bezrobocie wśród kobiet w wieku produkcyjnym.

Tabela 24. Bezrobotni zarejestrowani wg płci (stan na grudzień każdego roku)

	2008	2009	2010	2011
Bezrobotni zarejestrowani wg płci				
Ogółem	610	1162	1195	1216
Mężczyźni	181	460	484	446
Kobiety	429	720	711	770
Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym (%)				
Ogółem	2,9	5,4	5,5	-
Mężczyźni	1,6	4,1	4,3	-
Kobiety	4,1	6,8	6,9	-

Źródło: Bank Danych Lokalnych

Tabela 25. Bezrobotni a ludność w wieku produkcyjnym na tle gmin powiatu obornickiego – stan na 31.12.2010

Wyszczególnienie	Liczba bezrobotnych	Ludność w wieku produkcyjnym
Gmina Oborniki	1195	21532

Gmina Rogoźno	678	11322
Gmina Ryczywół	304	4702

Źródło: Bank Danych Lokalnych

Z powyższej tabeli wynika, że w powiecie obornickim procentowy udział bezrobotnych w populacji ludności w wieku produkcyjnym najkorzystniej przedstawia się w Gminie Oborniki przyjmując wartość 5,55, natomiast w pozostałych gminach kształtuje się następująco: Rogoźno - 5,99, Ryczywół – 6,47.

1.3.3. Infrastruktura społeczna

1.3.3.1 Oświata

W Obornikach funkcjonują liczne placówki oświatowe, wszystkie wyposażone w sprzęt komputerowy i dostęp do Internetu. Stan techniczny placówek nie odbiega znacząco od obowiązujących standardów. Władze miasta dbają o wysoką jakość kształcenia oraz o dostępność i dobry stan techniczny obiektów sportowo – rekreacyjnych.

Tabela 26. Placówki oświatowe i wychowawcze w Obornikach

Rodzaj placówki	Placówki
Żłobki	– Żłobek Miejski ul. Marsz. J. Piłsudskiego 56a Oborniki
Przedszkola	– Przedszkole nr 1 „Bajeczka” ul. Droga Leśna 29 Oborniki – Przedszkole nr 2 „Słoneczny Świat” ul. Młyńska 2b Oborniki – Przedszkole nr 4 „Bajka” ul. Staszica 23 Oborniki – Przedszkole nr 5 „Kolorowe nutki” ul. Młyńska 2a Oborniki
Szkoły podstawowe	– Szkoła Podstawowa nr 2 im. Wojska Polskiego ul. Szkolna 7 Oborniki – Szkoła Podstawowa nr 3 im. Adama Mickiewicza ul. Czarnkowska 57 Oborniki – Szkoła Podstawowa w Chrustowie, Chrustowo 13 – Szkoła Podstawowa w Maniewo, Maniewo 60

	<ul style="list-style-type: none"> – Szkoła Podstawowa w Sycynie, Sycyn 26a – Szkoła Podstawowa w Objezierzu, Objezierze 8
Gimnazja	<ul style="list-style-type: none"> – Gimnazjum nr 3 w Obornikach, ul. Piłsudskiego 28 Oborniki
Zespoły szkół	<ul style="list-style-type: none"> – Zespół Szkół w Obornikach, ul. Obrzycka 88 Oborniki – Zespół Szkół w Kiszewie, Kiszewo 51 – Zespół Szkół w Rożnowie, Rożnowo ul. Dworcowa 42 – Zespół Szkół w Objezierzu, Objezierze 3
Szkoły ponad-gimnazjalne	<ul style="list-style-type: none"> – Liceum Ogólnokształcące im. S. Wyspiańskiego ul. Mickiewicza 3, Oborniki – Zespół Szkół im. gen. T. Kutrzeby ul, ks. Szymańskiego 5 Oborniki – Wyższa Szkoła Handlu i Rachunkowości w Poznaniu Wydział Zamiejscowy w Obornikach ul Obrzycka 88
Placówki niepubliczne	<ul style="list-style-type: none"> – <u>Troszczyńka – opieka dzienna dla dzieci</u> ul. Armii Krajowej 13/9 Oborniki – Akademia Wiedzy i Zabawy ul. Obrzycka 76, Oborniki – Zaczarowane Przedszkole ul. Piłsudskiego 62a, Oborniki – Przedszkole Prywatne RUPAKI ul. Kowalska 10, Oborniki – John Dewey School Pierwsza Niepubliczna Polsko-Angielska Szkoła Podstawowa w Obornikach ul. Piłsudskiego 62a Oborniki – Prywatne Gimnazjum nr 1 w Obornikach ul. Adama Mickiewicza 3 Oborniki

Źródło: Dane z Urzędu Miejskiego w Obornikach

Tabela 27. Liczba uczniów w Obornikach w latach 2008 - 2010

Wyszczególnienie	2008	2009	2010
Liczba uczniów ogółem, w tym:			
Szkolnictwo podstawowe	2134	2097	2103
Szkolnictwo gimnazjalne	1175	1101	1104
Szkolnictwo Zasadnicze Zawodowe	356	344	320

Szkolnictwo Ponadgimnazjalne Zawodowe i Artystyczne	446	477	522
Szkolnictwo Ogólnokształcące	472	443	406
Szkolnictwo Policealne	107	71	18

Źródło: Bank Danych Lokalnych

1.3.3.2. Kultura

Obornicki Ośrodek Kultury pełni rolę centrum edukacji artystycznej i realizuje zadania z zakresu wychowania, edukacji kulturalnej, upowszechniania kultury wśród dzieci i młodzieży oraz dorosłych. Zadania te realizowane są przez organizowanie różnorodnych form edukacji kulturalnej i oświatowej, zespołowego uczestnictwa w kulturze, form aktywności kulturalnej. Celem działalności jest stworzenie szerokiej oferty działań kulturalnych dla mieszkańców Obornik oraz przebywających w mieście turystów, a także rozwijanie twórczych uzdolnień, mobilizowanie do poszukiwań oraz kreowania nowych form działań artystycznych oraz inspirowanie samych twórców. Usługi OOK obejmują różnorodne dziedziny artystyczne: teatr, film, muzyka poważna i rozrywkowa, plastyka, taniec, skierowane do wszystkich grup społecznych i wiekowych.

Do kalendarium tej instytucji na stałe wpisały się wieczory operetkowe w wykonaniu artystów Poznańskiego Teatru Muzycznego czy plenerowy „Dzień z Taborem”, wieczory kabaretowe, pokazy filmowe oraz przeglądy dorobku lokalnych twórców. Pod patronatem Ośrodka działają koła zainteresowań i sekcje, a także Obornicka Orkiestra Dęta, zespoły folklorystyczne: „Maniewiaczy” i „Rożnowianie” oraz działający w Objezierzu zespół taneczny.

Tabela 28. Zespoły artystyczne w Obornikach i ich członkowie w 2009 i 2011 roku

Wyszczególnienie	2009	2010	2011
Zespoły artystyczne ogółem:	16	-	12
teatralne	1	-	2
muzyczne-instrumentalne	1	-	2
wokalne i chóry	8	-	3
folklorystyczne (ludowe-pieśni i tańca, kapele)	3	-	3

taneczne	3	-	2
Członkowie zespołów artystycznych ogółem:	301	-	560
teatralne	15	-	18
muzyczne-instrumentalne	50	-	109
wokalne i chóry	88	-	71
folklorystyczne (ludowe-pieśni i tańca, kapele)	45	-	47
taneczne	103	-	315

Źródło: Bank Danych Lokalnych

Ważnym ośrodkiem kultury w Obornikach jest też Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy im. A. Małeckiego (z 6 filiami zamiejscowymi), która oprócz gromadzenia i udostępniania wartościowych zbiorów organizuje projekty promujące kulturę i czytelnictwo wśród mieszkańców gminy. Oprócz działalności wystawienniczej słynie z organizowania koncertów i wieczorków poetyckich. Z myślą o dzieciach organizuje konkursy literackie i plastyczne. W ramach Biblioteki działa również Towarzystwo Literackie „Poetycki Wędrowiec”.

Tabela 29. Placówki biblioteczne w latach 2008 - 2011

Wyszczególnienie	2008	2009	2010	2011
Biblioteki i filie	7	7	7	7
pracownicy bibliotek	12	12	14	14
księgozbiór	90788	90493	89709	89663
czytelnicy w ciągu roku	7753	7312	7179	7449
wypożyczenia księgozbioru (wol.)	152805	149096	146446	147004
punkty biblioteczne	17	14	14	14
Biblioteki naukowe, fachowe	-	1	-	1
pracownicy bibliotek	-	3	-	4
księgozbiór	-	27398	-	28272
czytelnicy zarejestrowani w ciągu roku	-	903	-	811

wypożyczenia księgozbioru (wol.)	-	11923	-	13528
----------------------------------	---	-------	---	-------

Źródło: Bank Danych Lokalnych

W budynku biblioteki mieści się Obornicka Izba Regionalna, która istnieje od roku 1975. Głównym motywem jej powstania była ochrona przed zapomnieniem i zniszczeniem dóbr kultury i historii Ziemi Obornickiej.

W zakresie kultury fizycznej, duże znaczenie w życiu obornickiej społeczności ma Obornickie Centrum Sportu, które jest inicjatorem wielu przedsięwzięć sportowych i rekreacyjnych. Dysponuje bogatą infrastrukturą. Stadiony, wielofunkcyjne boiska ze sztuczną nawierzchnią, pływalnia, pełnowymiarowe hale sportowe w Obornikach i w Objezierzu doskonale służą do codziennej aktywności mieszkańców jak i rywalizacji sportowej na najwyższym poziomie.

Wiodące dyscypliny sportu to: piłka nożna, piłka ręczna, tenis stołowy i ziemny, karate, pływanie.

Aktywność mieszkańców, nakłady inwestycyjne w infrastrukturę, a także organizacja wielu dużych imprez przyniosły Obornikom tytuł „Aktywna Gmina” w ogólnopolskim rankingu.

1.3.3.3. Ochrona zdrowia

Usługi z zakresu ochrony zdrowia w Obornikach świadczą: Szpital Powiatowy, Ośrodek Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna. Istnieje ponadto kilka prywatnych przychodni i gabinetów specjalistycznych. Łącznie w 2011 roku udzielono w Obornikach 129 665 porad dotyczących podstawowej opieki zdrowotnej. W Obornikach działa 7 aptek, natomiast wskaźnik liczby ludności przypadającej na jedną aptekę ogólnodostępną wynosił w 2011 roku 4 686.

1.3.4. Struktura organizacji pozarządowych

Na terenie Gminy Oborniki działa wiele organizacji pozarządowych, które prowadzą działania skierowane na obszary problemowe, odczuwalne w środowisku mieszkańców. Celem funkcjonowania tych inicjatyw obywatelskich jest zaspakajanie specyficznych potrzeb miesz-

kańców, bądź podejmowanie problemów o małym zasięgu, które umykają uwadze i możliwościom realizacyjnym administracji publicznej.

Organizacje pozarządowe opierają się w dużej mierze na nieodpłatnej pracy członków - wolontariuszy, są rzecznikiem interesów różnych grup społecznych, niosą pomoc potrzebującym, udzielają rady i wsparcia.

W dniu 14 listopada 2012 r. Rada Miejska uchwałą Nr XXVI/306/12 uchwaliła Program Współpracy Gminy Oborniki z organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego na 2013 rok.

Od wejścia w życie ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, tj. od 2003 r. Gmina Oborniki corocznie przyjmuje i realizuje programy współpracy z organizacjami pozarządowymi. Stosowane formy współpracy były z roku na rok poszerzane i udoskonalane. Obecnie jest to zróżnicowany zestaw działań i środków mających na celu jak najszersze zaangażowanie obywateli w zarządzanie Gminą, poprzez przekazywanie możliwie największej liczby zadań publicznych do realizacji organizacjom pozarządowym.

Celem nadrzędnym współpracy Gminy Oborniki z organizacjami pozarządowymi jest zaspokajanie potrzeb społecznych mieszkańców gminy oraz wzmocnienie rozwoju społeczeństwa obywatelskiego przez budowanie partnerstwa między administracją publiczną a organizacjami pozarządowymi i podmiotami wymienionymi w art.3 ust.3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (tekst jedn. z 2010r. Dz. U. Nr 234, poz.1536 z późn.zm.)

Natomiast celami szczegółowymi współpracy są:

1. poprawa jakości życia społeczności;
2. otwarcie na innowacyjność w wykonywaniu zadań publicznych na rzecz mieszkańców Gminy Oborniki;
3. wzmocnienie potencjału organizacji pozarządowych i stworzenie warunków do zwiększania aktywności społecznej;
4. umacnianie w świadomości społecznej poczucia odpowiedzialności za wspólnotę lokalną oraz jej tradycje;
5. racjonalne wykorzystanie publicznych środków finansowych kierowanych do sektora społecznego.

W budżecie Gminy Oborniki na rok 2013 zł zabezpieczono środki w wysokości nie mniejszej niż 1.000.000,00 zł na realizację Programu Współpracy w takich dziedzinach jak: pomoc społeczna, w tym pomoc rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz

wyrównywanie szans tych rodzin i osób; działalność na rzecz osób niepełnosprawnych; działalność na rzecz osób w wieku emerytalnym; wypoczynek dzieci i młodzieży; kultura, sztuka, ochrona dóbr kultury i dziedzictwa narodowego; wspieranie i upowszechnianie kultury fizycznej i sportu; ekologia i ochrona zwierząt oraz dziedzictwa przyrodniczego; turystyka i krajoznawstwo; ratownictwo i ochrona ludności; promocja i organizacja wolontariatu; przeciwdziałanie uzależnieniom i patologiom społecznym.

Tabela 30. Przykładowe organizacje pozarządowe prowadzące działalność na terenie Miasta Oborniki

L.P.	NAZWA ORGANIZACJI	CELE DZIAŁAŃ
1.	Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów	Zrzesza emerytów, rencistów i inwalidów, organizuje życie kulturalne, poprawia ich warunki socjalno-bytowe oraz uczestnictwo w życiu społecznym.
2.	Towarzystwo Miłośników Ziemi Obornickiej	<ul style="list-style-type: none"> • propaguje historię, kulturę i obyczaje Ziemi Obornickiej; • inicjuje i organizuje różnorodne formy życia kulturalnego; • promuje Ziemię Obornicką; • inspiruje i kieruje działaniami służącymi wszechstronnemu rozwojowi społeczności lokalnej; • kształtuje więzi lokalne i regionalne.
3.	Uczniowski Klub Sportowy Tenisa Stołowego	Zrzesza uczniów, rodziców, nauczycieli i sympatyków tenisa stołowego. <ul style="list-style-type: none"> • planuje i organizuje pozalekcyjne życie sportowe uczniów w oparciu o bazę szkolną i gminną; • rozwija zainteresowanie tenisem stołowym; • uczestniczy we współzawodnictwie sportowym; • organizuje działalność sportową z uwzględnieniem funkcji zdrowotnych/m.in. wypoczynek wakacyjny; • dąży do rozwoju sportu wyczynowego; • organizuje imprezy masowe dla mieszkańców m.in. z okazji świąt państwowych.
4.	Stowarzyszenie Amazonek	Cele działań:

	im. Św. Siostry Faustyny	<ul style="list-style-type: none"> • szeroko pojęta rehabilitacja fizyczna, psychiczna i społeczna kobiet po zabiegu mastektomii • informowanie społeczeństwa o problematyce chorób nowotworowych; • organizowanie leczenia sanatoryjnego, przywracającego sprawność i podnoszenie kondycji fizycznej i psychicznej po zabiegu;
5.	Stowarzyszenie Chór Mieszany Cantilena	<ul style="list-style-type: none"> • rozwija i propaguje kulturę muzyczną w środowisku lokalnym i na obszarze Polski; • popularyzuje polską twórczość muzyczną za granicą; • podnosi poziom artystyczny członków stowarzyszenia; • podejmuje działania społeczno-wychowawcze dla umuzykalnienia młodzieży; • stwarza warunki do wymiany doświadczeń i współpracy z podobnymi organizacjami na terenie kraju i za granicą; • przygotowuje do czynnego udziału w kulturze.
6.	Towarzystwo Przywracania Rodziny – Ochronka „Franciszek”	<p>Głównym celem Towarzystwa jest przeciwdziałanie sieroctwu i osamotnieniu dziecka.</p> <p>Celami szczegółowymi Towarzystwa są:</p> <ul style="list-style-type: none"> • podejmowanie zadań w zakresie opieki i wychowania dziecka;
7.	Towarzystwo Przywracania Rodziny – Ośrodek Wspomagania Dziecka i Rodziny „Światelko”	<ul style="list-style-type: none"> • podejmowanie zadań w zakresie edukacji społecznej; • przeciwdziałanie patologiom społecznym i wykluczeniu społecznemu; • prowadzenie działalności w zakresie ochrony i promocji zdrowia.
8.	Stowarzyszenie Pomocy Dzieciom i Młodzieży Niepełnosprawnej „Przyjaciół”	<p>Stowarzyszenie jest całkowicie niezależną grupą nieformalną i działa na rzecz osób niepełnosprawnych. Celem stowarzyszenia jest prowadzenie działalności pożytku publicznego, prowadzenie działalności opiekuńczej i rehabilitacyjnej oraz ochrony i promocji zdrowia osób</p>

		niepełnosprawnych. * Współpraca i pomoc społeczna, w tym pomoc osobom niepełnosprawnym i ich rodzinom, oraz wyrównywanie szans tych rodzin i osób, prowadzenie działalności kulturalno-oświatowej i integracyjnej oraz krajoznawczo-wypoczynkowej na rzecz dzieci, młodzieży i osób niepełnosprawnych.
9.	Wspólnota Wolontariuszy Hospicyjnych „Ludzki Gest” im. Jana Pawła II	Stowarzyszenie ma na celu: <ul style="list-style-type: none"> • sprawowanie opieki nad osobami chorymi w fazie terminalnej choroby nowotworowej; • wykonywanie prostych zabiegów pielęgnacyjnych nad chorym; • wspomaganie rodziny chorego w sprawowaniu opieki nad podopiecznym.

1.3.5. Charakterystyka oraz określenie grup społecznych wymagających wsparcia w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji

W celu poprawienia skuteczności działań rewitalizacyjnych w Lokalnym Programie Rewitalizacji Miasta Oborniki określono główne grupy społeczne wymagające wsparcia.

Jedną z tych grup są osoby w trudnej sytuacji materialnej, potrzebujące bardzo często pomocy ze strony Ośrodka Pomocy Społecznej oraz bezrobotne. Wśród osób dotkniętych ubóstwem bardzo często dochodzi do patologii społecznych związanych m.in. z: przestępczością, alkoholizmem, narkomanią, problemami wychowawczymi. Rozwój gospodarczy miasta, również ten związany z rozwojem turystyki i poprawą atrakcyjności miasta Oborniki powinien przynieść poprawę jakości życia mieszkańców oraz wzrost dochodów społeczności lokalnej. Dużą nadzieję wiąże się z atrakcyjnością pożyczki ze środków JESSICA wśród obornickich przedsiębiorców. Realizacja projektów miejskich planowanych w ramach niniejszego dokumentu powinna doprowadzić do utworzenia wielu miejsc pracy, przeciwdziałając problemom: bezrobocia i ubóstwa.

Drugą z najważniejszych grup wsparcia są przedsiębiorcy. Niniejszy Program

wychodzi im naprzeciw, oferując możliwość wpisania swojej inwestycji na listę projektów rewitalizacyjnych i tym samym ubieganie się o środki na jej realizację z inicjatywy JESSICA.

1.3.6. Identyfikacja problemów w sferze społecznej:

- starzenie się społeczeństwa – tendencja spadkowa osób w wieku przedprodukcyjnym;
- średnie miesięczne wynagrodzenie w powiecie poniżej średniego poziomu dla województwa i niższe w porównaniu z powiatami sąsiednimi;
- niski poziom wykształcenia mieszkańców;
- duży odsetek gospodarstw domowych utrzymujących się z niezarobkowych źródeł utrzymania;
- rosnąca po 2008 roku liczba bezrobotnych;
- malejąca liczba uczniów w szkołach.

II. Nawiązanie do strategicznych dokumentów na poziomie gminy, miasta, powiatu, województwa

2.1. Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2020 roku

Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego wskazuje kierunki rozwoju dla całego województwa, a także określa cele i priorytety dla jego rozwoju. Drzewo celów otwiera cel generalny, następnie wyznaczone zostały cztery cele strategiczne, których osiągnięcie mają umożliwić określone cele operacyjne.

CEL GENERALNY			
Poprawa jakości przestrzeni województwa, systemu edukacji, rynku pracy, gospodarki oraz sfery społecznej skutkująca wzrostem poziomu życia mieszkańców			
CELE STRATEGICZNE			
1. Dostosowanie przestrzeni do wyzwań XXI Wieku	2. Zwiększenie efektywności wykorzystania potencjałów rozwojowych	3. Wzrost kompetencji mieszkańców i promocja zatrudnienia	4. Wzrost spójności i bezpieczeństwa społecznego

	województwa		
CELE OPERACYJNE	CELE OPERACYJNE	CELE OPERACYJNE	CELE OPERACYJNE
1.1 Poprawa stanu środowiska i racjonalne gospodarowanie zasobami przyrodniczymi	2.1 Wzmocnienie gospodarstw rolnych oraz gospodarki żywnościowej	3.1 Ograniczanie barier w dostępie do edukacji	4.1 Poprawa sytuacji demograficznej oraz stanu zdrowia mieszkańców
1.2 Wzrost spójności komunikacyjnej oraz powiązań z otoczeniem	2.2 Wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw	3.2 Poprawa jakości oraz wzrost różnorodności form kształcenia	4.2 Poprawa warunków mieszkaniowych
1.3 Wzrost znaczenia i zachowanie dziedzictwa kulturowego	2.3 Wzrost udziału nauki i badań w rozwoju regionu	3.3 Rozwój przedsiębiorczości i promocja samozatrudnienia	4.3 Rozwój usług społecznych
1.4 Poprawa jakości rolniczej przestrzeni produkcyjnej	2.4 Zwiększenie udziału usług turystycznych i rekreacji w gospodarce regionu	3.4 Poprawa organizacji rynku pracy	4.4 Wzrost bezpieczeństwa
1.5 Przygotowanie i racjonalne wykorzystanie terenów inwestycyjnych			4.5 Ograniczenie skali patologii i wykluczeń społecznych
1.6 Wzmocnienie regionotwórczych funkcji aglomeracji poznańskiej jako ośrodka metropolitalnego o znaczeniu europejskim			4.6 Budowa kapitału społecznego na rzecz społeczeństwa obywatelskiego
1.7 Wielofunkcyjny rozwój ośrodków subregionalnych i lokalnych			
1.8 Restrukturyzacja			

obszarów o niewłaściwym potencjale rozwojowym			
---	--	--	--

Inwestycje zaplanowane w niniejszym dokumencie wpisują się w cele Strategii Województwa Wielkopolskiego do roku 2020, zarówno strategiczne jak i operacyjne. Inwestycje takie jak:

- Rewitalizacja Rynku w Obornikach. II etap modernizacja płyty rynku wraz z układem komunikacyjnym;
- Budowa promenady nadwarciańskiej wraz z zagospodarowaniem terenu oraz rewitalizacja zabytkowego „klasztorku”;
- Zagospodarowanie terenu rekreacyjnego w obrębie doliny rzeki Welny; II etap „Łazienek Obornickich”;
- Rewitalizacja terenu po dworcu autobusowym;
- Zagospodarowanie kąpieliska (Żwirki) w Obornikach;
- Budowa przystani wodnej

Wpisują się w cel strategiczny 1: Dostosowanie przestrzeni do wyzwań XXI Wieku oraz cel strategiczny 2: Zwiększenie efektywności wykorzystania potencjałów rozwojowych województwa, w szczególności realizują cele operacyjny: Zwiększenie udziału usług turystycznych i rekreacji w gospodarce regionu.

W cel operacyjny: 1.2 Wzrost spójności komunikacyjnej oraz powiązań z otoczeniem wpisują się inwestycje polegające na budowie dróg lub remoncie istniejących ulic i przebudowie układów komunikacyjnych.

Poprawę warunków mieszkaniowych – cel operacyjny 4.2, realizują inwestycje polegające na rewitalizacji kamienic w obrębie Rynku, czy prace remontowe w mieszkaniowym zasobie komunalnym.

Wzrost bezpieczeństwa i ograniczenie skali patologii i wykluczeń społecznych (cele operacyjne 4.4 i 4.5) zapewniają inwestycje polegające na montażu oświetlenia i monitoringu, a także inwestycje których celem jest tworzenie stref rekreacji i miejsc spędzania wolnego czasu.

Natomiast inwestycje polegające na tworzeniu przestrzeni do prowadzenia działalności gospodarczej wpływają na rozwój przedsiębiorczości.

2.2. Wielkopolski Regionalny Program Operacyjny na lata 2007-2013

Główny cel WRPO na lata 2007-2013: **WZMOCNIENIE POTENCJAŁU ROZWOJOWEGO WIELKOPOLSKI NA RZECZ WZROSTU KONKURENCYJNOŚCI I ZATRUDNIENIA** wynika ze Strategii Rozwoju Województwa Wielkopolskiego. Realizacja głównego celu WRPO w skali operacyjnej ma służyć osiągnięciu głównego celu Strategii Rozwoju Województwa Wielkopolskiego.

W ramach WRPO na lata 2007-2013 wyróżniamy siedem priorytetów:

Priorytet I. Konkurencyjność przedsiębiorstw

Priorytet II. Infrastruktura komunikacyjna

Priorytet III. Środowisko przyrodnicze

Priorytet IV. Rewitalizacja obszarów problemowych

Priorytet V. Infrastruktura dla kapitału ludzkiego

Priorytet VI. Turystyka i środowisko kulturowe

Priorytet VII. Pomoc techniczna

Lokalny Program Rewitalizacji dla Miasta Oborniki na lata 2012-2020 został opracowany zgodnie z Wytycznymi w zakresie zasad opracowywania programów umożliwiających ubieganie się o wsparcie w ramach Inicjatywy JESSICA oraz Działania 4.2 Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2007 – 2013. Bezpośrednio realizuje cele Priorytetu IV WRPO: Rewitalizacja obszarów problemowych. Inwestycje wpisane do Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Miasta Oborniki mają szansę na pozyskanie środków na ich realizację w ramach Inicjatywy JESSICA, w ramach działania 4.1 WRPO.

2.3. Plan Rozwoju Lokalnego Powiatu Obornickiego na lata 2005 – 2006 (przedłużonym okresem programowania do 2013 roku)

Plan Rozwoju Lokalnego jest dokumentem określającym strategię społeczno-gospodarczą Powiatu Obornickiego na lata 2005-2006, a także wskazuje planowane działania w latach 2007-2013.

Cel strategiczny Planu Rozwoju Powiatu Obornickiego określono następująco:

POWIAT OBORNICKI

to silny i dobrze zorganizowany obszar gospodarczy o znakomitych warunkach zamieszkania, wypoczynku i rekreacji.

Urzeczywistnienie tego celu odbywać się będzie przez osiągnięcie celów cząstkowych, sprecyzowanych w odpowiedzi na zmiany zachodzące w gospodarce oraz na podstawie wniosków wynikających z analizy słabych i mocnych stron Powiatu, a także szans i zagrożeń przed nią stojących.

W świetle powyższego sformułowano dwa podstawowe cele cząstkowe Programu Rozwoju Powiatu na lata 2005 – 2006 z perspektywą do 2013 r.:

- **Budowa i rozbudowa infrastruktury technicznej (drogi wraz z infrastrukturą okołodrogową).**
- **Budowa i rozbudowa bazy edukacyjnej (szkolne sale sportowe).**

Budowa i rozbudowa projektowanej i istniejącej infrastruktury technicznej społecznej oraz turystycznej stanowi jeden z najważniejszych elementów szeroko pojętego rozwoju Powiatu.

W ramach Planu programuje się następujące działania, zmierzające do całościowego rozwiązania istniejących problemów:

Działanie 1 – obejmować będzie budowę i rozbudowę infrastruktury technicznej w zakresie systemów komunikacyjnych dróg powiatowych oraz miejskich z całością infrastruktury okołodrogowej.

Działanie 2 – obejmować będzie budowę i rozbudowę infrastruktury technicznej bazy edukacyjnej w zakresie poprawy możliwości technicznych w zakresie nauczania.

LPR dla Miasta Oborniki na lata 2012-2020 zawiera inwestycje polegające na budowie dróg, remoncie istniejących i przebudowie układów komunikacyjnych; w niniejszym dokumencie przewidziane są również inwestycje z zakresu infrastruktury edukacyjnej, sportowej i rekreacyjnej – wszystkie wymienione wpisują się w cele cząstkowe Planu Rozwoju Lokalnego Powiatu Obornickiego na lata 2005 – 2006 (przedłużonym okresem programowania do 2013 roku).

Inwestycje, których przedmiotem jest rozwój bazy turystycznej i pobudzanie dziedziny gospodarki jaką jest turystyka wpisują się bezpośrednio w cel strategiczny Planu Rozwoju Lokalnego Powiatu Obornickiego na lata 2005 – 2006 (przedłużonym okresem programowania do 2013 roku).

2.4. Plan Rozwoju Lokalnego wraz ze Strategią Rozwoju Miasta i Gminy Oborniki na lata 2006 – 2013

Plan Rozwoju Lokalnego wraz ze Strategią Rozwoju Gminy i Miasta Oborniki określa kierunki rozwoju zarówno miasta jak i całej gminy. W dokumencie tym określono misję Gminy Oborniki o treści:

Jesteśmy gminą atrakcyjnie położoną w obrębie aglomeracji poznańskiej i Puszczy Noteckiej.

Bazując na przedsiębiorczości lokalnej społeczności i inwestorów zewnętrznych, dążymy do rozwoju przemysłu, rolnictwa, usług i turystyki.

Opierając się na zasadzie zrównoważonego rozwoju zmierzamy do zapewnienia wysokiego poziomu życia mieszkańców.

Zdefiniowano następujące cele strategiczne:

- I. Rozwój infrastruktury technicznej.**
- II. Wspieranie rozwoju gospodarczego.**
- III. Rozwój usług społecznych.**

Przyjęte do realizacji cele, programy i projekty zostały pogrupowane w następujący sposób:

– **Rozwój infrastruktury technicznej** w zakresie:

1. Infrastruktury wodociągowo-kanalizacyjnej: budowa i modernizacja sieci wodociągowej; budowa i modernizacja sieci kanalizacji sanitarnej.
2. Gazownictwa: rozbudowa sieci gazowej na obszarze gminy.
3. Drogownictwa: rozbudowa i modernizacja sieci dróg gminnych; modernizacja i budowa przepraw mostowych; budowa obwodnic miasta Oborniki; modernizacja istniejących powiązań drogowych z Poznaniem; budowa ścieżek rowerowych; budowa i modernizacja chodników; budowa i modernizacja oświetlenia; budowa i modernizacja parkingów.
4. Gospodarka odpadami stałymi: wdrażanie systemu gospodarki odpadami; rozwiązanie problemu składowania odpadów.
5. Gospodarka mieszkaniowa: remonty komunalnych zasobów mieszkaniowych; zapewnienie lokali socjalnych; rozwój taniego budownictwa mieszkaniowego.
6. Sfery wizualno-przestrzennej: program uruchomienia miejskiego systemu informacji przestrzennej (SIP).

– **Wspieranie rozwoju gospodarczego** w zakresie:

- Rolnictwa: restrukturyzacja i modernizacja rolnictwa oraz rozwój infrastruktury związanej z rolnictwem.
 - Pozyskiwania inwestorów i współpracy z przedsiębiorcami: promocja miasta i gminy; program integracji lokalnego środowiska gospodarczego oraz współpracy z administracją samorządową
 - Rozwoju turystyki: wspieranie rozwoju turystyki.
- **Rozwój usług społecznych** w zakresie:
- Oświaty i sportu: rozbudowa, remonty i doposażanie placówek oświatowych; budowa i modernizacja obiektów sportowych; rozbudowa i modernizacja pływalni; restrukturyzacja sieci szkół podstawowych i gimnazjalnych na terenie gminy.
 - Kultury: remonty i rozwój działalności świetlic na wsiach; poprawa bazy lokalowej instytucji kultury; organizacja imprez kulturalnych o znaczeniu ponadlokalnym; ochrona materialnego dziedzictwa historycznego i kulturalnego gminy (w tym organizacja Muzeum Regionalnego).
 - Pomocy społecznej: wspieranie osób najbardziej potrzebujących (niepełnosprawnych, bezrobotnych, bezdomnych), współpraca z organizacjami pozarządowymi; likwidacja barier architektonicznych przy budynkach użyteczności publicznej; pomoc ofiarom przemocy domowej.
 - Bezpieczeństwa: współpraca na rzecz zapewnienia bezpieczeństwa w gminie (Urząd Miejski, Straż Miejska, Policja, Straż Pożarna, Pogotowie Ratunkowe); doposażanie jednostek, działających na rzecz bezpieczeństwa; budowa systemów monitoringu wizyjnego na terenie Miasta i Gminy.

II. Zrównoważony rozwój, zapewnienie mieszkańcom wysokiego poziomu życia, rozwój usług i turystyki, przedsiębiorczość mieszkańców – to nie tylko elementy misji Gminy Oborniki, ale również cele LPR, które znajdują odzwierciedlenie w zaplanowanych inwestycjach.

III. Rozwój usług społecznych w zakresie oświaty i sportu, kultury – te cele Planu Rozwoju Lokalnego wraz ze Strategią Rozwoju Miasta i Gminy Oborniki na lata 2006 – 2013 realizują m. in. takie inwestycje wpisane do LPR jak:

IV. Budowa boiska o sztucznej nawierzchni na terenie Obornickiego Centrum Sportu

V. Budowa kortów tenisowych na terenie Obornickiego Centrum Sportu;

- VI. Zagospodarowanie i modernizacja pływalni;**
- VII. Rozbudowa, przebudowa i remont budynku usługowego –Obornickiego Ośrodka Kultury;**
- VIII. Przebudowa i adaptacja pomieszczeń piwnicznych na cele działalności biblioteki publicznej;**
- IX. W LPR zostały również zaplanowane inwestycje, które wpisują się w takie cele Planu Rozwoju Lokalnego wraz ze Strategią Rozwoju Miasta i Gminy Oborniki na lata 2006 – 2013 jak: rozwój infrastruktury technicznej (budowa, remonty dróg); wspieranie rozwoju gospodarczego (Kompleks handlowo – usługowy wraz z terenem spacerowo – wypoczynkowym usytuowanym przy ujściu rzeki Welny do Warty, Rewitalizacja budynku Młyna Dalhmanna wraz z zagospodarowaniem terenu).**

III. Założenia Programu Rewitalizacji

3.1. Okres prognozowania i hierarchizacja potrzeb

Lokalny Program Rewitalizacji dla Miasta Oborniki obejmuje lata 2012 – 2020. Z uwagi na fakt, że rewitalizacja jest długotrwałym, złożonym procesem, który realizowany jest na trzech płaszczyznach: przestrzennej, gospodarczej i społecznej, zasadne było przyjęcie kilkuletniego okresu prognozowania. Wśród kilkudziesięciu projektów zgłoszonych do Programu Rewitalizacji znajdują się zarówno takie, które są przygotowane do realizacji, jak również projekty znajdujące się we wstępnej fazie procesu inwestycyjnego. Kilkuletni okres prognozowania daje szansę na zrealizowanie większej liczby projektów, zgłoszonych przez różne podmioty. Złożoność procesu rewitalizacji z jednej strony obliguje do konstruowania wieloletnich planów działań, z drugiej natomiast nakłada obowiązek monitorowania sytuacji społeczno-gospodarczo-przestrzennej pod kątem występowania niekorzystnych zjawisk. Wieloletnie działania, zaplanowane a nie przypadkowe, są bazą procesu rewitalizacji. Badanie występowania niekorzystnych zjawisk umożliwi z kolei ocenę skuteczności tych działań, jak również ewentualną delimitację kolejnych obszarów dysfunkcyjnych.

W wyniku przeprowadzonej analizy wskaźnikowej wskazano dwa obszary na terenie Miasta Oborniki, które spełniają kryteria obszarów zdegradowanych. Skumulowanie przedsięwzięć na rzecz poprawy sytuacji w mieście na wspomnianych obszarach przyniesie szybkie

i widoczne efekty rewitalizacyjne. Zaangażowanie w realizację tych przedsięwzięć wielu podmiotów pozwoli na rozłożenie ciężaru finansowego procesu rewitalizacji, co również pozytywnie wpłynie na jego efekty.

Rewitalizacja Obornik stawia przede wszystkim na rozwój: gospodarczy, społeczny, rekreacyjny, sportowy, turystyczny oraz infrastrukturalny miasta. Nadrzędnym celem działań zaplanowanych w niniejszym dokumencie jest poprawa jakości życia mieszkańców. Realizację tego celu umożliwią: stwarzanie warunków do prowadzenia działalności gospodarczej, między innymi dzięki budowie i modernizacji infrastruktury publicznej; tworzenie nowych miejsc pracy; zwiększanie atrakcyjności przestrzeni publicznych; przywrócenie Miastu rzeki Warty, które pozytywnie wpłynie na rozwój turystyki. Istotne są również działania mające na celu minimalizowanie występujących negatywnych zjawisk społecznych oraz działania prewencyjne ukierunkowane za zapobieganie takim zjawiskom. Na tej płaszczyźnie istotne są zarówno tzw. projekty „miękkie” (np.: szkolenia, zajęcia pozalekcyjne dla dzieci), jak i infrastrukturalne, np.: montaż oświetlenia, monitoringu, urządzenie ogólnodostępnych miejsc rekreacyjno-sportowych itp. Spójne prowadzenie działań w tych dziedzinach przyczyni się do wyprowadzenia obszarów zdegradowanych ze stanu kryzysowego i tym samym poprawi wizerunek Obornik.

3.2. Analiza wskaźnikowa i delimitacja obszarów dysfunkcyjnych.

Analiza wskaźnikowa jest metodą na wyznaczenie obszarów dysfunkcyjnych ujętych w Lokalnym Programie Rewitalizacji. Aby wyznaczyć obszary problemowe oblicza się wskaźniki dla poszczególnych ulic, a następnie porównuje się wartości tych wskaźników ze średnią wartością odpowiednich wskaźników dla miasta. Obszar rewitalizacji zostaje wyznaczony w granicach ulic, na których wartości wskaźników wskazują na występowanie złej sytuacji. Wskaźniki wykorzystane w niniejszej analizie zostały określone w oparciu o „Kryteria wyznaczania obszarów kryzysowych w ramach ZPORR 2004 – 2006”.

Tabela 31. Wskaźniki wykorzystane w analizie obszarów LPR dla Miasta Oborniki na lata 2012-2020

	Kryterium	Wskaźnik	Definicja
W1	Niski poziom przedsiębiorczości	Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych na	Ilość zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w

		1000 mieszkańców	przeliczeniu na 1000 mieszkańców
W2	Wysoki poziom przestępczości	Liczba przestępstw i wykroczeń stwierdzonych (poza zdarzeniami drogowymi i przestępstwami gospodarczymi) w tym czyny karalne nieletnich na 1000 mieszkańców obszaru	Ilość przestępstw i wykroczeń stwierdzonych nie obejmujących zdarzeń drogowych oraz przestępstw gospodarczych z uwzględnieniem czynów karalnych osób nieletnich tj. do 17 – tego roku życia
W3	Wysoki poziom ubóstwa oraz trudne warunki mieszkaniowe	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej na 1000 mieszkańców obszaru	Osoby, które zgodnie z ustawą z 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej SA uprawnione do ubiegania się o przyznanie świadczenia pieniężnego

Źródło: Wytyczne w zakresie zasad opracowywania programów umożliwiających ubieganie się o wsparcie w ramach Inicjatywy JESSICA oraz Działania 4.2 Wielkopolskiego Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2007 – 2013

W wyniku przeprowadzonej analizy wskaźnikowej wytyczono obszary miasta, które można określić mianem obszarów: dysfunkcyjnych, problemowych, kryzysowych lub rewitalizowanych.

W1- Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców.

W roku 2012 w Mieście Oborniki liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych wynosiła 2480. Na obszarach rewitalizacji liczba ta jest zdecydowanie niższa. Na obszarze I wynosiła 438, a na obszarze II było zarejestrowanych 195 podmiotów gospodarczych. Po-

równując wskaźniki dla obszarów zdegradowanych ze wskaźnikiem dla całego miasta, zaobserwować można zdecydowanie gorszą sytuację na obszarach.

Tabela 32. Metodologia obliczania wskaźnika W1

Obszar	Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych	Liczba mieszkańców	W1
	a1	b1	$(a1*1000)/b1$
Obszar I	438	8669	50,52
Obszar II	195	4080	47,79
Oborniki	2480	18032	137,53

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Obornikach

W2 - Liczba przestępstw i wykroczeń stwierdzonych (poza zdarzeniami drogowymi i przestępstwami gospodarczymi) w tym czyny karalne nieletnich na 1000 mieszkańców obszaru

Po analizie wskaźnika W2 okazało się, że gorszą sytuacją charakteryzuje się Obszar I. W tym przypadku ponad połowa przestępstw popełnionych na terenie Miasta Oborniki miała miejsce na Obszarze I.

Tabela 33. Metodologia obliczania wskaźnika W2

Obszar	Ilość przestępstw i wykroczeń	Liczba mieszkańców	W1
	a1	b1	$(a1*1000)/b1$
Obszar I	74	8669	8,54
Obszar II	23	4080	5,64
Oborniki	126	18032	6,99

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Obornikach

W3 - Liczba osób korzystających z pomocy społecznej na 1000 mieszkańców obszaru

Duży odsetek osób uprawnionych do pobierania świadczeń z opieki społecznej w Obornikach mieszka na Obszarze I, dlatego wartość wskaźnika W3 dla tego obszaru jest zdecydowanie wyższa niż dla miasta. W przypadku Obszaru II wartość wskaźnika: liczba osób korzystających z pomocy społecznej, nie przekroczył wartości uzyskanej dla miasta.

Tabela 34. Metodologia obliczania wskaźnika W3

Obszar	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej	Liczba mieszkańców	W1
	a1	b1	$(a1*1000)/b1$
Obszar I	512	8669	59,06
Obszar II	126	4080	30,88
Oborniki	763	18032	42,31

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Obornikach

3.3. Charakterystyka obszarów i zestawienie projektów.

Charakterystyka obszaru I	
I. Nazwa Obszaru	Obszar I
II. Zasięg obszaru I	
III. Charakterystyka obszaru	<p>Obszar I zamieszkuje 8669 osób, co stanowi 48% wszystkich mieszkańców Obornik. Obszar zdegradowany obejmuje centrum miasta z rynkiem, dworcem kolejowym oraz targowiskiem miejskim. Na tym obszarze przeważa zabudowa mieszkaniowa śródmiejska oraz usługowa. W skład Obszaru I wchodzi też wschodnia część miasta, głównie z obiektami produkcyjnymi, magazynowymi i magazynowymi, jeziorem i dużą ilością terenów zielonych oraz południowa część miasta ze stacją miejską. Przez opisywany obszar przepływają dwie rzeki: w zachodniej części Wełna i w południowej Warta. Obszar I jest ważny dla mieszkańców Obornik pod względem komunika-</p>

cyjnym. Zlokalizowany jest tutaj dworzec kolejowy oraz przebiegają tędy: droga krajowa nr 11 oraz drogi wojewódzkie. Na obszarze znajduje się wiele ważnych zabytków Miasta Oborniki.

Większość zabytków wpisanych do Rejestru Zabytków znajduje się na Obszarze I. Wśród nich są:

- układ urbanistyczny miasta;
- kościół p.w. Wniebowzięcia NMP, ul. Kościelna;
- kościół ewangelicki, obecnie rzym.- kat., p.w. św. Józefa, ul. Lipowa 10;
- skrzydło dawnego klasztoru franciszkanów, ob. magazyn, ul. Sądowa.

Wśród zabytków wpisanych do Gminnej Ewidencji Zabytków znajdują się między innymi:

- zespół młyna E. Dalhmann (m.in. młyn wodno – parowy, śrutownik, oficyna), ul. Chłopska;
- dom murowano – drewniany z początku XX wieku, ul. Kopernika nr 17;
- dom murowany z początku XX wieku, ul. Krótka nr 2;
- młyn murowany z początku XX wieku, ul. Młyńska nr 27;
- dawna Willa starosty z początku XX wieku, ul. Mickiewicza nr 1;
- dom murowany z ok. 1910 roku, ul. Piłsudskiego nr 59;
- zespół domu (dom i budynek gospodarczy) z 2 poł. XIX wieku, ul. Sądowa nr 2;
- dom murowany z końca XIX wieku, ul. Zamkowa nr 1.

Na obszarze zlokalizowane są:

- budynki publiczne (Urząd Miejski, Ośrodek Pomocy Społecznej, Powiatowy Urząd Pracy, Ośrodek Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Urząd Skarbowy, Starostwo Powiatowe, Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej i Mieszkaniowej, Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji, Prokuratura Rejonowa);
- budynki oświaty (Przedszkole nr 2, Przedszkole nr 4, Przedszkole nr 5, Przedszkole Prywatne RUPAKI, Zaczarowane Przedszkole, Przedszkole Akademia Wiedzy i Zabawy, SP nr 2, SP nr 3, John Dewey School Niepubliczna Polsko-Angielska Szkoła Podstawowa, Gimnazjum nr 3, Prywatne Gimnazjum nr 1, LO),
- zakłady opiekuńczo – wychowawcze (Żłobek Miejski),
- zakłady opieki zdrowotnej (Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej)
- budynki sakralne (kościół rzymskokatolickie: św. Krzyża, św. Józefa Oblubieńca Najświętszej Maryi Panny, Najświętszej Maryi Panny Wniebowziętej; kościoły innych wyznań: Kościół Zielonoświątkowy),

- tereny rekreacyjne (Łazienki Miejskie),
- obiekty sportowe (Obornickie Centrum Sportu, stadion, pływalnia, kompleks boisk, korty tenisowe, kąpielisko miejskie, park linowy),
- obiekty związane z kulturą (Obornicki Ośrodek Kultury, Biblioteka Publiczna Miasta i Gminy),
- Komenda Powiatowa Policji, Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej, Straż Miejska.

IV. Główne funkcje obszaru

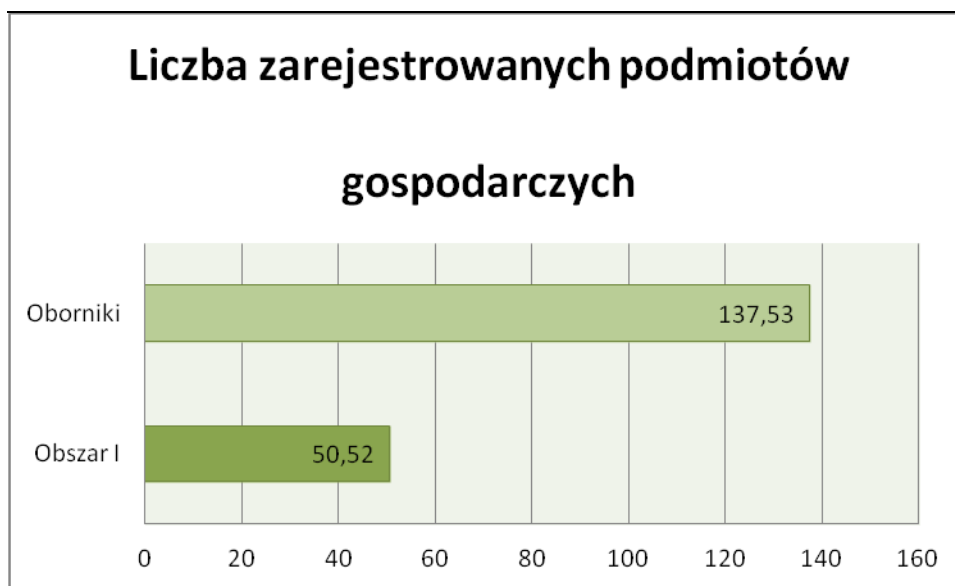
- administracyjna,
- usługowa,
- mieszkaniowa,
- edukacyjna,
- rekreacyjna,
- sportowa,
- produkcyjna i magazynowa.

V. Kryteria wyboru, na podstawie których obszar został uznany jako wymagający rewitalizacji.

Analiza wskaźnikowa stanowiła główne kryterium wytyczenia obszaru rewitalizowanego. Wyniki tej analizy pozwoliły na wskazanie Obszaru I jako zdegradowanego, czyli takiego, który charakteryzuje się większym natężeniem zjawisk negatywnych w porównaniu do sytuacji w całym mieście. Obszar II obejmuje bardzo ważne tereny dla rozwoju całego miasta. Obszar ten ma duży potencjał gospodarczy, szczególnie w perspektywie możliwości finansowania inwestycji ze środków Unii Europejskiej, tj. np. Inicjatywy JESSICA, zarówno w ramach projektów realizowanych przez Gminę Oborniki jak i prywatnych przedsiębiorców.

Analiza wskaźnikowa liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w przeliczeniu na 1000 mieszkańców wykazała, iż wartość tego wskaźnika jest o ponad 60% niższa na Obszarze I niż na terenie całego miasta.

Wykres 11. Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców obszaru

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Obornikach

Wartość wskaźnika: liczba przestępstw i wykroczeń stwierdzonych (poza zdarzeniami drogowymi i przestępstwami gospodarczymi) w tym czyny karalne nieletnich na 1000 mieszkańców obszaru, wynosi 8,54 i jest o ponad 20% wyższa niż wartość tego wskaźnika dla Obornik.

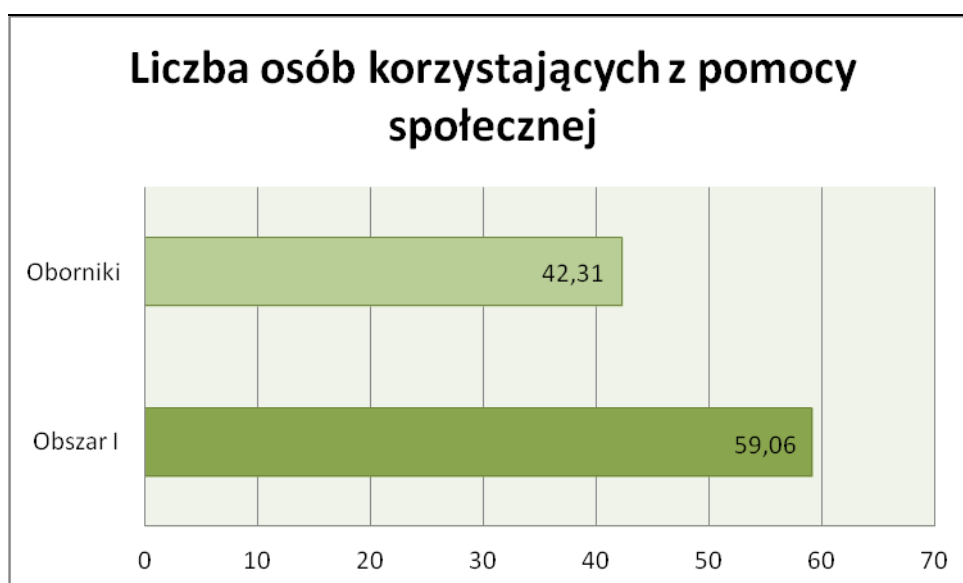
Wykres 12. Liczba przestępstw i wykroczeń na 1000 mieszkańców obszaru

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Obornikach

Duża liczba osób uprawnionych do pobierania świadczeń z opieki społecznej zamieszkuje Obszar I, co jest widoczne w analizie wskaźnikowej. Wartość wskaźnika: liczba osób korzystających z pomocy społecznej na 1000 mieszkańców obszaru, jest zdecydowanie wyższa niż dla całego miasta. Różnica wynosi prawie 40 %.

Wykres 13. Liczba osób korzystających z pomocy społecznej na 1000 mieszkańców obszaru

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Obornikach

VI. Cele działań rewitalizacyjnych na obszarze

- stymulacja rozwoju gospodarczego,
- przeciwdziałanie patologiom społecznym,
- aktywizacja terenu jako atrakcyjnego rekreacyjnie i turystycznie.

VII. Rewitalizacja w sferze przestrzennej

Problemy w sferze Przestrzennej

- niezagospodarowane tereny rekreacyjne;
- duże natężenie ruchu, szczególnie tranzytowego;
- zły stan techniczny dróg;
- brak niektórych dróg dojazdowych;
- brak odpowiedniej ilości miejsc parkingowych;
- budynki wymagające modernizacji;
- obiekty sportowe wymagające rozbudowy albo modernizacji;
- zły stan techniczny targowiska miejskiego;

<p>Zakładane cele w sferze Przemysłowej</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zagospodarowanie i uporządkowanie terenów rekreacyjnych; • modernizacja obiektów o złym stanie technicznym; • zwiększenie atrakcyjności terenów nad rzekami, poprzez budowę przystani wodnej i zagospodarowanie terenu; • budowa nowych dróg; • remont i modernizacja dróg, szczególnie tworzących główne szlaki komunikacyjne miasta; • rewitalizacja targowiska miejskiego;
<p>Działania realizowane w sferze przestrzennej</p>	<ul style="list-style-type: none"> • I etap rewitalizacji tzw. Łazienek Obornickich; • budowa nowych ulic, np. Sportowej; • systematyczne zagospodarowywanie przestrzeni, np. przed budynkiem Biblioteki Publicznej Miasta i Gminy im. Antoniego Małeckiego; • modernizacja obiektów publicznych i sportowych; • modernizacja i adaptacja obiektów nieużytkowanych; • rozszerzenie funkcji niektórych terenów w celu poprawy ich atrakcyjności, np. terenu dworca PKS; • rewitalizacja rynku; • instalacja systemu monitoringu;
<p>VIII. Rewitalizacja w sferze gospodarczej</p>	
<p>Problemy w sferze Gospodarczej</p>	<ul style="list-style-type: none"> • niewykorzystany potencjał w sferze turystyki i rekreacji; • mała liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych; • obiekty handlowo – usługowe wymagające remontu;
<p>Zakładane cele w sferze Gospodarczej</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ożywienie obszaru pod względem gospodarczym; • zwiększenie atrakcyjności obszaru pod względem

	<p>turystycznym i rekreacyjnym;</p> <ul style="list-style-type: none"> • rewitalizacja i modernizacja obiektów handlowo - usługowych;
Działania realizowane w sferze gospodarczej	<ul style="list-style-type: none"> • zwiększanie atrakcyjności terenów turystyczno-rekreacyjnych w mieście poprzez rewaloryzację terenów zielonych i modernizację obiektów sportowych; • umożliwienie rozwoju turystyki poprzez powiększenie bazy noclegowej; • powstawanie nowych miejsc do prowadzenia działalności handlowo – usługowej; • adaptacja zniszczonych lub nieużywanych budynków na cele usługowo – handlowe; • poprawa warunków prowadzenia działalności gospodarczej na terenie targowiska miejskiego;
IX. Rewitalizacja w sferze społecznej	
Problemy w sferze Społecznej	<ul style="list-style-type: none"> • duża liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej; • wysoki poziom przestępczości;
Zakładane cele w sferze społecznej	<ul style="list-style-type: none"> • poprawa bezpieczeństwa na Obszarze I; • zwiększenie oferty sportowo – rekreacyjnej; • zwiększenie oferty kulturalnej; • poprawa jakości życia mieszkańców;
Działanie realizowane w sferze społecznej	<ul style="list-style-type: none"> • zwiększenie oferty sportowo – rekreacyjnej poprzez m.in. zagospodarowanie tzw. Łazienek Obornickich, budowę kortów tenisowych czy mariny; • zwiększenie oferty Obornickiego Ośrodka Kultury; • poszerzenie oferty Biblioteki Miasta i Gminy Oborniki szczególnie o działalność muzealno – wystawienniczą; • zwiększenie bezpieczeństwa mieszkańców poprzez

instalacje monitoringu;

- adaptacja zniszczonych lub nieużywanych obiektów na cele dydaktyczno - edukacyjne;
- poprawa dostępności obiektów dla osób niepełnosprawnych m.in. Biblioteki Miasta i Gminy Oborniki;

Charakterystyka obszaru II

I. Nazwa Obszaru

Obszar II

II. Zasięg obszaru II

III. Charakterystyka obszaru

Obszar II jest zamieszkiwany przez 4080 osób, czyli ponad 22% mieszkańców całego miasta.

Obszar zdegradowany znajduje się w zachodniej części Obornik. Jest to obszar z przewagą zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej i wielorodzinnej z miejscami na usługi, w tym usługi sportowe. Jest to teren przede wszystkim mieszkalny. Na Obszarze II zlokalizowany jest Zespół Szkół, który pełni ważną funkcję edukacyjną, nie tylko dla opisywanego obszaru ale także dla całego miasta.

Na obszarze zlokalizowane są:

- budynki oświaty (ZS w Obornikach, Wyższa Szkoła Handlu i Rachunkowości w Poznaniu Wydział Zamiejscowy);
- sportowe (hala sportowa, „Orlik” – kompleks boisk);
- opieki zdrowotnej (Przychodnia Zespołu Lekarzy Rodzinnych „Medix”);

IV. Główne funkcje obszaru

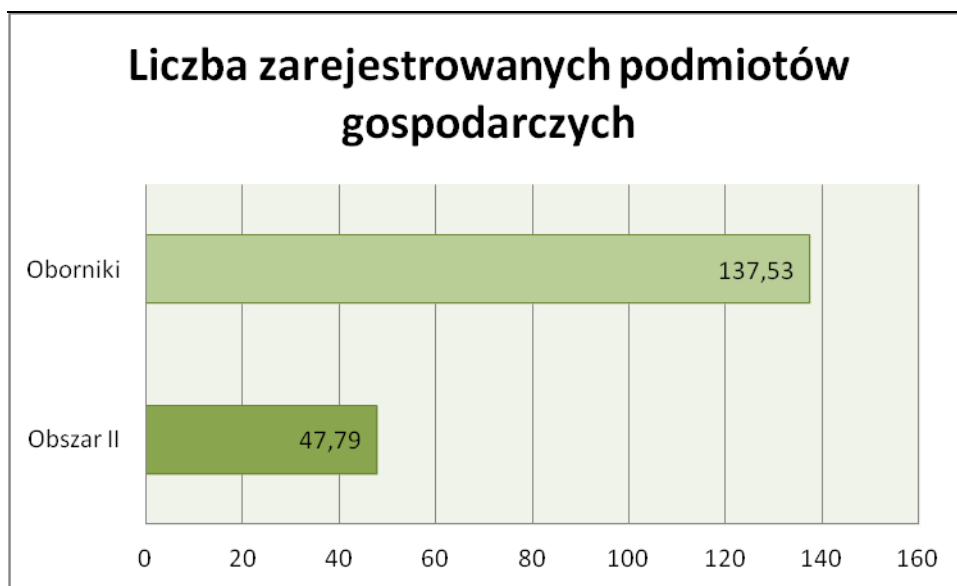
- edukacyjna;
- mieszkalna;
- sportowa;
- rekreacyjna;

V. Kryteria wyboru, na podstawie których obszar został uznany jako wymagający rewitalizacji

Podstawowe kryterium wytyczenia obszaru zdegradowanego stanowiła analiza wskaźnikowa. Uzyskane wyniki analizy pozwoliły na wskazanie Obszaru II jako zdegradowanego, czyli takiego, na terenie którego obserwowanych jest więcej zjawisk negatywnych niż na terenie całego miasta. Obszar II pełni przede wszystkim funkcje: mieszkaniową, edukacyjną i sportowo – rekreacyjną, dlatego minimalizacja negatywnych zjawisk jest tu szczególnie ważna. Obszar ten ma duży potencjał rozwoju.

Analiza wskaźnikowa liczby zarejestrowanych podmiotów gospodarczych w przeliczeniu na 1000 mieszkańców wykazała, iż wartość tego wskaźnika jest o ponad 65% niższa na Obszarze II niż na terenie całego miasta.

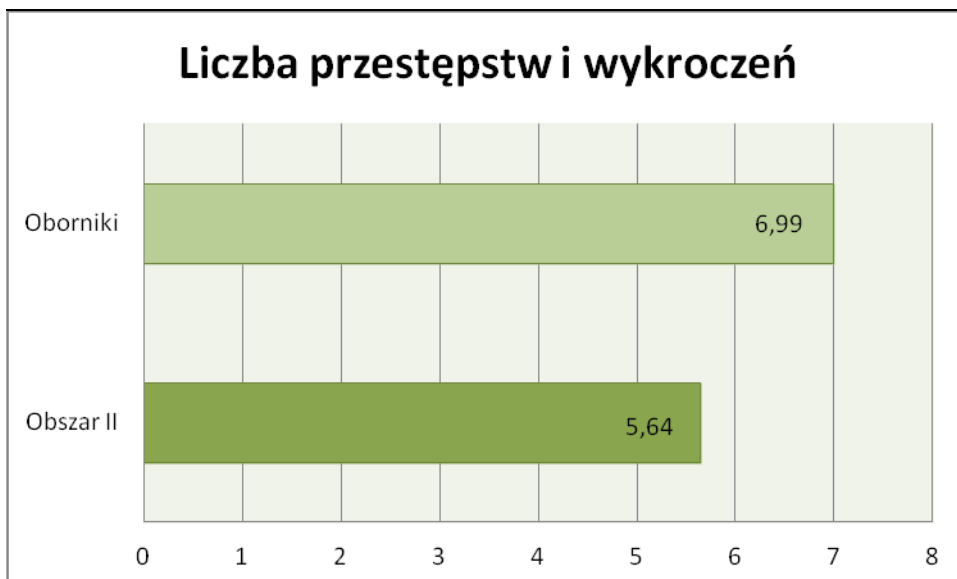
Wykres 14. Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców obszaru

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Obornikach

Wartość wskaźnika: liczba przestępstw i wykroczeń stwierdzonych (poza zdarzeniami drogowymi i przestępstwami gospodarczymi) w tym czyny karalne nieletnich na 1000 mieszkańców obszaru, wynosi 5,64 i jest prawie o 20% niższa niż wartość tego wskaźnika dla Obornik.

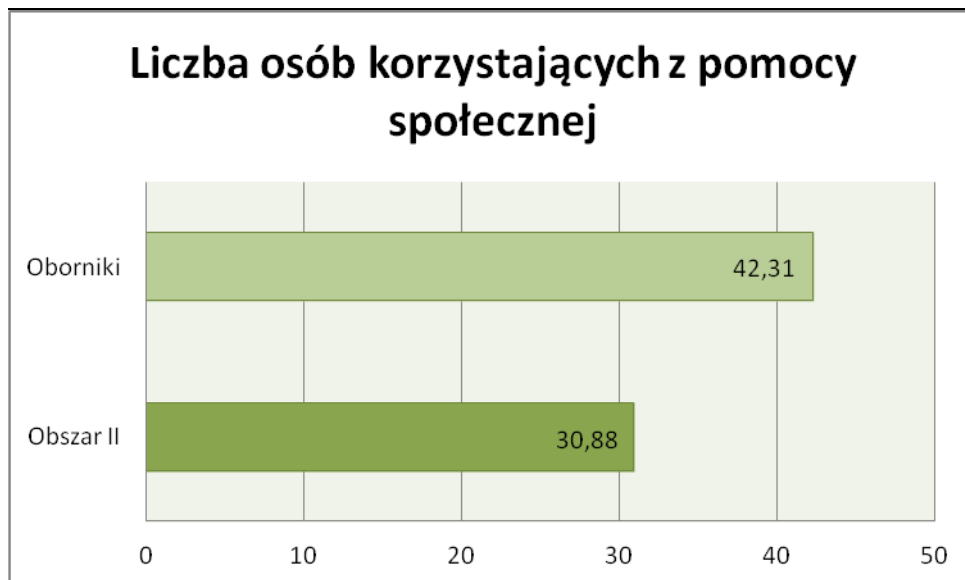
Wykres 15. Liczba przestępstw i wykroczeń na 1000 mieszkańców obszaru

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Obornikach

Wartość wskaźnika: liczba osób korzystających z pomocy społecznej na 1000 mieszkańców obszaru, jest niższa niż dla całego miasta. Różnica wynosi prawie 23 %.

Wykres 16. Liczba osób korzystających z pomocy społecznej na 1000 mieszkańców obszaru

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Miejskiego w Obornikach

VI. Cele działań rewitalizacyjnych na obszarze

- stymulacja rozwoju gospodarczego;
- poprawa jakości życia mieszkańców;

VII. Rewitalizacja w sferze przestrzennej

Problemy w sferze przestrzennej	<ul style="list-style-type: none"> ▪ brak odpowiedniej ilości miejsc parkingowych; ▪ zły stan techniczny oraz niska efektywność energetyczna budynków;
Zakładane cele w sferze przestrzennej	<ul style="list-style-type: none"> • poprawa stanu technicznego i efektywności energetycznej budynków; • zwiększenie ilości miejsc parkingowych;
Działania realizowane w sferze przestrzennej	<ul style="list-style-type: none"> • budowa ulicy Droga Leśna;

VIII. Rewitalizacja w sferze gospodarczej

Problemy w sferze gospodarczej	<ul style="list-style-type: none"> • mała liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych;
---------------------------------------	---

Zakładane cele w sferze gospodarczej	<ul style="list-style-type: none"> • zwiększenie przedsiębiorczości na obszarze zdegradowanym;
Działania realizowane w sferze gospodarczej	<ul style="list-style-type: none"> • budowa oraz poprawa jakości dróg na obszarze oraz w jego biskim sąsiedztwie celem zwiększenia atrakcyjności terenu dla przedsiębiorców;
IX. Rewitalizacja w sferze społecznej	
Zakładane cele w sferze społecznej	<ul style="list-style-type: none"> • poprawa jakości życia mieszkańców; • zwiększenie oferty rekreacyjno – sportowej;
Działanie realizowane w sferze społecznej	<ul style="list-style-type: none"> • budowa kompleksu boisk oraz hali sportowej;

**WYKAZ PROJEKTÓW PLANOWANYCH DO REALIZACJI W RAMACH
LOKALNEGO PROGRAMU REWITALIZACJI DLA MIASTA OBORNIKI W LATACH 2012-2020**

Podmioty zaangażowane w realizację projektu	Nazwa projektu	Lokalizacja	Obszar	Szacowana wartość	Przewidywany termin realizacji
Gmina Oborniki	Rewitalizacja Rynku w Obornikach. II etap modernizacja płyty rynku wraz z układem komunikacyjnym	Rynek	I	1 500 000 – 2 000 000	2013 -2015
	Budowa promenady nadwarciańskiej wraz z zagospodarowaniem terenu oraz rewitalizacja zabytkowego „klasztorku”	ul. Nadbrzeżna	I	3 000 000	2013 – 2016
	Remont mostu drewnianego na „Młynówce”	ul. Chłopska	I	500 000	2013 – 2014
	Zagospodarowanie terenu rekreacyjnego w obrębie doliny rzeki Welny; II etap „Łazienek Obornickich”		I	1 500 000 – 2 000 000	2013 - 2016
	Modernizacja targowiska miejskiego	ul. Chłopska		500 000	2013 - 2014

	Rewitalizacja terenu po dworcu autobusowym	ul. Powstańców Wielkopolskich	I	5 000 000	2013 – 2018
	Zagospodarowanie kąpieliska (Żwirki) w Obornikach	ul. Kowanowska	I	1 500 000	2013 - 2015
	Budowa przystani wodnej	potencjalne lokalizacje: <ul style="list-style-type: none"> ▪ północna strona Warty (okolice ulic: Zamkowa, Krótka i Średnia) ▪ południowa strona Warty (okolica ul. Armii Poznań) 	I	2 000 000	2014 – 2016
	Budowa ścieżki pieszo – rowerowa wzdłuż ulicy Objezierskiej	od ulicy Armii Krajowej do ulicy Poprzecznej wzdłuż ulicy Objezierskiej.	I	450 000	2013 - 2015
	Termomodernizacja zespołu szkół przy ulicy Obrzyckiej	ul. Obrzycka 88	II	1 500 000	2013
	Budowa drogi łączącej ulice Łukowską i Kowanowską w Obornikach		I	1 700 000	2014 - 2016
	Modernizacja dróg	ul. Dobrzyckiego /Żwirki i Wigury	I	500 000	2013 - 2015
Wielkopolski Zarząd Dróg	Modernizacja układu komunikacyjnego w rejonie skrzyżowania ulic: ks.	skrzyżowanie ulic: ks. Szymańskiego /Czarnkowskiej.	I	2 000 000	2013 - 2015

Wojewódzkich/ Gmina Oborniki	Szymańskiego i Czarnkowskiej.				
Powiat Obornicki /Gmina Oborniki	Przebudowa ul. Obrzyckiej w granicach administracyjnych Miasta Oborniki	ul. Obrzycka	II	1 500 000	2014 – 2015
PGKiM w Obornikach	Rewitalizacja kamienic w obrębie Rynku oraz przy ul. Powstańców Wielkopolskich	ul. Rynek 16, 19, 21, 22; ul. Powstańców Wielkopolskich	I	500 000	2013 – 2020
	Prace remontowe w mieszkaniowym zasobie komunalnym	ul. Rynek 13; ul. Czarnkowska 8,17; ul. 11 listopada 13; ul. Młyńska 25; Stefanowicza 36; ul. Kopernika 3,17,23, ul. Piłsudskiego 3,18,35,44,46, ul. Powstańców Wielkopolskich 16	I	1 500 000	2013 – 2020
Polskie Koleje Państwowe / Gmina Oborniki	Rewitalizacja dworca PKP w Obornikach	teren dworca PKP w rejonie ulic: Łukowskiej, Lipowej, Młyńskiej	I	2 000 000	2014 – 2018
Obornickie	Budowa boiska o sztucznej na-	ul. Objezierska	I	700 000	2013 - 2014

Centrum Sportu	wierzchni na terenie Obornickiego Centrum Sportu				
	Budowa kortów tenisowych na terenie Obornickiego Centrum Sportu	ul. Objezierska	I	600 000	2013 - 2014
	Zagospodarowanie i modernizacja pływalni	ul. Czarnkowska 84	I	2 500 000	2013 – 2017
	Poszerzenie oferty kompleksu sportowo – rekreacyjnego	ul. ks. Szymańskiego	I	400 000	2013 - 2015
Obornicki Ośrodek Kultury	Rozbudowa, przebudowa i remont budynku usługowego –Obornickiego Ośrodka Kultury	ul. Armii Poznań 18	I	6 500 000	2013 – 2014
Biblioteki Publicznej Miasta i Gminy im. Antoniego Maleckiego w Obornikach	Przebudowa i adaptacja pomieszczeń piwnicznych na cele działalności biblioteki publicznej	ul. Kopernika 10	I	1 100 000	2013 – 2017
	Modernizacja piętra biblioteki publicznej o raz zakup wyposażenia.	ul. Kopernika 10	I	450 000	2013 – 2018
	Zagospodarowanie terenu wokół budynku biblioteki	ul. Kopernika 10	I	450 000	2013 – 2018
Obornicka Spółka Mieszkaniowa/	Budowa Osiedlowego Centrum Rekreacji	skrzyżowanie ulic: Droga Leśna i Harcmistrza Jana Miękusa	II	1 500 000	2013 - 2015

Gmina Oborniki	Budowa parkingu osiedlowego	W okolicy skrzyżowania ulic: Obrzycka i Harcmistrza Jana Miękusy	II	300 000	2013 - 2015
Powiat Obornicki	Remont i rozbudowa Szpitala Powiatowego Obornikach	ul. Szpitalna	I	6 500 000	2015 – 2017
	Remont i termomodernizacja budynku LO w Obornikach wraz z pokryciem dachowym	ul. Mickiewicza 3	I	1 200 000	2016 – 2020
Parafia Rzymskokatolicka pw. Św. Józefa Oblubieńca NMP	Modernizacja świetlicy	ul. Lipowa 3	I	300 000	2015 - 2017
	Termomodernizacja budynku parafialnego	ul. Lipowa 10	I	150 000	2013 - 2015
	Renowacja Kościoła Św. Józefa Oblubieńca NMP	ul. Mickiewicza 2 ,	I	1 000 000	2013 - 2017
Parafia Miłosierdzia Bożego w Obornikach	Renowacja Kościoła Świętego Krzyża	ul. Obrzycka 2	I	3 000 000	2013 - 2017
Parafia Najświętszej Marii Panny Wniebowziętej	Wymiana posadzki w Kościele Najświętszej Marii Panny Wniebowziętej	ul. Kościelna 2	I	300 000	2017 - 2018
	Renowacja organów w Kościele Najświętszej Marii Panny Wniebowziętej	ul. Kościelna 2	I	500 000	2013 – 2014

	Termomodernizacja wraz z remontem dachów budynków parafialnych	ul. Kościelna 2	I	250 000	2014 - 2015
PHU RAJBUD s.j. Bogumiła Bulmańska Andrzej Bed- narz	Kompleks handlowo – usługowy wraz z terenem spacerowo – wypoczynkowym usytuowanym przy ujściu rzeki Wełny do Warty	ul. Czarnkowska 21a , ul. Czarnkowska 19	I	6 000 000	2013 – 2015
Daria i Krzysz- tof Nadstaga	Rewitalizacja budynku Młyna Dalh- manna wraz z zagospodarowaniem terenu	ul. Chłopska 1	I	7 000 000 – 10 000 000	2013- 2018

3.4. Oczekiwane wskaźniki efektów Lokalnego Programu Rewitalizacji

Tabela 35. Wskaźniki produktu i rezultatu LPR dla Miasta Oborniki na lata 2012-2020

L.p.	Nazwa wskaźnika	Jednostka miary	Wartość wskaźnika
Wskaźniki produktu			
1.	Liczba wybudowanych budynków	szt.	3
2.	Liczba zrewaloryzowanych oraz zagospodarowanych terenów zielonych	szt.	7
3.	Liczba wyremontowanych i zmodernizowanych obiektów	szt.	36
4.	Liczba zmodernizowanych lub wybudowanych obiektów sportowo-rekreatywnych	szt.	7
5.	Liczba zmodernizowanych rynków	szt.	1
6.	Liczba powstałych lub zmodernizowanych obiektów kulturalnych	szt.	2
7.	Liczba powstałych lub zmodernizowanych parkingów	szt.	5
8.	Liczba powstałych lub zmodernizowanych dróg i ścieżek komunikacyjnych	szt.	6
9.	Liczba nowych miejsc objętych monitoringiem	szt.	2
19.	Liczba zmodernizowanych targowisk	szt.	1
Wskaźniki rezultatu			

1.	Liczba zrewitalizowanych obszarów	szt.	2
1.	Liczba nowych przedsiębiorstw	szt.	3
2.	Liczba utworzonych miejsc pracy	szt.	30
4.	Liczba osób korzystających z wybudowanych i zmodernizowanych obiektów rekreacyjno – sportowych i kulturalno - rozrywkowych	os.	6000

IV. Plan finansowy realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji na lata 2012-2020

Plan finansowy Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Miasta Oborniki na lata 2012 – 2020 obejmuje przedsięwzięcia będące odpowiedzią na zidentyfikowane w analizach: ilościowej i jakościowej problemy. Wśród zaplanowanych do realizacji inwestycji znajdują się projekty Gminy Oborniki - inicjatora Lokalnego Programu Rewitalizacji, jak również projekty zgłoszone przez partnerów procesu rewitalizacji, m.in.: powiat obornicki, instytucje kultury, podmioty prywatne, parafie, spółdzielnie mieszkaniowe.

Z uwagi na fakt, że proces rewitalizacji jest procesem długotrwałym, a niektóre z planowanych inwestycji znajdują się w fazie koncepcji, przedmiotowy plan finansowy ma charakter jedynie szacunkowy.

Zaangażowanie w proces rewitalizacji wielu podmiotów pozwoliło na rozłożenie ciężaru ekonomicznego tego procesu, co niewątpliwie pozytywnie wpłynie na efekt rewitalizacji. Podmioty realizujące projekty rewitalizacyjne zamierzają inwestować środki własne, korzystać z kredytów komercyjnych, a także ubiegać się o preferencyjne pożyczki w ramach Inicjatywy JESSICA.

JESSICA (Joint European Support for Sustainable Investment in City Areas) to inicjatywa Komisji Europejskiej i Europejskiego Banku Inwestycyjnego oraz Banku Rozwoju Rady Europy mająca na celu wspieranie rozwoju obszarów miejskich. Założeniem tego instrumentu jest umożliwienie wykorzystania części środków unijnych z funduszy strukturalnych w postaci zwrotnych inwestycji w projekty dotyczące trwałego rozwoju obszarów miejskich oraz ich rewitalizacja, zarówno w aspekcie ekonomicznym, jak i społecznym.

W województwie wielkopolskim preferencyjnych pożyczek w ramach inicjatywy JESSICA udziela Bank Gospodarstwa Krajowego działający jako Fundusz Rozwoju Obszarów Miejskich. Inwestorami mogą być m. in. przedsiębiorcy, miasta, spółki komunalne, wyższe uczelnie. Przedmiotem finansowania mogą być inwestycje miejskie na obszarach zdegradowanych ujęte w Lokalnych Programach Rewitalizacji, umożliwiające zwrot zainwestowanego kapitału i spłatę zaciągniętej pożyczki, lecz ze względu na komponent społeczny nie mające możliwości uzyskania pełnego finansowania komercyjnego. Projekty finansowane są za pomocą preferencyjnych pożyczek udzielanych do 75% całkowitych kosztów kwalifikowanych projektu. Okres spłaty pożyczki to maksymalnie 20 lat, z maksymalną karencją w spłacie kapitału na czas realizacji inwestycji. Oprocentowanie oparte jest na stopie referencyjnej NBP (obecnie 4,5%), pomniejszonej o tzw. wskaźnik społeczny (w zależności od wpływu projektu na czynniki społeczne, wskaźnik przyjmuje wartość od 0 do 2 pp.).

Poniższa tabela przedstawia szacunkowe wartości poszczególnych projektów, zlokalizowanych na obszarach predysponowanych do rewitalizacji w Mieście Oborniki. Wartości te mają charakter orientacyjny i mogą ulec zmianie na etapie realizacji projektów.

Tabela 36. Plan Finansowy LPR dla Miasta oborniki na lata 2012-2020

Nazwa projektu	Szacowana wartość	Przewidywany termin realizacji							
		2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Rewitalizacja Rynku w Obornikach. II etap modernizacja płyty rynku wraz z układem komunikacyjnym	1 500 000 – 2 000 000								
Budowa promenady nadwarciańskiej wraz z zagospodarowaniem terenu oraz rewitalizacja zabytkowego „klasztorku”	3 000 000								
Remont mostu drewnianego na „Młynówce”	500 000								
Zagospodarowanie terenu rekreacyjnego w obrębie doliny rzeki Wełny; II etap „Łazienek Obornickich”	1 500 000 – 2 000 000								

Modernizacja targowiska miejskiego	500 000								
Rewitalizacja terenu po dworcu autobusowym	5 000 000								
Zagospodarowanie kąpieliska (Żwirki) w Obornikach	1 500 000								
Budowa przystani wodnej	2 000 000								
Budowa ścieżki pieszo – rowerowa wzdłuż ulicy Objezierskiej	450 000								
Termomodernizacja zespołu szkół przy ulicy Obrzyckiej	1 500 000								
Budowa drogi łączącej ulice Łukowską i Kowanowską w Obornikach	1 700 000								
Modernizacja dróg	500 000								
Modernizacja układu komunikacyjnego w rejonie skrzyżowania ulic: ks. Szymańskiego i Czarnkowskiej.	2 000 000								
Przebudowa ul. Obrzyckiej w granicach administracyjnych Miasta Oborniki	1 500 000								
Rewitalizacja kamienic w obrębie Rynku oraz przy ul. Powstańców Wielkopolskich	5 000 000								
Prace remontowe w mieszkaniowym zasobie komunalnym	1 500 000								
Rewitalizacja dworca PKP w Obornikach	2 000 000								
Budowa boiska o sztucznej nawierzchni na terenie Obornickiego Centrum Sportu	700 000								
Budowa kortów tenisowych na terenie Obornickiego Centrum Sportu	600 000								
Zagospodarowanie i modernizacja pływalni	2 500 000								
Poszerzenie oferty kompleksu sportowo – rekreacyjnego	400 000								
Rozbudowa, przebudowa i remont budyn-	6 500 000								

ku usługowego –Obornickiego Ośrodka Kultury									
Przebudowa i adaptacja pomieszczeń piwnicznych na cele działalności biblioteki publicznej	1 100 000								
Modernizacja piętra biblioteki publicznej o raz zakup wyposażenia.	450 000								
Zagospodarowanie terenu wokół budynku biblioteki	450 000								
Budowa Osiedlowego Centrum Rekreacji	1 500 000								
Budowa parkingu osiedlowego	300 000								
Remont i rozbudowa Szpitala Powiatowego Obornikach	6 500 000								
Remont i termomodernizacja budynku LO w Obornikach wraz z pokryciem dachowym	1 200 000								
Modernizacja świetlicy	300 000								
Termomodernizacja budynku parafialnego	150 000								
Renowacja Kościoła Św. Józefa Oblubieńca NMP	1 000 000								
Renowacja Kościoła Świętego Krzyża	3 000 000								
Wymiana posadzki w Kościele Najświętszej Marii Panny Wniebowziętej	300 000								
Renowacja organów w Kościele Najświętszej Marii Panny Wniebowziętej	500 000								
Termomodernizacja wraz z remontem dachów budynków parafialnych	250 000								
Kompleks handlowo – usługowy wraz z terenem spacerowo – wypoczynkowym usytuowanym przy ujściu rzeki Welny do Warty	6 000 000								
Rewitalizacja budynku Młyna Dalhmannna wraz z zagospodarowaniem terenu	7 000 000 – 10 000 000								

V. Wdrażanie i ewaluacja rewitalizacji oraz sposoby komunikacji społecznej

5.1. System wdrażania

Wdrażanie Lokalnego Programu Rewitalizacji - wieloletniego dokumentu programującego działania w sferach: gospodarczej, społecznej i przestrzennej, których celem jest przywrócenie do życia zdegradowanych obszarów miejskich wymaga zaangażowania wszystkich uczestników procesu rewitalizacji. Za wdrażanie poszczególnych projektów zaplanowanych do realizacji w ramach Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Oborniki na lata 2012 – 2020 odpowiedzialne będą podmioty, które zgłosiły te projekty. W przypadku projektów własnych miasta, ich przygotowanie i wdrożenie spoczywać będzie na pracownikach odpowiednich komórek i wydziałów Urzędu Miejskiego. Zaplanowane w niniejszym dokumencie projekty będą realizowane równolegle i niezależnie przez poszczególnych inwestorów, dlatego niezwykle istotne jest monitorowanie przebiegu oraz ocena efektywności i skuteczności realizacji Programu. W tym celu Burmistrz Miasta Oborniki zarządzeniem powoła Zespół ds. rewitalizacji miasta Oborniki. Z uwagi na fakt, że Lokalny Program Rewitalizacji jest dokumentem inicjowanym, opracowanym i koordynowanym przez jednostkę samorządu terytorialnego Zespół ds. rewitalizacji tworzyć będą pracownicy Urzędu Miejskiego w Obornikach. Zespół zajmował się będzie koordynacją procesu wdrażania LPR, będzie promował LPR, a także dokonywał aktualizacji przedmiotowego dokumentu, w szczególności w przypadku zgłaszania przez inwestorów nowych propozycji projektów rewitalizacyjnych.

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Oborniki na lata 2012 - 2020 zostanie przyjęty w drodze uchwały Rady Miejskiej. W tym samym trybie dokonywane będą również ewentualne późniejsze aktualizacje tego dokumentu. Również Radzie Miejskiej składane będą okresowe oraz końcowy raport z realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji.

Wdrożenie LPR wymaga również współpracy społeczeństwa – mieszkańców Obornik – to dla nich podejmowany jest trud wyprowadzenia obszarów z sytuacji kryzysowej. Zaangażowanie mieszkańców Obornik w utrzymanie trwałości zrealizowanych projektów, poprzez m.in.: odpowiednie użytkowanie stworzonej dla nich infrastruktury, udział w proponowanych formach spędzania czasu, podejmowanie pracy przez osoby bezrobotne będzie gwarantem efektów rewitalizacji.

5.2. Monitorowanie, oceny i sposoby komunikacji społecznej

5.2.1. System monitoringu oraz sposoby oceny Lokalnego Programu Rewitalizacji

Za monitoring Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Oborniki na lata 2012 – 2020, podobnie jak za jego wdrażanie, odpowiedzialny będzie powołany przez Burmistrza Obornik Zespół ds. rewitalizacji. Do jego zadań w ramach monitoringu należało będzie podejmowanie działań polegających na:

- dokonywaniu systematycznej, okresowej oceny stopnia realizacji działań zapisanych w dokumencie,
- wprowadzaniu ewentualnych modyfikacji (zgodnie ze zmieniającymi się warunkami zewnętrznymi i wewnętrznymi),
- kontroli efektywności wydatkowania środków finansowych.

Monitoring jest konieczny z punktu widzenia oceny Lokalnego Programu Rewitalizacji, wykrywania nieprawidłowości oraz podejmowania działań naprawczych. Dzięki odpowiednio zaplanowanemu systemowi monitoringu i ewaluacji zapobiega się niebezpieczeństwu dezaktualizacji założeń Lokalnego Programu Rewitalizacji. Proces monitoringu Programu polega na systematycznym zbieraniu i analizowaniu ilościowych i jakościowych informacji na temat wdrażanego działania, jak i całego Programu w aspekcie finansowym i rzeczowym. System monitorowania realizacji Programu jest procesem, który ma na celu ukazanie i przeanalizowanie stanu zaawansowania wdrażanych projektów oraz ich zgodności z postawionymi założeniami.

Monitorowanie i ocena stopnia realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji będą prowadzone na poziomie poszczególnych zadań inwestycyjnych i społecznych oraz na poziomie całego dokumentu.

Skuteczność i efektywność Lokalnego Programu Rewitalizacji Miasta Oborniki na lata 2012 – 2020 będzie poddawana bieżącej ocenie przez zespół zadaniowy, a sprawozdania przekazywane będą Burmistrzowi. Dopuszcza się powierzenie kontrolowania wykonalności i merytorycznej poprawności Lokalnego Programu Rewitalizacji zewnętrznemu audytorowi w postaci specjalistycznej jednostki lub specjalisty w dziedzinie rewitalizacji miast.

Na podstawie prowadzonego w systemie ciągłym monitoringu oraz wyciąganych z niego odpowiednich wniosków dokonywana będzie aktualizacja Programu. Aktualizacje LPR, podobnie jak sam Program przyjmowane będą w drodze uchwały Rady Miejskiej. Ocena formalna realizacji Programu należeć będzie do Burmistrza Miasta, a finalnie do Rady

Miejskiej. Uwagi na temat przebiegu realizacji Programu mogą zgłaszać partnerzy społeczni oraz inne zainteresowane podmioty.

5.3. Sposoby inicjowania współpracy pomiędzy sektorem publicznym, prywatnym i organizacjami pozarządowymi

Opracowanie przedmiotowego dokumentu jest pierwszym etapem inicjowania współpracy pomiędzy sektorem publicznym, prywatnym i organizacjami pozarządowymi. Dokument ten stanowi platformę dialogu, którego celem jest osiągnięcie porozumienia społecznego w dążeniu do wspólnego celu jakim jest rewitalizacja Obornik. To Miasto Oborniki jest odpowiedzialne za dalszy przebieg tej współpracy. Miasto jest inicjatorem i koordynatorem LPR, pobudziło społeczność lokalną do działania na rzecz rewitalizacji. Efektem przeprowadzonych konsultacji społecznych jest pozyskanie licznych partnerów procesu rewitalizacji, zarówno inwestorów prywatnych, jak i instytucje kultury, spółdzielnie mieszkaniowe, parafie. Niezwykle istotne jest, aby Miasto, w imieniu którego będzie podejmował działania Zespół ds. rewitalizacji powołany przez Burmistrza Obornik, sterowało procesem rewitalizacji w sposób horyzontalny, wykorzystując tzw. miękkie sterowanie poprzez dialog – płaszczyznę porozumienia.

Nie można mówić o procesie rewitalizacji bez zaangażowania mieszkańców miasta w proces podejmowania decyzji, które przecież mają istotny wpływ na ich codzienne życie i funkcjonowanie. Podstawą w uzyskaniu społecznej akceptacji przeprowadzania określonych przedsięwzięć jest czytelna, wyczerpująca i rozpowszechniona informacja, która udzieli odpowiedzi na pytanie: jakie korzyści płyną z realizowanego Programu Rewitalizacji pomimo przejściowych zakłóceń normalnego trybu życia?

Informacja i promocja realizacji założeń Programu będzie służyła także pozyskaniu nowych partnerów rewitalizacji, których intersubiektywne przekonania o celowości działań pozwolą na osiągnięcie porozumienia.

Lokalny Program Rewitalizacji Miasta Oborniki na lata 2012 – 2020 jak i bieżące wiadomości dotyczące przebiegu poszczególnych prac związanych z wdrażaniem, będą udostępnione wszystkim zainteresowanym w formie elektronicznej na stronie <http://www.oborniki.pl>

VI. Podsumowanie

XIX-wieczny francuski matematyk i filozof Jules Henri Poincare powiedział: „Wiedzę buduje się z faktów, jak dom z kamienia; ale zbiór faktów nie jest wiedzą, tak jak stos kamieni nie jest domem – potrzebne są jeszcze idee, koncepcje, działania.” Rewitalizacja to długi proces, który dla swej efektywności wymaga działania, nie przypadkowego działania, lecz zaplanowanego, przemyślanego. Rok 2012 dla niniejszego dokumentu to czas planowania działań, lata kolejne: 2013-2020 to czas ich realizacji. Przed uczestnikami tego procesu bardzo trudne zadania, których celem nadrzędnym jest przywrócenie do życia zdegradowanych społecznie i infrastrukturalnie przestrzeni miejskich. Odpowiedzialne zadanie spoczywa również na Zespole ds. rewitalizacji, który koordynując i monitorując proces rewitalizacji, odpowiadać będzie za współpracę uczestników tego procesu, a także dokonywanie okresowych i końcowych sprawozdań z realizacji LPR.

Spis tabel

Tabela 1. Wodociągi i kanalizacja w Obornikach w roku 2010	13
Tabela 2. Podstawowe dane dotyczące sieci elektrycznej i gazowej na terenie Obornik w 2010 roku.....	14
Tabela 3. Zasoby mieszkaniowe według własności w Obornikach w latach 2006-2010	17
Tabela 4. Wyposażenie mieszkań w podstawowe media.....	18
Tabela 5. Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania	19
Tabela 6. Wykaz obiektów na terenie Miasta Oborniki wpisanych do Rejestru Zabytków	19
Tabela 7. Wybrane zabytki na terenie Obornik wpisane do Ewidencji Zabytków	20
Tabela 8. Użytkowanie gruntów w Mieście Oborniki w ha.....	20
Tabela 9. Liczba podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w Obornikach w latach 2009-2011	33
Tabela 10. Liczba zarejestrowanych i wyrejestrowanych podmiotów gospodarczych w latach 2007 – 2011	34
Tabela 11. Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze REGON wg sektorów własnościowych w latach 2008 - 2011	36
Tabela 12. Wielkość zatrudnienia w latach 2008 - 2011	37
Tabela 13. Wielkość dochodów w latach 2008 - 2011	41
Tabela 14. Sytuacja finansowa Gminy Oborniki w latach 2008 - 2011	43
Tabela 15. Ludność posiadająca stałe miejsce zameldowania w Obornikach w latach 2007 – 2010.....	45
Tabela 16. Liczba ludności wg ekonomicznych grup wieku oraz płci w latach 2007-2010 (faktyczne miejsce zamieszkania).....	46
Tabela 17. Przyrost naturalny a zgony w latach 2007-2010	47
Tabela 18. Migracje wewnętrzne i zagraniczne w latach 2007-2010	47
Tabela 19. Struktura wykształcenia mieszkańców Obornik według płci w 2002 roku	49
Tabela 20. Liczba gospodarstw domowych i rodzin z dziećmi w Obornikach w 2002 r.	49
Tabela 21. Stan gospodarstw domowych w Obornikach w 2002 r.	50
Tabela 22. Główne źródła utrzymania gospodarstw domowych w Obornikach w 2002 r.	50
Tabela 23. Powody przyznawania pomocy społecznej w Obornikach w latach 2008 – 2011.....	52
Tabela 24. Bezrobotni zarejestrowani wg płci (stan na grudzień każdego roku)	53

Tabela 25. Bezrobotni a ludność w wieku produkcyjnym na tle gmin powiatu obornickiego – stan na 31.12.2010.....	53
Tabela 26. Placówki oświatowe i wychowawcze w Obornikach.....	54
Tabela 27. Liczba uczniów w Obornikach w latach 2008 - 2010.....	55
Tabela 28. Zespoły artystyczne w Obornikach i ich członkowie w 2009 i 2011 roku	56
Tabela 29. Placówki biblioteczne w latach 2008 - 2011.....	57
Tabela 30. Przykładowe organizacje pozarządowe prowadzące działalność na terenie Miasta Oborniki	60
Tabela 31. Wskaźniki wykorzystane w analizie obszarów LPR dla Miasta Oborniki na lata 2012-2020.....	71
Tabela 32. Metodologia obliczania wskaźnika W1	73
Tabela 33. Metodologia obliczania wskaźnika W2	73
Tabela 34. Metodologia obliczania wskaźnika W3	74
Tabela 35. Wskaźniki produktu i rezultatu LPR dla Miasta Oborniki na lata 2012-2020.....	93
Tabela 36. Plan Finansowy LPR dla Miasta oborniki na lata 2012-2020.....	95

Spis wykresów

Wykres 1. Struktura własności lokali mieszkaniowych w Obornikach [2007]	18
Wykres 2. Udział procentowy poszczególnych sekcji gospodarki w roku 2011	34
Wykres 3. Podmioty zarejestrowane w rejestrze REGON w latach 2007 - 2011	35
Wykres 4. Dochody budżetu Gminy Oborniki w latach 2008 - 2011	41
Wykres 5. Dynamika zmian dochodów i wydatków ogółem w latach 2008 - 2011.....	42
Wykres 6. Wydatki budżetowe w latach 2008 - 2011.....	42
Wykres 7. Sytuacja finansowa Gminy Oborniki w latach 2008 - 2011	43
Wykres 8. Ludność posiadająca stałe miejsce zameldowania w Obornikach w latach 2007 – 2010.....	45
Wykres 9. Poziom wykształcenia wśród ludności powyżej 13 lat.....	48
Wykres 10. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto (w PLN) wg powiatów w 2011 r.....	51
Wykres 11. Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców obszaru	78
Wykres 12. Liczba przestępstw i wykroczeń na 1000 mieszkańców obszaru	78

Wykres 13. Liczba osób korzystających z pomocy społecznej na 1000 mieszkańców obszaru...	79
Wykres 14. Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych na 1000 mieszkańców obszaru	84
Wykres 15. Liczba przestępstw i wykroczeń na 1000 mieszkańców obszaru	84
Wykres 16. Liczba osób korzystających z pomocy społecznej na 1000 mieszkańców obszaru.....	85